

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

DIPLOMSKANALOGA

**PODOBA AFRIKE V SLOVENSKIH ČASOPISIH
IN V OČEH NAKLJUČNIH LJUBLJANČANOV**

TEJA KUK

Ljubljana 2009

PODATKI O DIPLOMSKI NALOGI

Ime in priimek: Teja Kuk

Naslov diplomske naloge: **Podoba Afrike v slovenskih časopisih in v očeh naključnih Ljubljančanov**

Kraj: Ljubljana

Leto: 2009

Število strani: 135, Število slik: 4, Število sklopov slik: 3

Število tabel: 15, Število grafov: 18, Število prilog: 7

Mentor: Doc. Dr. Srečo Dragoš

Deskriptorji: Podoba Afrike v slovenskih medijih, podoba Afrike v očeh naključnih Ljubljančanov, stične točke med podobama, neoliberalizem, globalni medijski sistem, vpliv medijev na javno mnenje, stereotipi, drugost, Afrika v zahodnih medijih, kritika nad negativnim poročanjem o Afriki, vplivi, rešitve

Povzetek: Afrika je v slovenskih medijih predstavljena kot kontinent zla, polna nesreč, lakote, žalosti, beguncev. Danes smo priča nastanku globalnega medijskega sistema, ki deluje znotraj logike neoliberalizma in podpiranja neenakosti. Mediji večajo trg velikih konglomeratov, ki oglašujejo svoje izdelke v časopisih in ohranjajo njihovo moč s posredovanjem ideoloških vsebin, ki ne ogrožajo obstoja elit.

Mediji imajo pomembno vlogo pri soustvarjanju javnega mnenja.

Medijska podoba Afrike, ki je večinsko negativna, se sklada tudi s podobo Afrike v očeh mimoidočih Ljubljančanov. Pomembna vprašanja, ki so rdeča nit tega diplomskega dela, so, čemu je podoba Afrike v Sloveniji tako negativna, kako je v drugih evropskih in ameriških medijih, kakšen vpliv ima to za Afriko in ostali svet, kakšni so odzivi afriških intelektualcev, raziskovalcev, analitikov, politikov ter novinarjev in kako se lahko obstoječe stanje izboljša.

Title: Africa in Slovenian media and in the eyes of passerby Slovenians

Descriptors: Image of Africa in Slovenian media, Image of Africa in the eyes of passerby Slovenians, common characteristics of images, neoliberalism, global media system, influence of the media on public opinion, stereotypes, otherness, Africa in the western media, critic on Africa's negative portrayal in the media, influences, solutions.

Abstract: Africa in Slovenian media is presented as a continent of evil, disasters, hunger and starvation, poverty, sadness and refugees. Today we are faced with the rise of a global media system, which operates in the framework of neoliberalism – supporting inequalities. The media empower big corporations by advertising their products and providing news items that do not threaten the elites.

Media are an active component in the creation of public opinion.

The negative media portrayal of Africa is in line with the image of passerby Ljubljana inhabitants. The thesis addresses the following items: why is the image of Africa in Slovenia so negative? How is the media image in selected European and American media? What is the impact of this negative image portrayal on Africa and the rest of the world? What is the response of African intellectuals, researchers, analysts and politicians and journalists to the media portrayal? What can be done to rectify the current situation?

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA SOCIALNO DELO

DIPLOMSKA NALOGA

**PODOBA AFRIKE V SLOVENSKIH ČASOPISIH
IN V OČEH NAKLJUČNIH LJUBLJANČANOV**

Mentor: Doc. Dr. Srečo Dragoš

Avtorica: Teja Kuk

Ljubljana, junij 2009

*Če ravnaš tako, kot da ni možnosti za izboljšanje, zagotavljaš, da spremembe na bolje ne bo.
Izbira je naša, izbira je vaša.*

(Chomsky 1999: 24-25)

PREDGOVOR

S svojo diplomsko nalogo želim prikazati le en košček nesmisla, ki obstaja v našem svetu.

V prvem delu sem se odločila pregledati, kakšno vlogo naj bi mediji igrali v Sloveniji kot demokratični državi in za tem povzeti kakšno vlogo dejansko prevzemajo. Za odgovor sem morala najprej ugotoviti, kako delujejo mediji na globalnem nivoju. Ugotovila sem, da so si mediji posameznih evropskih in ameriških držav (in posledično tudi drugod po svetu) čedalje bolj enaki. Vsi usmerjeni v logiko kapitala in moči. Danes smo priča globalnemu medijskemu trgu, kjer so mediji zatajili svojo vlogo »četrte veje oblasti« ali »psa čuvaja«. Ne opozarjajo na politične ali ekonomske nepravilnosti in ne informirajo in ter ne ozaveščajo državljanov kot aktivnih članov družbe. V dobi neoliberalizma, kjer so neenakosti med ljudmi čedalje večje, so mediji ena izmed ključnih vej, ki tako nepravičen sistem podpira in omogoča. Podpira in omogoča ga z vstopom na trg, kjer je glavni cilj medijev postal dobiček, ki ga dobijo s strani velikih podjetij za katera objavljajo oglase. Tako zgolj večajo svoj trg in ob tem tudi moč. Posledično je tudi vsebina člankov v medijev takšna, kot odgovarja vodilni ekonomski in politični eliti.

V drugem delu sem se odločila preveriti, kakšna je podoba Afrike v slovenskih medijih, ki so del neoliberalnega sistema. Ugotovila sem, da je Afrika predstavljena zgolj skozi negativno perspektivo. Pozitivnih novic o Afriki je komaj za vzorec. V takem primeru kvečjemu rečemo, da izjema potrjuje pravilo.

Preverila sem, kakšna je podoba Afrike v očeh naključnih Ljubljancev, in ugotovila, da se bistveno ne razlikuje od medijske podobe. Afrika je kontinent zla, lakote, nesreč, bolezni...

Na podlagi rezultatov sem ugotovila, da je vsebinsko poročanje o Afriki v časopisnih medijih skromno, članki so nepoglobljeni, brez smiselne nadaljevanja ali ozadja, mnogo jih je napisanih na podlagi ameriških in evropskih tiskovnih agencij, ki imajo kot ohranjevalci neenakosti sveta svoje skrite načrte.

Navedla sem nekaj izsledkov že narejenih raziskav o načinu poročanja evropskih in ameriških medijev o Afriki in ugotovila, da je vsesplošno stanje enako. Afrika je zlo.

KAZALO DIPLOMSKE NALOGE

1. TEORETIČNI UVOD	13
1.1. VLOGA MEDIJEV V DEMOKRATIČNIH DRUŽBAH	13
1.2. MEDIJSKI SISTEMI IZ PTIČJE PERSPEKTIVE	15
1.3. UMESTITEV SLOVENSKEGA MEDIJSKEGA SISTEMA	22
1.4. PRIMERI RAZISKAV O MEDIJSKI PODOBI AFRIKE	24
1.4.1. SLOVENSKI ČASOPISNI MEDIJI	24
1.4.2. AMERIŠKI ČASOPISNI MEDIJI	25
1.5. VPLIV MNOŽIČNIH MEDIJEV NA PROIZVAJANJE JAVNEGA MNENJA	25
2. PROBLEM	29
3. METODOLOGIJA	31
3.1. VRSTA RAZISKAVE	31
3.2. MERSKI INSTRUMENTI IN VIRI PODATKOV	31
3.3. POPULACIJA IN VZORČENJE	32
3.4. ZBIRANJE PODATKOV	33
3.5. OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV – FAZE RAZISKAVE	34
4. REZULTATI	36
4.1. MEDIJSKA PODOBA AFRIKE V DVEH SLOVENSKEH ČASOPISIH – DELO IN SLOVENSKE NOVICE	36
4.1.1. ŠTEVILO NAJDENIH ČLANKOV	36
4.1.2. KDO SO USTVARJALCI MEDIJSKE PODOBE AFRIKE – ČIGAV GLAS SE SLIŠI?	37
4.1.3. ČASOPISNA PODOBA AFRIKE GLEDE NA VSEBINO ČLANKOV	43
4.1.3. ČASOPSINA PODOBA AFRIKE GLEDE NA SLIKOVNO GRADIVO	53
4.1.4. OMENJENE AFRIŠKE DRŽAVE V ČASOPISNIH ČLANKIH	62
4.2. PODOBA AFRIKE V OČEH INTERVJUANCEV	64
4.2.1. LASTNOSTI INTERVJUANCEV:	64
4.2.2. PODOBA AFRIKE V OČEH INTERVJUANCEV	66
4.3. STIČNE TOČKE MED MEDIJSKO PODOBO AFRIKE IN PODOBO V OČEH MIMOIDOČIH LJUBLJANČANOV	71
4.3.1. PREDSTAVA O VELIKOSTI AFRIŠKEGA KONTINENTA – ŠTEVILO DRŽAV	71
4.3.2. PRIMERJAVA POSKUSNIH TEORIJ O PODOBI AFRIKE V SLOVENSKEH MEDIJIH IN V OČEH NAKLJUČNIH LJUBLJANČANOV	72
5. RAZPRAVA	76

5.1. MEDIJSKA PODOBA AFRIKE V DVEH SLOVENSKIH ČASOPISIH	76
5.1.1. ŠTEVILO NAJDENIH ČLANKOV	76
5.1.2 ČIGAV GLAS SE SLIŠI?	77
5.1.3. ČASOPISNA PODOBA AFRIKE	81
5.2. PODOBA AFRIKE V OČEH INTERVJUANCEV IN STIČNE TOČKE Z MEDIJSKO PODOBO AFRIKE	88
5.2.1. V INTERVJUJIH IN ČASOPISNIH ČLANKIH OPAZNE STEREOTIPNE PREDSTAVE O AFRIKI.....	90
6. SKLEPI	98
7. PREDLOGI	101
7.1. PREDLOGI ZA PRAKTIČNO DELOVANJE.....	101
7.1.1. MOJI PREDLOGI.....	101
7.1.2. PREDLOGI ZA NADALJNJE DELO DRUŠTVA AFRIŠKI CENTER	101
7.2. PREDLOGI ZA NADALJNJE RAZISKOVANJE.....	102
8. LITERATURA.....	104
9. POVZETEK	110
10. PRILOGE	112
10.1. PRVI PROBLEM	112
10.1.1. GEOGRAFSKE ENOTE, OMENJENE V ZAJETIH ČASOPISIH	112
10.1.2. PRIMER ZBIRANJA PODATKOV ZA OBDELAVO IZ ČASOPISNIH ČLANKOV	113
10.1.3. KODE ZA POSKUSNO TEORIJU: PODOBA AFRIKE IN AFRIČANOV SKOZI VSEBINO ČLANKOV	115
10.1.4. KODE ZA POSKUSNO TEORIJU: PODOBA AFRIKE IN AFRIČANOV SKOZI SLIKOVNO GRADIVO	129
10.2. DRUGI PROBLEM	133
10.2.1. INTERVJU:.....	133
10.2.2. UREJENE IN KODIRANE IZJAVE INTERVJUANCEV, KAKO BI ŽIVELI, ČE BI SE RODILI V AFRIKI.....	135
10.2.3. UREJANJE IN KODIRANJE OPISA POLJUBNE SLIKE, KI SO JO V MISLIH SLIKALI INTERVJUVANCI V AFRIKI.....	137
11. IZJAVA O AVTORSTVU	139

KAZALO TABEL

Tabela 1: ŠTEVILO IZDANIH ČASOPISOV IN PRILOG	36
Tabela 2: ŠTEVILO ČLANKOV V POSAMEZNEM ČASOPISU NA MESEC	37
Tabela 3: AVTORJI ČASOPISNIH ČLANKOV	38
Tabela 4: ŠTEVILO ČLANKOV, NAPISANIH S STRANI POSAMEZNEGA NOVINARJA	40
Tabela 5: ŠTEVILO ČLANKOV, NAPISANIH S STRANI POSAMEZNE TISKOVNE AGENCIJE	42
Tabela 6: RAZDELITEV IZJAV IZ ČLANKOV ČASOPISA DELA GLEDE NA TEMO	43
Tabela 7: RAZDELITEV IZJAV IZ ČLANKOV ČASOPISA SLOVENSKE NOVICE GLEDE NA TEMO ..	49
Tabela 8: PRIMERJAVA IZJAV, KI SE NAVEZUJEJO NA POSAMEZNO TEMO, V OBEH ČASOPISIH	52
Tabela 9: KDO JE UPODOBLJEN NA SLIKI	53
Tabela 10: ŠTEVILO OMENJENIH ČLANKOV	62
Tabela 11: STAROST INTERVJUANCEV	64
Tabela 12: STOPNJA IZOBRAZBE INTERVJUANCEV	65
Tabela 13: KOLIKO DRŽAV JE NA KONTINENTU AFRIKA?	66
Tabela 14: NAŠTETE AFRIŠKE DRŽAVE	67
Tabela 15: ALI POZNATE KOGA, KI POROČA/GOVORI O AFRIKI?	69

KAZALO GRAFIKONOV

Graf 1: ŠTEVILO ČLANKOV V POSAMEZNEM ČASOPISU NA MESEC.....	37
Graf 2: AVTORJI ČLANKOV IZ OBEH ČASOPISOV SKUPAJ.....	38
Graf 3: AVTORJI ČLANKOV PO POSAMEZNEM ČASOPISU	39
Graf 4: ŠTEVILO ČLANKOV, NAPISANIH S STRANI POSAMEZNEGA NOVINARJA	40
Graf 5: ODSOTOK ČLANKOV, NAPISANIH S STRANI TISKOVNIH AGENCIJ GLEDE NA ČASOPIS	41
Graf 6: ŠTEVILO ČLANKOV, NAPISANIH S STRANI POSAMEZNE TISKOVNE AGENCIJE.....	42
Graf 7: RAZDELITEV IZJAV IZ ČLANKOV ČASOPISA DELA GLEDE NA TEMO	44
Graf 8: RAZDELITEV IZJAV IZ ČLANKOV ČASOPISA SLOVENSKE NOVICE GLEDE NA TEMO	50
Graf 9: ODSOTOK IZJAV, KI SE NAVEZUJEJO NA POSAMEZNO TEMO	52
Graf 10: KDO JE UPODOBLJEN NA SLIKAH GLEDE NA POSAMEZEN ČASOPIS?	54
Graf 11: VSEBINA SLIK V DELU IN SLOVENSKEH NOVICAH	55
Graf 12: ŠTEVILO OMENJENIH DRŽAV V ČASOPISIH.....	64
Graf 13: STAROST INTERVJUVANCEV	65
Graf 14: STOPNJA IZOBRAZBE INTERVJUVANCEV	66
Graf 15: KOLIKO DRŽAV JE NA KONTINENTU AFRIKA?	67
Graf 16: NAŠTETE AFRIŠKE DRŽAVE.....	68
Graf 17: KOGA POZNATE, KI POROČA/GOVORI O AFRIKI IN AFRIČANIH?	70
Graf 18: ŠTEVILO OMENJENIH DRŽAV V ČASOPISIH IN PRI INTERVJUVANCIH.....	71

KAZALO SLIK

Slika 1: Prispodoba - mediji zatajili demokracijo	15
Slika 2: Skrivnost dolgov	16
Slika 3: Mercatorjev in Petrov zemljevid	27
Slika 4: Osredotočenost medijev	86
Slika 5: Stereotipna podoba Afrike	92
Sklop slik 1: Propaganda.....	20
Sklop slik 2: Slike iz časopisov.....	57
Sklop slik 3: Slovenci v medijih	95
Sklop slik 4: Afričani v medjih	96

1. TEORETIČNI UVOD

1.1. VLOGA MEDIJEV V DEMOKRATIČNIH DRUŽBAH

- **Demokratska družba?**

Zadostno jasen in konsistenten korpus demokratske teorije še vedno ne obstaja (O'Donnell 2001 v Baker in Koesel 2001: 2; po Karba 2007: 11). Lahko bi rekli, da obstaja toliko definicij, kolikor je avtorjev. Nobena definicija demokracije ne more ustrezno zaobjeti celotne zgodovine, na katero se koncept nanaša (Karba 2007: 12). Za nekatere je to oblika vladavine, za druge usmeritev družbenega življenja (Seligman in Johnson 1963; po Karba 2007: 67).

Namen mojega diplomskega dela ni razširiti do podrobnosti pomenov demokracije. Zato bom izpostavila le določene definicije, katere nam omogočajo razumevanje medijskega sistema v naši državni ureditvi. Moja izhodiščna točka je opredelitev Slovenije kot »*demokratske republike, ki temelji na načelu razdelitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno*« (Vlada Republike Slovenije 2009). »Tako imenovana trojna delitev oblasti, ki jo je že v 18. stoletju utemeljil Montesquieu, je še vedno podlaga za večino demokratskih ustavnih ureditev« (Rovšek 2005: 12).

»Z ideološke perspektive je demokracija videna kot cenjena oblika moderne družbe. Vključuje obliko voljenja s strani množice ljudi« (Lawson in Garrod, 1996; po Jones E. in Jones M., 1999: 189) ter s tem »zagotavlja ljudstvu določeno stopnjo (politične) enakosti in vključenosti v odločanje o javnih zadevah« (Keane 1999: 6).

Svoboda izražanja, alternativni viri informacij, svobodne in poštene volitve, svobodno izražanje interesov v političnem procesu kulturnih, etičnih, religioznih in ostalih manjšin predstavljajo sklop minimalnih kriterijev za politično demokracijo. (Diamond 2003 in Dahl 1971, po Karba, 2007: 23)

»Zakoni so posledica demokratskih glasovanj, vlade so izvoljene preko vsesplošnih volitev in sodna oblast je neodvisna od izvršne.« (Jones, M. in Jones, E 1999: 192)

»A znotraj sistema prihaja do resnih zlorab moči. Nedolžna oseba je lahko po krivem obtožena (tako kot v neslavni aferi Dreyfus v Franciji); v parlamentih lahko sprejmejo zakone, ki diskriminirajo dele populacije (več kot stoletno ravnanje z Afroameričani v ZDA ali trenutno ravnanje s prebivalci muslimanskih držav zaradi ameriškega patriotskega zakona); vlade lahko izvajajo politike, ki škodujejo določenemu delu družbe (nelegalni priseljenci v mnogih evropskih državah)« (Ramonet 2004).

- V modernih demokratičnih družbah **mediji igrajo svojevrstno in odločilno vlogo.**

Vse od antične Grčije naprej je pojmovanje demokracije med drugim temeljilo vsaj na štirih predpostavkah, ki so povezane s komunikacijsko sfero: Da so državljani dobro obveščeni, da jih zanimajo politična vprašanja, da so enaki v pravicah do mišljenja, javnega izražanja, združevanja in odločanja, ter da so vse odločitve podvržene javni razpravi. (Keane 1999: 7)

Mediji niso kontrolirani s strani države, vladna cenzura je omejena, svoboda govora je omogočena. Novinarji so tako znotraj legalnih omejitev svobodni v objavljanju in komentiranju. (Newton, J. 1990; po Jones, M. in Jones, E 1999: 189)

Ker so mediji zmožni komentirati vladno politiko in politične akcije, igrajo pomembno vlogo »psa čuvaja«, »sedme sile« ali »četrte veje oblasti« (Browne 1994; po Jones, M. in Jones, E 1999: 199) in imajo nedvoumno veliko moč (Rovšek 2005: 12).

Politične informacije so v večini posredovane preko množičnih medijev, demokratična družba pa lahko deluje na primeren način zgolj, če obstaja dobro informirana množica z volilno močjo. Kakršnokoli odstopanje ali dezinformacija, posredovana s strani medijev ima lahko neugoden, škodljiv vpliv na množico z volilno močjo (Newton, J. 1990 po Jones, M. in Jones, E 1999: 189).

»Ljudje imajo svobodo izbire, kateri medij bodo uporabljali in mu sledili. Vsakdo lahko izrazi svoje mnenje z izdajo svojega časopisa, distribuiranja letakov ali porabe drugih medijev. Širok spekter medijev pa vodi v širok spekter mnenj« (Browne 1994; po Jones, M. in Jones, E 1999: 199) .

- **Te predpostavke še v nobeni družbi niso bile v celoti izpolnjene** in sodelovanje državljanov je bilo v zadevah demokracije vedno omejevano zaradi neenake porazdelitve komunikativne kompetence, neformalnih in nejasnih komunikacijskih kanalov ter neenakosti državljanov glede dostopa do komunikacijskih medijev. Te omejitve praviloma reducirajo javno razpravljanje na javno legitimiranje dominantnih mnenj v družbi, ki jih ustvarjajo elite politične in ekonomske moči in ki zmanjšujejo možnosti državljanov, da bi prišli do relevantnih informacij (Keane 1992: 6).

To tezo potrjuje tudi Raymond Williams s trditvijo, da je »dejstvo, da nobena družba še ni okusila demokratičnega modela komuniciranja v popolnem pomenu in da nam razpravljanje o možnih poteh, po katerih bi človeška družba do njega lahko prišla, daje krila.« (Splichal, 1992: 6; po Teršek 2005: 28)

Vida Petrovčič opiše trenutno stanje slovenskega medijskega sistema s trditvijo, da »vsak ki hoče ve, da je novinarstvo kot stroka nek pes čuvaj, ki nadzira. Trenutno, pa je tako, kot da nam (novinarstvu) na vozilu s katerim se peljemo, nekdo skuša odbiti četrto kolo in želi, da vozimo le s tremi kolesi. To pa preprosto ne gre. Prva tri kolesa so zakonodajna oblast (parlament), izvršna oblast (vlada) in sodna oblast (sodišča). Novinarstvo je četrto kolo tega vozila, te demokracije in enostavno mora biti!« (zapisi s predavanj, 2008)

Slika 1: Prispodoba - mediji so zatajili demokracijo

Tako se bom v naslednjih poglavjih osredotočila na značilnosti današnjega slovenskega medijskega modela, da ugotovim, kaj nas danes loči od zgoraj okvirno zarisanih smernic. Zanima me, kaj danes uničuje četrto kolo na avtomobilu demokracije ter kaj to pomeni za poročanje slovenskih časopisov o Afriki.

Mogoče najdemo krila ter ohranimo kolo.

1.2. MEDIJSKI SISTEMI IZ PTIČJE PERSPEKTIVE

Če želimo danes razumeti nacionalno medijsko strukturo posamezne države, moramo najprej razumeti naravo in logiko globalnega sistema, šele nato lahko določimo kako lokalni in nacionalni mediji deviirajo od celotnega sistema (Dixon; po McChensey 1999: 79).

Raziskovanje množičnih medijev ni več plodno, če ga raziskujemo zgolj znotraj okvira nacionalne države in ne upoštevamo dogajanja izven državnih meja. Razlog je v spremembi organizacije medijev, kjer je ob koncu 90-tih prišlo do velike točke obrata. Pred tem obdobjem so bili mediji pretežno nacionalni, sedaj pa je prišlo do oblikovanja **globalnega medijskega trga** (McChensey 1999: 79).

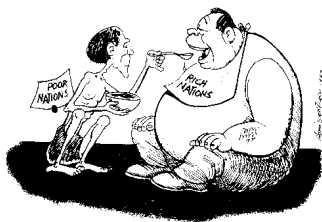
Za jasen odgovor o položaju slovenskih medijev danes pojdimo torej naprej po poteh McChenseya in začnimo z logiko razmišljanja na globalnem nivoju.

Pomembno se mi zdi, da začnemo s hitrim pregledu, kakšen je danes svet, v katerem živimo. Vem, vprašanje je na prvi pogled preambiciozno, široko, a v zadostni meri nam odgovor osvetli John Pilger v svoji knjigi *Novi vladarji sveta*. V njej trdi, da še nikoli do sedaj nismo

živeli v bolj neenakem svetu. V svetu, kjer manj kot bilijon ljudi kontrolira 80% človeških dobrin. Kjer se za sijajem globalne ekonomije – mobilnih telefonov, Mc Donaldsov ali Starbucksa skriva globalizacija revščine. Kjer večina ljudi nikoli niti ne opravi telefonskega klica, kjer jih mnogo živi za 2 dolarja na dan, kjer 6000 otrok umre vsak dan zaradi diareje, ker nimajo pitne vode.

John Pilger trdi, da so te neenakosti ustvarjene. Za nove vladarje sveta, ki vedno znova utrjujejo ta neenak svet, poimenuje: četverico katera diktira Svetovni trgovinski organizaciji (Amerika, Evropa, Kanada in Japonska) ter Washingtonsko trivladje (Svetovna banka, Mednarodni denarni fond in državna blagajna ZDA), ki kontrolira vlade v tako imenovanem nerazvitem svetu. Njihova moč pa izvira v večini iz neodplačljivih dolgov, ki silijo najrevnejše države vsak dan v izplačila ogromnih denarnih zneskov zahodnim upnikom.

V omenjeno skupino Pilger uvrsti tudi vlade posameznih držav, ki podpirajo in omogočajo nastanek tovrstnih sistemov. Ključni igralci pa so tudi transnacionalne korporacije, ki sledijo, še krepijo in živijo na podlagi logike ohranjanja in večanja moči bogate elite (Pilger 2003).

Slika 2: Skrivnost dolgov

Za primer naj navedem le vprašanje, ki se mi poraja v mislih na podlagi Pilgerjevih tez v knjigi *Svoboda naslednjic* in knjige Goeffa *Indonezija – dolgo zatiranje*.

– Če kupimo spodnje hlače GAP v Londonu za 8 evro, od tega delavka v Indoneziji dobi 4 penije. Sprašujem se, kako bi imelo podjetje GAP tako gromozanske dobičke, če ne bi Amerika odigrala velike vloge pri prevzemu oblasti Sukarnu (1945-1976) in postavitve Suharta na položaj (1967 – 1998). Slednji je po Geoffejevih in Pilgerjevih zaključkih in dokazih, v nasprotju s Sukarnom na široko odprl vrata ključnim akterjem, kot sta instituciji Mednarodni denarni sklad in Svetovna banka, katere so naredile plodno podlago za prihod velikih korporacij (na primer GAP). Dovolili sta torej celo soustvarili izkoriščevalski vladni sistem. Za vrhunec njegovega vladanja je prišlo še do ekonomskega zloma (1998) in vrednost rublja je iz 10.000 za 1 dolar padla na 2.500. Tako še danes delajo delavke spodnje hlače po nekaj penijev zaslužka, država za piko na i odplačuje gromozanske dolge, določen odstotek

ljudi v Indoneziji (v našem konkretnem primeru) pa živi in dela v nemogočih pogojih, pada v vedno večjo revščino in obup. Nihče izmed nas ne ve o tem skoraj nič... in Indonezija ni osamljen primer... A to očitno ni važno, na drugi strani globusa je svet glamurja in priložnosti. (Pilger 2003 in Geoff 2000)

Danes je **neoliberalizem** odločujoča politično-ekonomska paradigma našega časa. Nanaša se na politiko in procese, po katerih je sorazmerni peščici zasebnih interesov dopuščeno, da nadzira toliko družbenega življenja, kot je mogoče, da bi tako kar najbolj povečala osebni dobiček. [...] Neoliberalizem so najprej povezovali z Reaganom in Thatcherjevo, zadnji dve desetletji pa je to prevladujoča globalna politična usmeritev. Politike ki se uresničujejo predstavljajo neposredne interese izjemno bogatih vlagateljev in manj kot tisoč velikih korporacij. [...] Ekonomske posledice takih politik so približno enake vsepovsod in točno take kot jih lahko pričakujemo: veliko naraščanje družbene in ekonomske neenakosti, znaten porast brezobzirnega razlaščenja najrevnejših držav in ljudstev sveta, katastrofalno globalno okolje, nestabilna globalna ekonomija in nezaslišano bogatenje bogatih. [...] Neoliberalizem deluje najbolje, kadar obstaja formalna volilna demokracija, zato pa se prebivalstvo odvrča od informacij, dostopa in javnih forumov, ki so nujni za pomembno sodelovanje pri odločanju (Trdina 2007: 22-24).

»En izmed ključnih faktorjev, ki omogočajo tovrsten sistem izkoriščanja večine za manjšinsko močno elito, so medijski konglomerati – medijske transnacionalne korporacije, ki so predvsem evropske in ameriške, katerih funkcija je lastiti ali upravljati vodilne vire novic in informacij« (Pilger 2003: 2).

Na tem mestu se zaustavimo. Pojdimo korak nazaj, da postavimo v kontekst trditve Pilgerja o evropskih in ameriških medijskih korporacijah kot ključnemu faktorju, ki podpira izkoriščevalski sistem.

Možno izhodiščno točko nam ponujata Helley in Mancini z raziskavo medijskih modelov Severne Amerike ter Zahodne Evrope, za katere trdita, da imajo močan vpliv tudi na preostali del sveta. Zajete države sta uspela na podlagi značilnosti medijske strukture razdeliti v 3 različne modele:

- 1. Mediteranski polarizirano pluralistični model**
- 2. Zahodnosrednjeevropski demokratično korporativistični model**
- 3. Severno atlantski liberalni model**

(Helley in Mancini 2004: 19-37)

Hrvatin in Petkovič (2007: 178) sta skozi raziskavo glede na Mancinijeve in Hellyeve kriterije umestila Slovenijo v mediteransko polarizirano pluralistični model. Zanj je značilno, da so mediji ujeti v politiko, nenehno pod njenim pritiskom in podvrženi predvsem politični regulaciji. V liberalni sistem se uvrščata predvsem Velika Britanija in Amerika, kjer so mediji vpeti predvsem v ekonomijo in kot taki podvrženi značilnostim tržne regulacije.

Vendar Helley in Mancini (2004: 249-267) zaključujeta opis svojih modelov s trditvijo, da je povsem jasno, da danes razlike med temi tremi modeli čedalje bolj izginjajo. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja so bile razlike jasne, a že na začetku 21. stoletja je povsem razumljivo vprašanje, ali globalni medijski sistem spodrinja nacionalno raznolikost, ki je bila prisotna v preteklosti. Avtorja trdita, da je **liberalni model prevzel dominacijo** tako v Evropi, kot v Severni Ameriki (ki je pravzaprav ena izmed ključnih izvirnic tovrstnega modela) in ima brez dvoma velik vpliv na preostali svet. Avtorja trdita, da se danes časopisni in tudi drugi mediji, ki so nekoč imeli vlogo mobilizirati kolektivne akcije in intervenirati v javni sferi, nagibajo v korist komercialnih časopisov. Njihov cilj je proizvajati dobiček skozi posredovanje informacij in zabavanje individualnih potrošnikov, ter ob tem zbujati pozornost potrošnikov do oglaševalcev in njihovih oglasov.

Za jasno sliko se moramo zavedati dejstva, ki ga izpostavlja že Pilger (2003), dobro pa ga dorečeta Hrvatin in Petkovič (2007: 179), da so »politične in ekonomske elite (politične elite imajo tudi ekonomsko moč, in obratno, ekonomske elite dolgujejo povezanosti s politiko za svojo moč) medijsko lastnino upravljale izključno za doseganje večinoma kratkoročnih političnih ciljev. Imeti medij v svoji lasti je pomenilo – in še vedno pomeni – imeti moč za poseganje tako v svet politike, kot v svet ekonomije. »Politične elite so povezane z ekonomskimi, kar pomeni da je boj za nadzor nad politiko hkrati tudi boj za nadzor nad ekonomijo.« (Rovšek 2005: 13)

Herman in McChensey nadaljujeta, da je »tovrsten pojav globalnega medijskega sistema moderen, nov, ki v veliki meri odseva globalizacijo ekonomskega trga« (katere vladarje je opisal Pilger).

Globalni mediji imajo tako danes dvojno funkcijo:

- So glavno »prevozno« sredstvo za reklamiranje korporacijskega blaga, ki je naprodaj, in na ta način pospešijo korporacijsko širjenje novim nacijam, regijam in trgom. Z večanjem reklame se večata nakup in povpraševanje, ob tem pa kapital in posledično moč.
- Novice globalnih medijev ustvarjajo informacijsko in ideološko okolje, ki je pomemben faktor za ohranjanje moči in obstoj politične in ekonomske elite, ki temelji na osnovi tržnih koristi in na obstoju socialnega reda, ki deluje na temeljih dobička.

(Helley in Mancini 2004: 249-267)

Slednjo trditev Hermana in McChenseya na svoj način zaokroži tudi Noam Chomsky (Chomsky 1988; po Alkalaj, 2007) z oblikovanjem propagandnega modela.

Za razumevanje Chomskya, si pogledjmo najprej definicije »propagande«.

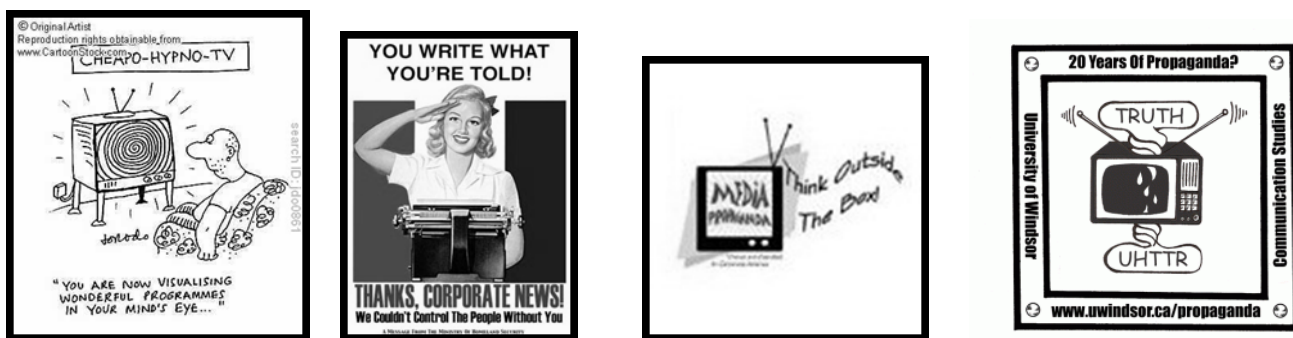
Strokovnjaki so si različnega mnenja, kaj naj bi bila prava definicija propagande. Za orientacijo si pogledjmo naslednje:

V slovarju slovenskega jezika (e-slovarji DZS 2009), propaganda pomeni »načrtno razširjanje, pojasnjevanje političnih, nazorskih idej z namenom, da se uresničijo. V slabšalnem pomenu pa namerno propaganda pomeni prikrivanje, potvarjanje česa z namenom, da se politično in ideološko vpliva.«

»Najbolj nevtralna definicija propagande je promoviranje oziroma sajenje, razširjanje določene ideje. Ta nevtralna definicija je kmalu izgubila svoj pomen in danes s propagando največkrat povezujemo besede, kot so laž, manipulacija, pranje možganov« (Petrovič V. 2005: 11) [...] Jowett. G in O'Donnell V. sta propagando definirala kot »premišljen in sistematičen poizkus oblikovanja zaznavanj, manipulacije s spoznanji in vplivov na obnašanje, da bi dosegli odgovor v skladu z zaželenimi nameni propagandista.« Lawsell pravi, da »propaganda poskuša vplivati na stališča velikih množic ljudi o spornih vprašanjih, ob katerih se angažira določena skupina.« Po Millerju je propaganda »poizkus vplivanja na druge zaradi kakega določenega cilja, z vplivanjem na njihovo mišljenje in občutke.« (po Petrovič V. 2005: 12)

Media Watch trdi, da se »Mediji vse bolj spreminjajo v propagando«.

Zgornje besede, ponazorijo jasno tudi naslednje slike:

Sklop slik 1: Propaganda

Sedaj lahko nadaljujemo s trditvijo Noama Chomskya, da »mediji danes služijo interesu majhne elite in konceptom propagandnega modela.

Z razvojem **propagandnega modela** izhaja iz dejstva, da »gospodarske in politične elite potrebujejo vsaj pasivno soglasje večine državljanov. Zato morajo vplivati na oblikovanje javnega mnenja, "proizvajati soglasje", da lahko uresničujejo svoje politike in interese. Javno mnenje se oblikuje tudi na podlagi informacij, ki jih posredujejo množični mediji, nanje pa je mogoče vplivati preko petih temeljnih mehanizmov, ki jih Chomsky in Herman imenujeta "filtri". To so: **lastništvo, oglaševanje, viri informacij, napadi in protiideologije.**

Oglaševanje:

Tako kot druge korporacije tudi mediji prodajajo svoj produkt na trgu. V njihovem primeru, so trg oglasniki, torej drugi poslovneži. Bralci in občinstvo pa so rezultat. Večina modernih medijev proizvaja dobiček iz oglaševanja. "Politična diskriminacija je vgrajena že s tem, da sestavljajo ciljno publiko ljudje, ki imajo dovolj denarja, da kupijo oglaševani izdelek ali storitev." Poročanje, ki zbuja negativne občutke, že samo po sebi odganja oglaševalce. Seveda pa oglaševalci odtegnejo denar medijem, ki pišejo proti njihovim interesom (Chomsky, 1988; po Alkalaj, 2007).

»Ne mislim, da je zelo pretirana trditev, da so lastniki korporacij, ki objavljajo oglase v časopisih, veseli, če smo narod brezumnih potrošnikov in lahka tarča za njihove reklame - za razliko od naroda informiranih, aktivnih državljanov« (Gilmore 2007).

»Če pogledamo le institucionalno strukturo obstoječega sistema, se bo vsak racionalni človek vprašal, kakšne novice bodo prišle ven iz takega sistema, kaj se zgodi, če oglaševalci dominirajo medijski sistem?« (Chomsky 1995)

Chomsky zaključí, da bomo ven dobili takšno sliko sveta, ki bo podpirala potrebe in interese prodajalcev in kupcev. Mediji so tako omejeni v kontekstu člankov, v smislu da ne poročajo v nasprotju z interesi konglomeratov in političnih vodij. V nasprotnem primeru, pač ne bodo objavili oglasov! (Chomsky 1995; po Jhally 1995)

Lastništvo:

Vplivni mediji so pretežno v lasti kapitalskih konglomeratov, kjer prevladujejo interesi dobičkovno bistveno večjih dejavnosti, kot so, na primer, naftna ali orožarska industrija, metalurgija, kmetijstvo... Lastniki kapitala, ki izvajajo nadzor tudi s položaji v upravnih odborih, skrbijo, da mediji podpirajo politiko, ki koristi najpomembnejšim podjetjem v združbi (Chomsky 1988; po Alkalaj, 2007).

Viri informacij:

Mediji za delovanje potrebujejo stalen pritok informacij in tem. Ekonomske in politične elite imajo dovolj virov, da lahko organizirajo obsežne enote za stike z javnostjo, ki medije redno zalagajo z gradivom. Tako si zagotovijo, da je njihova informacija najobsežnejši in najboljše pripravljen medijski vir, in s tem ključno vplivajo na vsebino medijev ter obravnavo dogodkov (Chomsky 1988; po Alkalaj 2007).

Napadi:

Poročanje, ki škodi interesom vladajočih elit, postane tarča organiziranih napadov ("flak"). Množične pritožbe urednikom ali poplava groženj z odpovedjo časopisa so le najpreprostejša oblika "flaka". Učinkovitejše je delovanje elitnih "možganskih trustov", ki nezaželeno poročanje kritizirajo z akademskimi referencami (Chomsky 1988; po Alkalaj, 2007).

Protiideologije:

Pomemben prijem za diskvalifikacijo vladajočim elitam nenaklonjenih mnenj je etiketiranje nasprotnikov z oznakami, ki so v družbi splošno in nekritično pojmovane kot negativne. Chomsky in Herman sta študijo razvijala v 80. letih v ZDA, ko je tam to vlogo igral

“komunizem”. V današnjih časih je uporabnejša protiideologija “terorizem”: kdor kritično govori o vladni politiki, “podpira terorizem” (Chomsky 1988; po Alkalaj 2007).

Če povzamemo, so globalni mediji nujna komponenta globalnega kapitalizma!

Razlog v pojavu globalnega komercialnega medijskega sistema je pravzaprav tesno povezan s pojavom neoliberalnega globalnega kapitalističnega ekonomskega sistema (McChensey 1999: 78).

Robert A. Hackett in William K. Carroll (2006: 20-25) potrđita spremembo vloge medijev z izjavo, da lahko od obdobja šestdesetih in sedemdesetih let 19. stoletja vlogo medijev kot psa čuvaja zamenjamo z novimi metaforami. Mediji danes so »nori psi« - »maddogs«, ki raje brezglavo napadajo oblast, še posebej vlado, se fokusirajo na škandale, slavne osebe in zabavništvo, namesto da bi se osredotočili na pomembne informacije javnega značaja.

Kot drugo prisposodbo omenjata medije kot *psiček po naročilu* - *lapdog*, ki je čezmerno uslužen ekonomski in politični eliti. Če pogledamo na medije skozi kritično paradigmo, so ti le sredstvo za legitimizacijo nepravilne in/ali represivne politike in privilegijev vlad ter korporacij, medtem ko iz politične debate marginalizirajo odpadnike in navadne državljane.

Golding (po Jones, M. and Jones, E. 1999: 189) dopolnjuje ta kontekst vloge medijev z jasno trditvijo, da so mediji zatajili demokracijo, da danes živimo v politični družbi s plašnicami na očeh, da je družba informacij zgolj mit, kar imamo danes, je družba dezinformacij

1.3. UMESTITEV SLOVENSKEGA MEDIJSKEGA SISTEMA

Na tej točki se lahko vrnem k prvotnemu vprašanju: kako v ta globalni medijski sistem spada Slovenija?

Leta 1991, v času osamosvojitve države, je prišlo do ključnih političnih, ekonomskih in zakonskih sprememb (Hrvatini, S. in Petković B. 2007: 177), ki so v veliki meri vplivale na razvoj in spremembo na področju tiskanih medijev.

»Prišlo je do odmika od ideoloških smernic Jugoslavije, prihajajoče spremembe so sledile ideji o razvoju združljivosti s prevladujočimi standardi v Evropski uniji.« (Petković 2001: 6)

Vida Zei trdi, da nas je to obdobje zaznamovalo z mnogimi paradoksi v medijski sferi:

Zakon o javnih glasilih iz leta 1994 in kasneje zakon o medijih iz leta 2001, sta institucionalizirala **privatizacijo** in **liberalizacijo** trga tiskanih medijev, kot posledica pa je

sledila tudi **monopolizacija** in **komericializacija** medijev. Privatizacija je pripeljala do povečane odvisnosti medijev od dohodkov s strani **oglaševanja**. (Vida Zei 2004: 19)

Opis stanja slovenskega medijskega prostora jasno opiše tudi Media Forum. Iz njihovih trditev opazam, da je prisotnost Chomskyjevih filtrov v našem sistemu povsem prisotna.

Slovenski splošno informativni dnevniki imajo na prvi pogled dokaj razpršeno **lastniško strukturo**. Navidezno veliko število nepovezanih lastnikov je v resnici majhno število kapitalsko in upravljavsko povezanih oseb. Lastniki enega časopisa sedijo v nadzornih svetih drugih časopisov. Medije tako nadzirajo lastniki in upravljavci velikih podjetij, ki so hkrati njihovi največji **oglaševalci**, lastniki oglaševalskih organizacij, ki kupujejo in prodajajo oglaševalski prostor v medijih, predsedniki uprav največjih slovenskih podjetij (večinoma v državni lasti) ter "skriti" zastopniki političnih interesov. Nadzorniki nadzorujejo sami sebe in skrbijo, da so njihovi številni ekonomski (in politični) interesi zavarovani pred kritičnim novinarskim poročanjem. Vpogled v podatke o članih nadzornih odborov slovenskih podjetij pokaže dejansko koncentracijo moči v rokah majhne skupine posameznikov. Pritiski na neodvisnost medijev in novinarjev postajajo bolj prikriti in imajo lahko dolgoročne posledice. Mediji objavljajo vse več hibridnih **sporočil**, v katerih se pod navidezno podobo novinarskega prispevka skrivajo oglaševalska sporočila, zid med oglaševalskim in uredniškim delom se počasi ruši pod **pritiskom ustvarjanja vse večjega dobička**, **uredniki** postajajo vse bolj **odgovorni za tržno uspešnost medija** in vse manj za oblikovanje uredniške politike. (MEDIA FORUM)

V znani igri "monopoly" številka na vrženi kocki določa premikanje po poljih in omogoča igralcem, da kupujejo posestva. Zmagovalec v igri je tisti, ki ima največ posestev, največ denarja ter z izključitvijo ostalih igralcev ostane sam. V slovenskem realnem prostoru se lahko zgodi, da bo skupina desetih lastnikov in petih najbolj vplivnih nadzornikov med seboj razdelila "medijska posestva". Konec "igre" pa bo po vsej verjetnosti prodaja pridobljenih lastniških deležev v medijih tujim lastnikom. Ironija je, da so nekdanje socialistične države Vzhodne in Srednje Evrope razprodale svoje medije na začetku tranzicijskega obdobja (1990-1992). Slovenija pa je potrebovala deset let, privatizacijo, omejevanje lastniških deležev v medijih in dva medijska zakona, da bi se na koncu soočila s posledicami, ki jih je hotela preprečiti na začetku devetdesetih. (MEDIA FORUM)

Iz do sedanje raziskave lahko logično sklepam, da kot ključ in ključavnica spadamo tudi mi v danes prevladujoč globalni medijski sistem.

1.4. PRIMERI RAZISKAV O MEDIJSKI PODOBI AFRIKE

1.4.1. SLOVENSKI ČASOPISNI MEDIJI

Nikolai Jeffs pojasni svoj pogled na medijsko podobo Afrike v slovenskih časopisih, prav tako izhajajoč iz točke družbene spremembe Slovenije po obdobju osamosvojitve. »Nekateri dejavniki, ki so nekoč vplivali na relativno kvalitetno prisotnost Afrike v domačih medijih, so povezani z dejstvom, da je nekdanja Jugoslavija podpirala procese dekolonizacije na afriškem kontinentu. Nekatere afriške države so bile »bratske« tudi zato, ker so bile socialistične. Večina je bila tudi članic gibanja neuvrščenih, v kateri je Jugoslavija igrala vodilno vlogo. Ne nazadnje je Jugoslavija, z njo pa tudi Slovenija, na kontinentu imela tudi svoje gospodarske interese. Vsi ti interesi so odsevali pa tudi iskali podporo v medijih. Toda s procesi demokratizacije, neodvisnosti Slovenije ter razpadom Jugoslavije so razpadle tudi nekatere osnove, na katerih se je gradila ne samo medijska podoba Afrike, temveč tudi neposredna prisotnost slovenskih novinarjev na tem kontinentu. RTV Slovenija in Delo sta začela umikati svoje dopisnike, ki so bili nekoč stalno nastavljeni v Afriki. Te je pot naprej vodila iz Nairobija v Kairo, ko pa je pred nekaj leti Delo še od tam umaknilo svojega dopisnika, je bilo slovenske novinarske prisotnosti v Afriki konec. Medijski primanjkljaj, ki je s tem nastal, je še toliko večji, ker je v tem času Slovenija izgubila tudi tisto informativno zaledje, ki ga je nudilo izjemno razvejano dopisniško omrežje Tanjuga ter delo raznih federalnih ustanov in inštitutov, posvečenih problematiki Afrike oziroma tretjega sveta nasploh. Nikolai Jeffs je izpostavil dejstvo, da Slovenija nima več dopisnikov, odkar je tudi Delo umaknilo svojega dopisnika (Jeffs 2000). Po podatkih, ki sem sama jih dobila na podlagi telefonskega pogovora z uradno osebo, zaposleno v časopisni hiši Delo (december 2007), sem izvedela, da je bil to Avgust Pudgar, ki je prenehal delovati v vlogi dopisnika že leta 1990.

»Današnja medijska podoba Afrike je v Sloveniji skoraj povsem odvisna od poročanja tujih medijev. Nekatere posledice tako posredovanih informacij so lahko izjemno problematične. Agencijski vesti v slovenskih medijih ustvarjajo negativno podobo Afrike: to je predvsem kontinent plemen, nesreč, političnega in drugega nasilja, lakote, revščine, bolezni, velikih emigracijskih procesov, divjih živali, pragozdov in puščave. Ob tem ostaja druga Afrika - tista, v kateri živijo ljudje tako kot povsod drugod - nevidna.« (Jeffs 2000)

1.4.2. AMERIŠKI ČASOPISNI MEDIJI

»TransAfrica Forum – telo, katerega cilj je vplivati na politiko ZDA ter afriško diasporo, je pregledal dva najbolj spoštovana časopisa v ZDA, New York Times in Washington Post, in sicer med marcem in avgustom leta 2000. Njihovi rezultati so pokazali, da so veliko večino člankov umestili le v tri kategorije – AIDS, razvoj in konflikti. V študiji niso našli nobenih člankov, ki bi poročali o regionalnih ekonomskih ali političnih sodelovanjih. Študija sklepa, da bi od omenjenih časopisov upravičeno lahko pričakovali več. Da posvetijo več pozornosti ozaveščanju svojih bralcev ter članke napišejo bolj poglobljeno, uravnovešeno in pravično (Olujobi 2006).

Na »Okrogli mizi afriških predsednikov 2005« je 11 predsednikov afriških držav pregledalo raziskavo Marlona Millnerja o podobi Afrike v vodilnih ameriških časopisih - New York Times, Washington Post, Wall Street Journal, USA Today, US News in World Report za obdobje desetih let (1994-2004). Prišli so do zaključka, da je bilo poročanje daleč od pravičnega in uravnovešene. Da je v najboljšem primeru poročanje vodilnih ameriških medijev ignorantno do napredka in potenciala kontinenta ter se nadaljuje v eksotifikacijo in marginalizacijo. V najslabšem primeru mediji ne pokrivajo zgodbe, ki se dotikajo demokratizacije, še večja luknja nastaja pri poročanju o potencialu in napredku kontinenta. (Millner 2005 in Mbeki 2008)

Gbemisola Olujobi (2006) glasno poziva: »Ali bi, prosim, nekdo že sporočil celemu svetu, da so Afričani sposobni pomagati sebi in da niso nemočni, nesrečni in brezupni!?«

Do zdaj sem orisala situacijo globalnega medijskega sistema ter vanj umestila Slovenijo. Nikolai Jeffs nam je podal prve sklepe o poročanju slovenskih časopisov o Afriki, pogledali smo si tudi izsledke dveh raziskav ameriških medijev. Na podlagi teh podatkov lahko še enkrat potrdim sklep o povezanosti Slovenije z globalnim medijskim sistemom.

1.5. VPLIV MNOŽIČNIH MEDIJEV NA PROIZVAJANJE JAVNEGA MNENJA

Raziskovanje vloge množičnih medijev v družbi je staro toliko kot mediji sami. Tako je skozi zgodovino nastalo mnogo različnih teorij (podrobnosti v Oreški 2008) .

Po trditvah do sedaj navedenih avtorjev imajo mediji izredno pomembno vlogo pri oblikovanju javnega mnenja. »Medijska konstrukcija je pomembna na splošnem družbenem

in političnem nivoju, saj mediji sooblikujejo klimo in miselne okvire, znotraj katerih mislimo določene koncepte» (Kuhar 2003).

A stvari ne smemo kar posplošiti in privoliti v tako imenovano viktimizacijo bralca, po kateri je medij razumljen kot izvor zla, njegov uporabnik pa je nemočni sprejemnik tistega, kar mu ta ponuja. [...] Kot bralke in bralci smo prek interpretacije aktivno vključeni v produkcijo pomena. Pomen, kakor ga razume prejemnik, zato ni nikoli natančno tak, kakršnega sporoča pošiljatelj. (Mihelj 2001a)

A določeno moč mediji in načini njihovega podajanja vsebine vseeno imajo!

Danes so si raziskovalci enotni v priznavanju dolgoročnega vpliva medijev na zaznavo, vrednote in vedenje posameznika; poudarjajo pa, da je ta vpliv selektiven, omejen, pogojen z osebnostjo posameznika, njegovim socialnim okoljem, razredno pripadnostjo, spolom, raso, verskim prepričanjem in »izpostavljenostjo« medijskemu vplivu. Posameznik bo v svojo percepcijo vključeval medijske vsebine, ki že ustrezajo njegovim vrednostnim usmeritvam in tudi predznanju o posredovani temi. Tako čedalje večji pomen pripisujejo individualni odgovornosti posameznika in njegovi medijski pismenosti (Erjavec 1999, Košir 2000; po Oreški 2008)

Mediji so sredstvo, ki nam posreduje načine zamišljanja določenih identitet ali skupin. To ima lahko tudi povsem materialne posledice v smislu posameznikovega izkustva sveta, kako ga drugi razumejo, kako ga obravnava zakonodaja, kako ga, na primer, nekdo pretepe na ulici. [...] To se dogaja zaradi moči množičnih medijev, ki imajo vedno znova možnost reprezentiranja identitet, s tem pa lahko nekatere posameznike izločajo, jih naredijo za tuje ali celo ogrožajoče (Branston in Stafford 2001: 125).

Branston in Stafford (2001) poudarjata, da obstaja povezava med frekvenco, s katero se kakšna podoba pojavlja v medijskih tekstih, in odzivom publike nanjo. Če mediji kar naprej reprezentirajo homoseksualce kot ogrožajočo skupino v stigmatiziranih podobah spolnih perverznejšev, ki na primer ogrožajo narod in spodjedajo družbeno moralo, potem je ta podoba za geje in lezbijke resnična predvsem v njenih posledicah, v odzivih publike. Spomnimo se samo poskusa prvega beograjskega pohoda gejevskega in lezbičnega ponosa leta 2001, ki se je končal v krvavih spopadih z nacionalisti, podporniki Miloševića in nogometnimi navijači.

Tudi Verša (1996: 10; po Urešek 2008: 260) ugotavlja, da nobena od teorij množičnega komuniciranja ni zavrnila dejstva, da mediji vplivajo in sooblikujejo vrednote in obnašanja občinstva v vsakdanjem življenju.

Urešek (2008: 260) nadaljuje, da je vpliv medijev dolgoročen in da v raznovrstnih družbenih okoliščinah medijske vsebine dolgoročno sooblikujejo držo občinstva do stvarnosti.

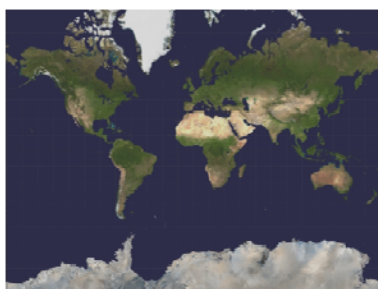
Pomembne besede, ki nas lahko popeljejo v razumevanje konstrukcije (in posledic) našega osebnega zavedanja sveta, je rekel Gillian Rose, ki trdi, da lahko prostore in kraje teoretiziramo kot kulturno konstruirane in spodbijane. Določene prostore oblikujemo prek diskurzov. Tako lahko rečemo, da prostori in kraji postanejo pomembni in določeni znotraj konteksta tistih, ki imajo moč diskurz oblikovati. To pomeni, da lahko spodbijamo ustvarjene dominantne oblike, ki predstavljajo nek prostor. Torej: če želimo spremeniti krute in zatiralne definicije neke identitete, moramo razmisliti o prostorih, v katerih dobimo material in simbolično strukturo tem definicijam. (Gillian, 1997)

Za primer podajam na ogled dve sliki sveta.

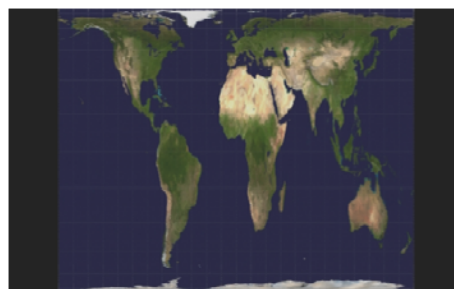
Na prvi vidite Mercatorjev zemljevid, ki je bil zasnovan v 16. stoletju in se še danes velikokrat pojavlja v knjižicah in učbenikih za poučevanje geografije. Njegova pogosta uporaba je presenetljiva glede na dejstvo, da je bilo zasnovano leta 1569 ter so njegova razmerja proporcionalno nerealna in potemtakem neprimerna za uporabo v kakršni koli zvezi, ko primerjamo med seboj različne regije sveta.

Druga slika prikazuje Petrov zemljevid, ki je bil ustvarjen in predstavljen javnosti šele leta 1974 in prikazuje realistično percepcijo sveta. Ta zemljevid je primernejši in dragocenejši za poučevanje, saj uporaba Mercatorjevega zemljevida s seboj prinaša napačno sporočilo o velikosti in pomenu kontinentov ter njihovih prebivalcev. Petrov zemljevid pa pripomore k realističnemu pogledu na svet. Primerjava Mercatorjevega in Petrovega zemljevida nam posreduje pomembno sporočilo, da je velik del našega razumevanja sveta baziran na dobi evropske dominacije. (Rosenberg 2009)

Mercatorjev zemljevid

Petrov zemljevid

Slika 3: Mercatorjev in Petrov zemljevid

V nadaljnjem raziskovalnem delu sem želela ugotoviti, kakšna je »medijska podoba Afrike v slovenskih medijih«. Zanimalo me je, ali dobivamo informacije o Afriki v okviru logike Mercatorjevega zemljevida? Osredotočila sem se tudi na podobo Afrike v očeh naključnih Ljubljčanov ter poiskala morebitne stične točke med eno in drugo paradigmo dojemanja in razlaganja sveta.

2. PROBLEM

Zadnja tri leta delam v upravnem odboru društva Afriški center.

Ob delu sem spoznala veliko prijateljev, ki so se rodili v afriških državah in danes živijo v Sloveniji. Z njihove strani sem slišala številne kritike o poročanju slovenskih časopisnih medijev o Afriki.

Njihove besede, ki so mi ostale v spominu, dobro povzema Nikolai Jeffs s trditvijo, da se v »slovenskih medijih ustvarja negativna podoba Afrike: to je predvsem kontinent plemen, nesreč, političnega in drugega nasilja, lakote, revščine, bolezni, velikih emigracijskih procesov, divjih živali, pragozdov in puščave. Ob tem ostaja druga Afrika - tista, v kateri živijo ljudje tako kot povsod drugod - nevidna.« (Jeffs 2000)

Glavni poudarek projektov in dejavnosti društva Afriški center je na izobraževanju in ozaveščanju slovenske javnosti o pozitivni podobi Afrike.

Številne okrogle mize, predavanja, novinarske konference so posvečene aktualnim dogodkom v afriških državah, prvencem afriške literature, glasbeni, filmski in plesni kulturi, naravnim znamenitostim, svetovno znanim športnikom in Nobelovim nagrajencem, znanstvenikom, izumiteljem...

Kadar v društvo vključujemo nove prostovoljce, pred tem organiziramo izobraževalne delavnice z namenom, da jih ozavestimo in senzibiliziramo v razumevanju informacij, ki so jih na teme, povezane z Afriko, sprejemali doslej. Želimo jim podati pozitivne informacije o Afriki, aktualne in pretekle dogodke postaviti v celostni kontekst ter jih soočiti z njihovo lastno podobo in znanjem, ki je na podlagi dotedanjih izkušenj skoraj po pravilu pretežno negativna in pomanjkljiva.

Na podlagi tovrstnih izkušenj je glavno jedro mojega zanimanja v tem diplomskem delu postalo vprašanje, kakšna je podoba Afrike v slovenskih časopisih.

Vendar me je raziskovalna radovednost gnala naprej, in sicer v to, da preverim, kakšna je podoba Afrike v očeh naključnih dvajsetih Ljubljancev. V nadaljevanju bom le na kratko predstavila stične točke med podobami iz enega ali drugega vira informacij.

Za lažjo in verodostojnejšo izvedbo raziskave, sem namesto hipotez oblikovala raziskovalna vprašanja. Želela sem prevzeti čim bolj nevtralno vlogo, da področje raziščem

neobremenjeno od svojih predvidevanj, ki bi lahko v veliki meri vplivala na rezultate raziskave ter na zbiranje in obdelovanje izbranega kvalitativnega gradiva.

Zastavila sem si sledeča raziskovalna vprašanja:

- 1. problem:** Kakšna je medijska podoba Afrike v dveh slovenskih časopisih?
- 2. problem:** Kakšna je podoba Afrike v očeh mimoidočih Ljubljančanov?
- 3. problem:** Ali obstajajo stične točke med poročanjem slovenskih časopisov in sliko v očeh mimoidočih Ljubljančanov?

3. METODOLOGIJA

3.1. VRSTA RAZISKAVE

Metodologija je večdelna in zajema kvalitativne in kvantitativne metode raziskovanja.

Uporaba kvalitativne metode je razvidna iz načina zbranega raziskovalnega materiala – časopisnih člankov in zapisanih odprtih intervjujev sledi kvalitativna analiza besednih opisov, na podlagi katere sem dobila odgovore – poskusne teorije na zastavljena 3 raziskovalna vprašanja.

V kvalitativnem smislu je raziskava eksplorativne narave. Želela sem razumeti in se seznaniti z značilnostmi področja problematike; kakšna je podoba Afrike v slovenskih medijih in v očeh mimoidočih Ljubljancev ter ali obstajajo stične točke med obema viroma.

V okviru kvalitativnega pristopa izbranih podatkov nisem želela definirati kot vzorca in posploševati rezultatov na večjo populacijo. Raziskani časopisi in izvedeni intervjuji predstavljajo zgolj študijo primera kot vrsto raziskave v eksplorativnih študijah.

V raziskavi prevladuje kvalitativna metoda, vendar sem za jasnejšo ilustracijo dobljenih odgovorov, občasno uporabila tudi kvantitativni pristop, ki je razviden v številu količine člankov, količine novinarjev, številu omenjenih afriških držav in podobno.

3.2. MERSKI INSTRUMENTI IN VIRI PODATKOV

Za zbiranje empiričnega gradiva – mojih virov podatkov sem si izbrala naslednje pristope:

- **Dokumentarne vire**

Dva slovenska časopisa: Delo (s prilogami Polet, Ona in Sobotna priloga) ter Slovenske novice. Izhajata iz skupne medijske hiše, Delo d.d., ki je »eno vodilnih in najvplivnejših podjetij na slovenskem medijskem trgu.« (glavna spletna stran <http://dd.delo.si/>)

Upoštevala sem vso pisno gradivo in fotografije, ki so se kakorkoli vsebinsko nanašale na Afriko. Zajela sem časovno obdobje od 1.12.2006 do 31.1.2007 ter od 1.2.2009 do 31.3.2009.

V tem primeru je bil moj merski inštrument naslednje vprašanje:

1. problem: Kakšna je medijska podoba Afrike in Afričanov v dveh slovenskih časopisih?

- **Spraševanje**

Izvedla sem 22 delno strukturiranih intervjujev z mimoidočimi Ljubljanci. Potekali so ustno in individualno. Ob izvajanju intervjujev sem si delala zapiske, nato sem vsakega zapisala v kvalitativni obliki. Pogoja za ustreznost intervjuvanca sta bila: redno prebiranje vsaj enega izmed zajetih časopisov v raziskanem obdobju časopisnih medijev ter podatek, da živi v Ljubljani ali njeni okolici.

Vprašalnik je bil strukturno in vsebinsko razdeljen na dva sklopa. Prvi se je navezoval na osnovne podatke intervjuvanca, kot so spol, starost, izobrazba, zaposlitev, kraj bivanja torej je zajemal 5 vprašanj zaprtega tipa. Drugi del se je dotikal njihove podobe o Afriki in je zajemal 4 vprašanja odprtega tipa.

Intervjuje sem izvajala individualno in odgovore zapisala. Na ta način sem pridobila gradivo za kvalitativno analizo.

V tem primeru je bil moj merski inštrument naslednje vprašanje:

2. problem: Kakšna je podoba Afrike v očeh mimoidočih Ljubljančanov?

Za odgovor na 3. problem: : Ali obstajajo stične točke med poročanjem slovenskih časopisov o Afriki in podobo Afrike v očeh mimoidočih Ljubljančanov? sem uporabila podatke, pridobljene za prvi in drugi problem.

3.3. POPULACIJA IN VZORČENJE

1) Izbrala sem si dva časopisa, ki izhajata iz ene časopisne hiše, in sicer Delo d.d.: Slovenske novice kot prvi časnik ter Delo kot drugi najbolj bran dnevni časopis v Sloveniji. Oba časopisa se med seboj razlikujeta po žanru in verjetno tudi po ciljni publiki. Slovenske novice definiram kot časopis, ki se nagiba k lastnostim rumenega tiska, in Delo, ki na splošno velja za resen, relevanten, kakovosten in kredibilni dnevnik.

2) Populacija, ki sem jo proučevala v svoji diplomski nalogi, je zajemala 22 oseb, živečih v Ljubljani ali njeni okolici. Ne gre za vzorec, dobljenih podatkov ne skušam posploševati na

večjo populacijo. Zanimanje mojega diplomskega dela je le slika naključnih mimoidočih Ljubljancev.

Intervjuje sem izvedla februarja 2007. Med intervjuvanci je bilo skupno 11 žensk in 11 moških, starih med 15 in 60, ena oseba je bila dijak, štirje študenti, tri osebe z visoko izobrazbo, štiri univerzitetno in deset srednješolsko izobraženih.

3.4. ZBIRANJE PODATKOV

Ker je moja raziskava vsebinsko sestavljena iz treh delov, sem podatke za kasnejšo analizo zbirala iz različnih virov in na različne načine:

- Slovenski časopisi: Delo (s prilogami Polet, Ona in Sobotna priloga) in Slovenske Novice. Upoštevala sem vso pisno gradivo in fotografije, ki so se vsebinsko nanašale na Afriko. Zajela sem časovno obdobje 1.12.2006-31.1.2007, ter 1.2.2009-31.3.2009. Prebrala sem celotne časopise. Članke, ki so se navezovali na podobo Afrike in Afričanov sem kvalitativno analizirala.
- Intervjuji: Intervjuvance sem izbirala povsem naključno, z njimi sem prišla v stik v času izvajanja intervjujev. Postavila sem si tri pogoje za ustreznost intervjuvancev: da se osebno nismo bližje poznali, da so prebirali redno vsaj enega izmed analiziranih časopisnih medijev v zadanem obdobju analize in da živijo v Ljubljani ali njeni okolici.

Intervjuji so potekali na različnih krajih, pri meni doma, v kavarnicah ali na delovnih mestih intervjuvancev, pač glede na željo intervjuvanca.

Večina oseb katere sem prosila za intervju v začetku niso imele zadržkov in so z zanimanjem pristale na intervju. Povedala sem jim, da potrebujem njihove odgovore za izvedbo raziskave v okviru študija. Podrobnosti sem po potrebi razlagala šele po izvedbi intervjuja.

Posamezni intervju je trajal približno 20 minut.

Trikrat se je zgodilo, da so intervjuvanci ostali brez vsebine in znanja v času izvajanja intervjuja, tako da na moja vprašanja niso znali odgovoriti. V tem primeru smo intervjuje predčasno zaključili in njihovih vsebin pri vsebinski analizi nisem upoštevala. Zabeležila pa sem jih v številu neuspešnih poizkusov ter jih ločeno razložila. Tako sem dejansko morala izvesti 25 intervjujev.

Vse uspešno izvedene intervjuje sem si sproti zapisovala in po potrebi - v primeru odprtih vprašanj - postavljala podvprašanja. Pozorna sem bila na to, da s podvprašanji nisem sugerirala odgovora.

Po vsakem izvedenem intervjuju sem odgovore nemudoma natančno zapisala ter tako pridobila primerni material za nadaljnjo kvalitativno analizo.

3.5. OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV – FAZE RAZISKAVE

- Podatke, zbrane iz časopisov (prvo raziskovalno vprašanje) in intervjujev (drugo raziskovalno vprašanje), sem analizirala **kvalitativno** po naslednjih korakih.

Najprej sem *uredila gradivo*, tako da sem prebrala vse članke v obeh zajetih časopisih in izločila tiste, ki so se navezovali na moje mersko vprašanje. Nato sem izbrane članke *razčlenila*. Najprej sem podčrtala vse stavke, besede ali fraze, ki so se dotikale mojega raziskovalnega vprašanja ter jih izpisala v dokumentu Excel.

Vse izpisane izjave sem zbirala sistematično glede na vrsto časopisa, datum izdaje, naslov članka, avtorja članka, državo o kateri se govori, in glede na to ali je prisotna slika ali ne. V primeru prisotnosti fotografije sem slikovno gradivo poiskala v elektronski obliki časopisa ter ga kopirala v Excelov dokument skupaj s parafraziranim zapisom članka.

Na ta način sem zagotovila možnost za preglednost podatkov v celotni fazi obdelave podatkov.

Zbrane enote kodiranja oziroma izpisane izjave sem *odprto kodirala*, in sicer glede na tematiko, katero posamezne izjave zajemajo. Vsako izjavo sem previdno prebrala ter ji dodelila temo, po potrebi pa tudi pojem, podpojem in dodatne informacije. Nato sem primerjala dobljene kategorije med seboj in jih glede na podobnost smiselno združila v skupne sklope.

Ker so posamezni članki imeli različno število izpisanih izjav, sem jih oštevilčila, ter s tem dobila bolj uravnoteženo poskusno teorijo, primernejšo za natančno analizo in razpravo.

Z opisanimi koraki sem pripravila pogoje za *formuliranje poskusne teorije*. Dobljene teme, pojme, podpojme in dodatne informacije sem strnila v linearni sestavek in dobila poskusno

teorijo – odgovor na moj problem, kakšna je medijska podoba Afrike in Afričanov v dveh slovenskih časopisih.

S sledenjem opisanih korakov, sem dobila odgovore na svoja problemska vprašanja. Vsi izsledki so podrobno opisani v sledečih poglavjih.

Po **enakih korakih**, sem analizirala 4 odprta vprašanja v intervjujih in kot rezultat dobila novo poskusno teorijo, ki se je navezovala na drugo raziskovalno vprašanje – kakšna je podoba Afrike v očeh mimoidočih Ljubljancev.

- Podatke iz časopisov in intervjujev sem urejala tudi **kvantitativno**.

V primeru analize slovenskih medijev – prvo raziskovalno vprašanje sem štela, koliko člankov je vsebinsko vezanih na Afriko in Afričane, koliko izjav sem izpisala iz posameznih člankov, koliko jih je spadalo v posamezno kategorijo ali pojem, koliko je bilo avtorjev posameznih člankov, koliko držav je bilo omenjenih...Pridobljeni podatki so mi služili za oporo pri osnovanju poskusne teorije, oblikovanju sklepov in predlogov in pri formuliranju razprave.

Pet vprašanj v intervjuju zaprtega tipa sem analizirala številčno po kvantitativni metodi. Povzela sem, koliko intervjuvancev je ženskega ali moškega spola, kakšno stopnjo izobrazbe imajo, upoštevala starost in podatek o zaposlenosti.

- *V primeru iskanja skupnih točk med podobo Afrike v slovenskih medijih ter Afriko v očeh mimoidočih Ljubljancev – (tretje vprašanje) sem iskala zveze med značilnostmi podob, in sicer prav tako na podlagi kvalitativne analize.*

Ker je tovrstno raziskovanje predstavljalo novost, nisem predpostavljala hipotez, temveč sem na osnovi rezultatov, pridobljenih na prvi dve vprašanji, oblikovala odgovor na tretje vprašanje. Zgolj poiskala in obrazložila sem opažene podobnosti.

4. REZULTATI

4.1. MEDIJSKA PODOBA AFRIKE V DVEH SLOVENSKIH ČASOPISIH – DELO IN SLOVENSKE NOVICE

4.1.1. ŠTEVILO NAJDENIH ČLANKOV

Raziskava zajema časopisa Delo in Slovenske novice za štirimesečno obdobje. Časopise sem spremljala decembra 2006, januarja 2007, februarja in marca 2009.

V tem času je bilo izdanih 101 časopisov Delo, 18 prilog Nedelo, 17 Sobotnih prilog, 16 On in 16 Poletov, ter 101 časopis Slovenske novice. Skupno 202 dnevna časopisa in 67 prilog.

Tabela 1: ŠTEVILO IZDANIH ČASOPISOV IN PRILOG

DELO	101
NEDELO	18
SOBOTNA PRILOGA	17
ONA	16
POLET	16
SLOVENSKE NOVICE	101
SKUPNO	202 ČASOPISOV
	67 PRILOG

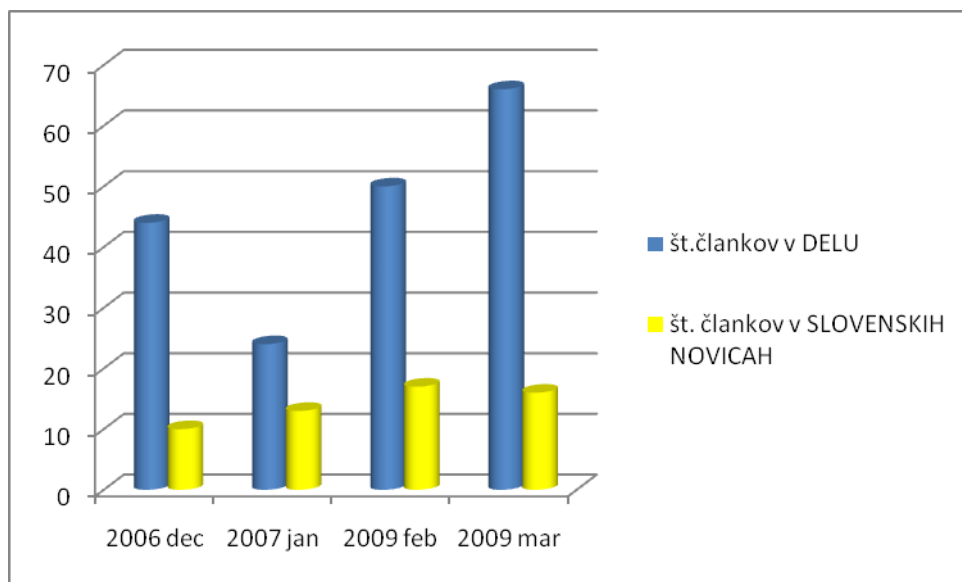
V zajetem časopisnem gradivu sem našla **240 člankov**, ki so se tematsko v obliki teksta ali tudi slikovno navezovali na Afriko.

184 člankov (76,7%) je bilo objavljenih v Delu: 66 člankov marca 2009, 50 člankov februarja 2009, 44 člankov decembra 2006 in 24 člankov januarja 2007.

56 člankov (23,3%) sem zasledila v Slovenskih novicah: 17 člankov februarja 2009, 16 člankov marca 2009, 13 člankov januarja 2007 in 10 člankov decembra 2006.

Povprečno je bilo v **Delu** s prilogami izdanih **0,9** članka na en izvod. V **Slovenskih Novicah** pa **1,8** članka na en izvod časopisa. Torej povprečno na oba časopisa skupaj je izšlo 1,1 članek dnevno, ki se je vsebinsko dotikal Afrike.

Graf 1: ŠTEVILO ČLANKOV V POSAMEZNEM ČASOPISU NA MESEC

Tabela 2: ŠTEVILO ČLANKOV V POSAMEZNEM ČASOPISU NA MESEC

	dec.06	% dec.06	jan.07	% jan 07	feb.09	% feb 09	mar.09	% mar 09	SKUPNO
Št. člankov v DELU	44	24%	24	13%	50	27%	66	36%	184
Št. člankov v SLOVENSKIH NOVICAH	10	18%	13	23%	17	30%	16	28,60%	56
SKUPNO	54	22,50%	37	15,40%	67	28%	82	34%	240

4.1.2. KDO SO USTVARJALCI MEDIJSKE PODOBE AFRIKE – ČIGAV GLAS SE SLIŠI?

- Avtorji časopisnih člankov

Izmed 240 člankov jih je bilo **157 (65,4%)** napisanih s strani **novinarjev** in **60 (25%)** s strani **tiskovnih agencij**, **23 (9,6%)** je bilo **nepodpisanih**.

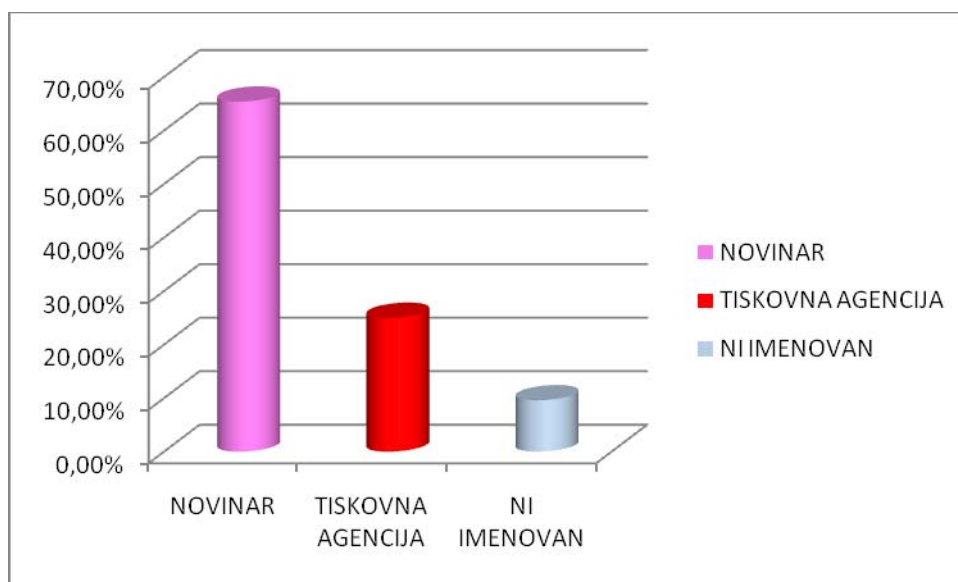
V časopisu Delo je bilo 128 (69,6%) člankov napisanih s strani novinarjev, 37 (20,2%) s strani tiskovnih agencij, 19 (10,2%) je bilo neimenovanih.

V časopisu Slovenske novice, je bilo 29 (51,8%) člankov napisanih s strani novinarjev, 23 (41,1%) s strani tiskovnih agencij, ter 4 (7,1%) članki nepodpisani.

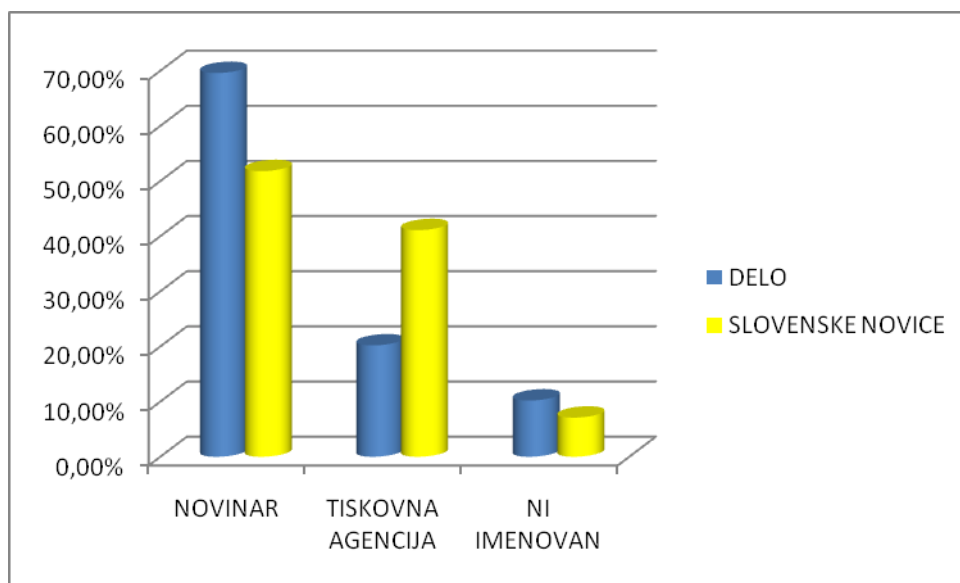
Tabela 3: AVTORJI ČASOPISNIH ČLANKOV

AVTOR ČLANKA	št. člankov DELO	%	št. člankov SLOVENSKE NOVICE	%	SKUPNO	%
NOVINAR	128	69,6%	29	51,8%	157	65,4%
TISKOVNA AGENCIJA	37	20,2%	23	41,1%	60	25%
NI IMENOVAN	19	10,2%	4	7,1%	23	9,6%
SKUPNO	184	100%	56	100%	240	100%

Graf 2: AVTORJI ČLANKOV IZ OBEH ČASOPISOV SKUPAJ

Graf 3: AVTORJI ČLANKOV PO POSAMEZNEM ČASOPISU

- Razpršenost novinarjev glede na avtorstvo posameznih člankov

Izmed vseh 240 člankov jih je bilo 157 (65,4%) napisanih s strani novinarjev. V Delu 128 člankov (81,5%), ter v Slovenskih novicah 29 člankov (18,5%)

V časopisu **Delo**, kjer je bilo izdanih 128 člankov s strani novinarjev, je 53 novinarjev napisalo po en članek, 12 novinarjev je napisalo po dva članka, 2 novinarja sta napisala po tri članke. En novinar je napisal štiri članke, prav tako 1 novinar pet člankov in 1 novinar osem člankov ter 1 novinar 10 člankov. Dva novinarja sta napisala po 9 člankov.

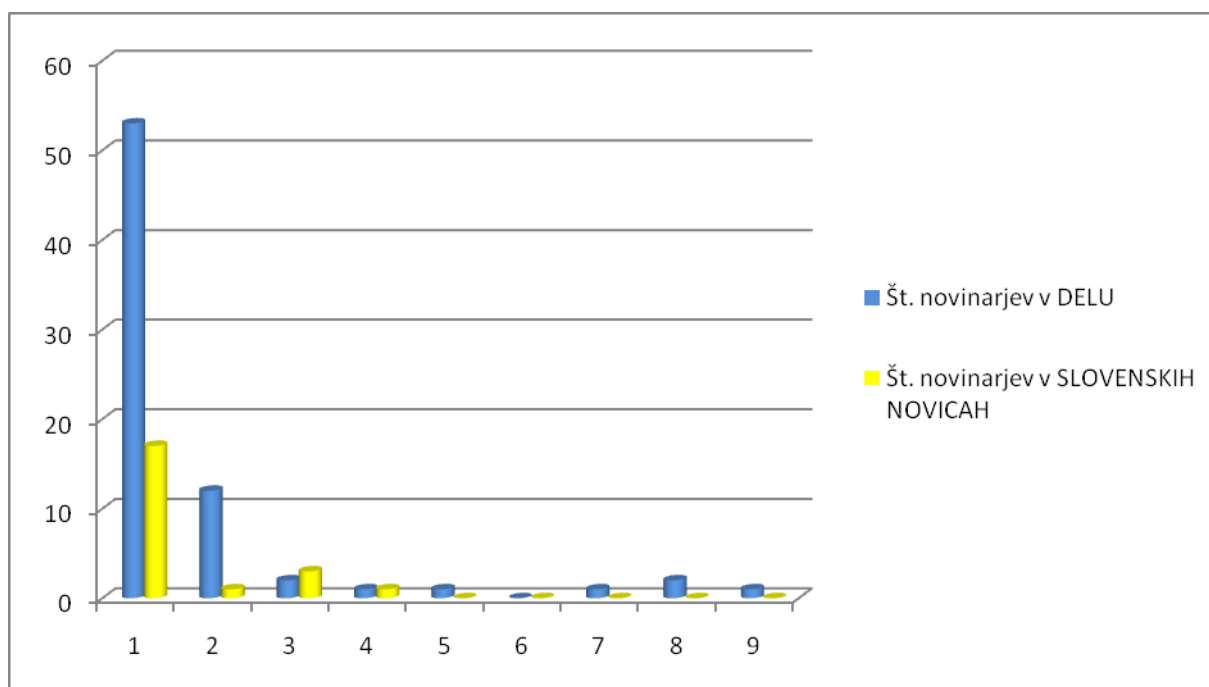
V **Slovenskih novicah**, kjer je bilo izdanih 29 člankov s strani novinarjev, je 17 novinarjev napisalo po 1 članek, 1 novinar po 2 članka, 3 novinarji po 3 članke in 1 novinar po 4 članke.

Ob pregledu podvajanja (skupnih) novinarjev v obeh časopisih sem prišla do rezultata, da so se le štirje novinarji pojavili v obeh časopisih.

Tabela 4: ŠTEVILO NAPISANIH ČLANKOV S STRANI POSAMEZNEGA NOVINARJA

število člankov	Št. novinarjev v DELU	%	Št. novinarjev v SLOVENSKIH NOVICAH	%
<u>1 članek</u>	<u>53</u>	<u>72%</u>	<u>17</u>	<u>77%</u>
2 članka	12	16%	1	4,50%
3 članke	2	3%	3	14%
4 članke	1	1%	1	4,50%
5 člankov	1	1%	0	0%
6 člankov	0	0%	0	0%
8 člankov	1	1%	0	0%
9 člankov	2	3%	0	0%
10 člankov	1	1%	0	0%

Graf 4: ŠTEVILO NAPISANIH ČLANKOV S STRANI POSAMEZNEGA NOVINARJA

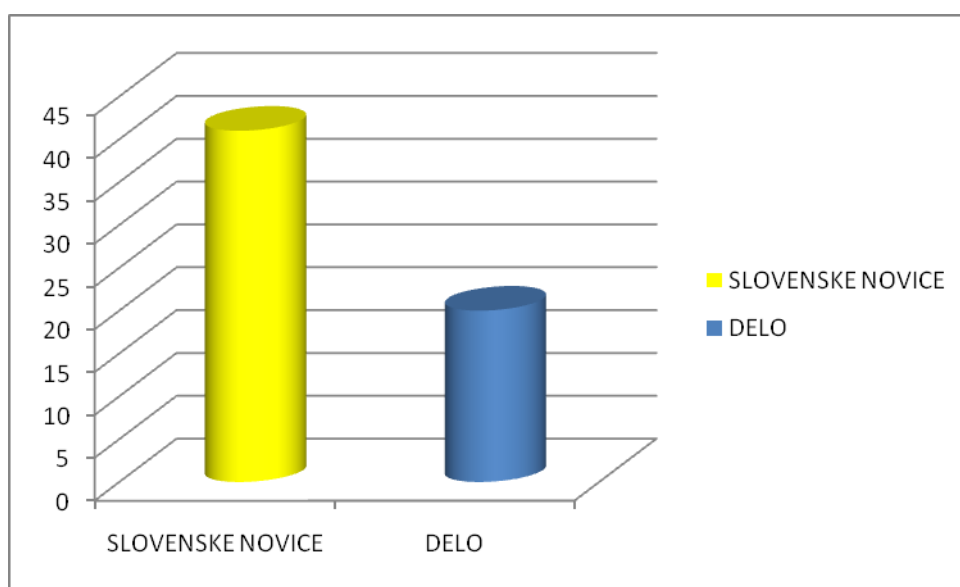

o Razpršenost tiskovnih agencij glede na avtorstvo posameznih člankov

Izmed skupno 240 člankov jih je bilo **60 (25%)** napisanih s strani medijskih hiš. Izmed 60 jih je Delo objavilo 37, ter 23 Slovenske novice.

Očitna razlika je, da so tiskovne agencije vir člankov v Delu 20,2%, v Slovenskih novicah pa kar 41,1%, torej skupno v povprečju 25%.

Graf 5: ODSOTOK ČLANKOV, NAPISANIH S STRANI TISKOVNIH AGENCIJ GLEDE NA ČASOPIS

Pomemben rezultat je stopnja razpršenosti tiskovnih agencij, ki je izredno koncentrirana. Vsi članki, katerih vir predstavljajo tiskovne agencije, prihajajo iz zgolj sedmih agencij.

1. Reuters (Velika Britanija),
2. AFP – Agence France-Presse (Francija),
3. AP - Associated Press (ZDA),
4. DPA- Deutsche Presse-Agentur (Nemčija),
5. STA – Slovenska tiskovna agencija (Slovenija),
6. Časopisna hiša New York Times (ZDA)
7. BBC – British Broadcasting Corporation (Velika Britanija) in enkrat se omeni le agencije na splošno.

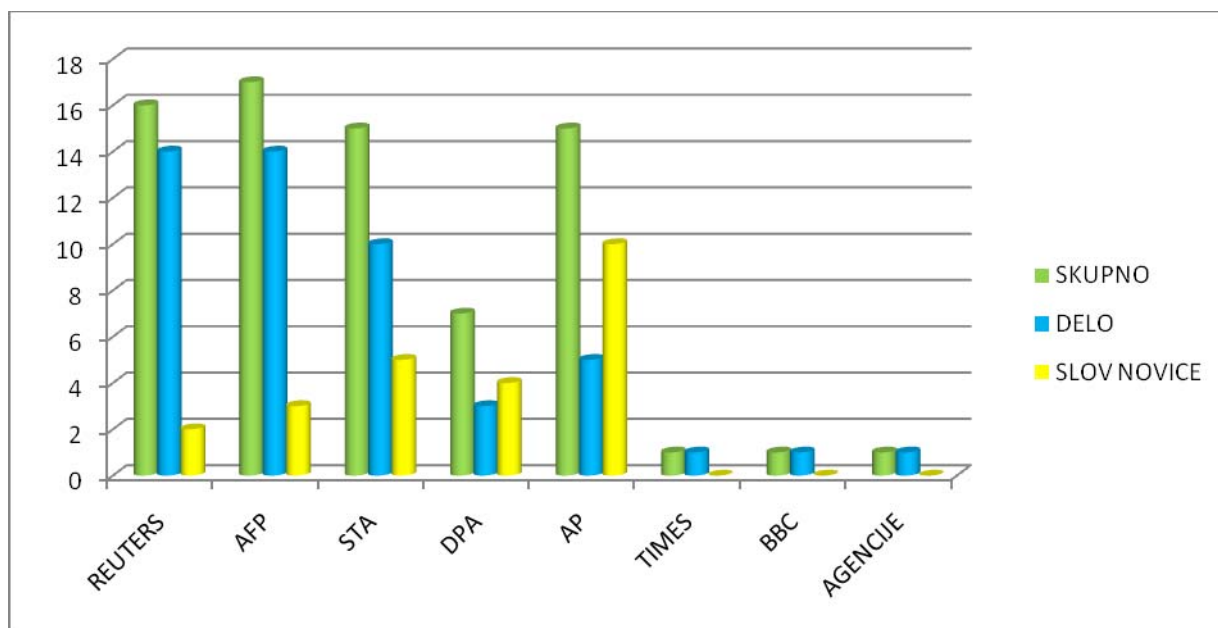
Koncentracijo še bolj poudari dejstvo, da 7 agencij prihaja iz petih držav, vse iz dveh celin – Amerike in Evrope. Ameriška in britanska agencija pa se pojavljata celo dvakrat.

(Opomba 1: v nekaterih posameznih člankih so kot vir navajali kombinacijo dveh tiskovnih agencij, vse navedene so vključene v spodnji razpredelnici

Tabela 5: ŠTEVILO NAPISANIH ČLANKOV S STRANI POSAMEZNE TISKOVNE AGENCIJE

	TISKOVNA AGENCIJA	DELO	SLOV NOVICE	SKUPNO
1	REUTERS	14	2	16
2	AFP	14	3	17
3	STA	10	5	15
4	DPA	3	4	7
5	AP	5	(41,6%) 10	15
6	TIMES	1	0	1
7	BBC	1	0	1
#	AGENCIJE	1	0	1

Graf 6: ŠTEVILO NAPISANIH ČLANKOV S STRANI POSAMEZNE TISKOVNE AGENCIJE

4.1.3. ČASOPISNA PODOBA AFRIKE GLEDE NA VSEBINO ČLANKOV

V spodnjih vrsticah bom prikazala v obliki poskusne teorije odgovor na moje prvo problemsko vprašanje: »Kakšno podobo Afrike ustvarijo izbrani mediji.«

Vseh 240 člankov, ki so se navezovali na Afriko, sem razčlenila na *enote kodiranja – izjave* in jih *odprto kodirala*. To pomeni, da sem vsako izjavo previdno prebrala ter ji *dodelila temo*, po potrebi pa še *pojem*, *podpojem* in *dodatne informacije*. Za tem sem izjave *združila* v posamezne sklope, glede na temo ki jim je bila skupna. Na koncu sem dobljene sklope *povezala v vezni tekst*, ki ga navajam v nadaljevanju.

Poskusno teorijo sem naredila ločeno za časopis Delo in časopis Slovenske novice ter zatem pregledala skupne točke in razlike.

4.1.3.1 ČASOPIS DELO

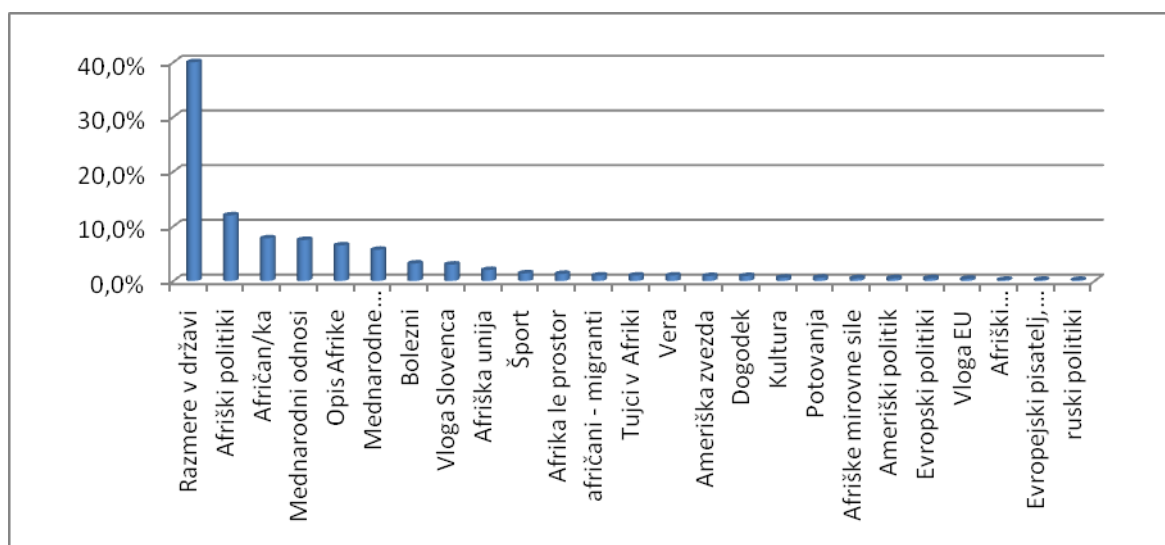
Izmed 240 člankov, zbranih skupno v obeh časopisih, jih je bilo v časopisu Delo objavljenih 184. Vseh izpisanih **izjav** iz 184-ih člankov, **je bilo 768**. Povprečno 4 izjave na članek. Na podlagi odprtega kodiranja sem jih razdelila v **25 tem**, ki jih navajam v spodnji razpredelnici. Dodajam tudi stolpec, ki prikazuje poudarek in pogostost pojava posamezne teme.

Tabela 6: RAZDELITEV IZJAV IZ ČLANKOV ČASOPISA DELA GLEDE NA TEMO

DELO		
TEMA	ŠTEVILO IZJAV	% DELEŽ
Razmere v državi	309	40%
Afriški politiki	93	12%
Prebivalci/ke Afrike	60	8%
Mednarodni odnosi (Kitajska, papež)	58	8%
Opis Afrike	50	7%
Mednarodne organizacije	44	6%
Bolezni	25	3%

Vloga Slovenca	23	3%
Afriška unija	16	2%
Šport	11	1%
Afrika kot prostor	10	1%
Afričani - migranti	8	1%
Tujci v Afriki	8	1%
Vera	8	1%
Ameriške zvezde	7	1%
Dogodek	7	1%
Kultura	5	1%
Potovanja	5	1%
Afriške mirovne sile	4	1%
Ameriški politik	4	1%
Evropski politiki	4	1%
Vloga EU	3	0,6%
Afriški gospodarstveniki	2	0,5%
Evropejski pisatelj, zdravnik	2	0,5%
Ruski politiki	2	0%
SKUPNO	768	100%

Graf 7: RAZDELITEV IZJAV IZ ČLANKOV ČASOPISA DELA GLEDE NA TEMO

V spodnjih vrsticah navajam **poskusno teorijo na prvi zadani problem** - vezni tekst, ki ponazarja **podobo Afrike v časopisu Delo**. Vrstni red vsebinskih sklopov variira od najpogostejše zajetih tem naprej. Poskusna teorija je sestavljena iz dobesednih besed, navedenih v časopisnih člankih, ali iz določenih pojmov, ki z eno besedo ponazorijo smisel daljšega sestavka.

Razmere v afriških državah, kjer že desetletja vihrajo vojne, so *kaotične*. Nekaterim redkim državam gre na bolje, kjer vidimo možnost za mir, a za druge velja *črn scenarij*. Države so v *popolnem razsulu*, kjer prebivalci doživljajo *zločine proti človeštvu*, so priča *izjemnemu trpljenju*, živijo v *mestih smetnjakov*. *Množice ljudi je beguncev*. *Velika razlika je med bogatimi in revnimi*. Večina se tako *bori za preživetje*, *ujeta v ponovne izbruhe bolezni*, *množična pobijanja in posiljevanja*, *bombne napade*, *rekordne brezposelnosti*, *zasilni izhod jim predstavljajo številne večdnevne in silovite demonstracije*, kjer prav tako *vladajo streli in pokoli brez primere*. *Finančnim in gospodarskim krizam sledijo lakote, bolezni, ranjenci, humanitarne katastrofe*, kjer se *ljudje zaradi globalne krize bojijo zmanjšanja humanitarnih pomoči in še porasta pomanjkanja, lakote in revščine*. *Humanitarna in razvojna pomoč je nujno potrebna!* Ljudje so odvisni od humanitarnih pomoči, na njo računa *velik odstotek*, a včasih je *neuspešna*. *Ljudje so hvaležni že le za razumevanje njihove stiske!* *Genocidi, poboji, preganjanja, kriminal, nemiri, vojne, smrti, ropi, nerazvitost*. *Večina ljudi strada, mnogo jih težko živi*. *Kot posledica podhranjenosti sledi telesna in duševna pohabljenost ter nižji inteligenčni kvocient*. *Zaradi pomanjkanja hrane so ljudje prisiljeni jesti celo pse*. *Eksplozije zaradi nafte, ki povzročajo veliko smrti, niso redkost*.

Potekajo različna *pogajanja v upanju za končanje vojn*, a ob *političnih krizah, mnogih spopadih in nemirih ni upanja na konec*.

Iz Afrike se v Evropo v velikih količinah izvažata heroin.

Ljudje tam živijo v *bedi*, v dolgo časa *trajajoči nestabilnosti, nerazvito*, v *kočah iz blata*, *velik odstotek ljudi prebiva v slumih, med prašnimi cestami*, v *najbolj porušeni mestih na svetu*, kjer *ni elektrike ne vode, ni nobenega nadzora*, a *vmes se sreča tudi kakšno evropsko pot, ki je asfaltna*. *Mnogo otrok je vojakov, otrok vojn in ulice*, so *izjemno šibki*, *šolanje je težko dosegljivo in maloštevilno*.

Zdravstveni sistem je odpovedal. Ni tako kot pri nas, tu kri kar šprica naokoli.

Afričanke pa so tudi *Nobelove nagrajenke, ekonomistke in avtorice knjig*. **Afričani** so dobri *športniki, zelo dobri tekači, svetovni rekorderji*, na *SP v krosu so vse kolajne ostale na črni celini*.

Če si **dek**le, pa je velika možnost da boš *krvavo obrezana*. Vloga ženske v nekaterih afriških državah je *nevredna, nizka, težka*, je v *popolni lasti moškega*, njihova vrednost se šteje v *kravah*. *Brazgotine*, ki si jih zadajo, *naj bi bile okras*.

Plemena so daleč od civilizacije ohranila svoj tradicionalni slog življenja. Še vedno je ponekod *možno kupovati z oreščki*! Določene stvari pa so prav *pravljicne in čudežne*! A *primanjkujejo dobrine civilizacije*. Pojavljajo se *boji med plemeni*. Slovenki se je potovanje v Darfur zdelo kot *popotovanje s časovno kapsulo*, kjer vse *deluje biblično*. Ohranili so svojo *prvobitnost in nespremenjenost*. Delo je *ročno*. Za zabavo pa *skrivnostno in vročerkvno plešejo v maskah in bobnajo*. *Ples je del njih*!

Afrika - črna celina, kjer se *skrivate prvinska afriška lepota in veličastnost*, je polna *eksotičnih krajev, neskončnih cest, slabih prevoznih pogojev in slabe cestne infrastrukture*. Tu je malo turistov. Afrika je velika, pravi raj! *Občutek imaš, kot da si na koncu sveta, nekje bogu za rit*. Čarobnost in bogato živalstvo, milijone žab. Imajo bogato in zanimivo zgodovino ter mnogo jezikov. To je *dežela sonca*, kjer je vse novo in drugačno, polno *bizarnih stvari*, polna je stvari, ki jih mi ne potrebujemo več. To je vsakdanjik! Čas tu teče počasi, tu živijo oddaljena plemena. Nekatero državo označuje *napredek*, druge se lahko še *izrodijo v spodletele države*.

Ljudi je težko razumeti. To so ljudje s čudnimi vražami. So neobremenjeni in jih ne skrbi kaj bo jutri. Čudimo se plemenom, ki se borijo s palicami in imajo v ustih polno obročkov. Živijo v kolibah in imajo poglavarje. Seveda so *poti slabe*, prava eksotika in nerazvitost.

A sedaj bo še huje, sledi *slaba prihodnost s slabimi gospodarskimi razmerami, slabimi medsebojnimi odnosi... tu vlada zlo*.

Afriški politiki – večni diktatorji, najdemo celo najbolj *krvave diktatorje*! V zgodovini so *nasilno prevzemali oblasti*, danes ni veliko drugače, na Madagaskarju se je župan kar *samooklical za šefa države*. Sudanski predsednik je *obsojen etičnega čiščenja, obtožen zločina proti človeštvu, genocidov, iztrebljanja, umorov, posilstva, preganjanja, mučenja*, za piko na i pa *izganja iz svoje države nevladne organizacije* in povzroča še večjo bedo. Zimbabvejski predsednik je *uničil svojo državo*.

Velikokrat prosijo za finančno in humanitarno pomoč.

Politiki vladajo *razpadajočim državam*, ogrožajo življenja ljudi, *nasprotujejo prihodu mirovnih sil*, ne ustavijo pobijanja, *pahnejo države v pogubo*, zadnji iščejo zavetišča po drugih državah in se izogibajo kaznim. Mnogi svoje delo opravljajo neuspešno.

Bivši predsednik Egipta je izpostavljen kot pozitivna ikona politike. Nekateri politiki pa *vidijo rešitev iz krize, izražajo skrb za razmere, pozivajo združitev držav za mir, organizirajo*

programe proti okužbam z virusom HIV ter so kritiki rasistične politike. Redke primere demokracije se da videti v razpisanem referendumu ter v izvedbi poštenih volitev. Atentati in uboji politikov niso redkost in ko je šlo za nesrečo predsednika, to začuda ni bil atentat. EU je nekaterim omejila vstop v naše območje.

Afriški politiki so trn v peti.

Afričanov ki »množično« emigrirajo, ni mogoče omejiti. Kljub mnogim smrtim, ki se zgodijo na poti, bežijo iz slabega življenja in pred revščino. Begunka je bila lepo sprejeta v evropsko državo. A v Italiji je bil migrant obtožen posilstva!

Papeža so na turneji po Afriki toplo in *odprtih rok* pričakali z *lepimi sprejemi*. *Opozoril* je na *trpečo celino*, *kjer gre za pomanjkanje hrane, revščino, nasilje, korupcijo, grozljive življenjske razmere*. *Svet mora priskočiti na pomoč!* A podal je *neprimerne izjave* o neuporabi kondomov, na katere so se ostro odzvali evropski politiki ter mednarodne organizacije. Afričani so ostali pasivni in ogroženi zaradi papeževe izjave. Pravzaprav so neobveščeni, saj v *Afriki medijev ni in zato v Luandi niso izvedeli niti za mrtvi dekleti na stadionu ob obisku papeža!* (Delo, 23.3.2009)

Kitajska! Neusmiljeni *odjemalci nafte*, vzrok za mnoge eksplozije na naftnih ploščadih, *vzdržujejo nemirne razmere zaradi lastnih koristi!* Južnoafriška republika je že padla pod njihov *vpliv* in celo prepovedala vstop *Dalajlame* na mirovno konferenco.

Če potuješ po afriških državah, *ne pričakuj visokih stroškov*, razen v primeru *smrti*. *Tudi Slovenci so tam že umrli, zato je zavarovanje skoraj nujno! Pazi se tudi driske.*

Vloga **mednarodnih organizacij**, kot so OZN, Unicef, WHO, je dvorezni meč.

Po eni strani *priznavajo neuspeh in nemoč*, afriški politiki *opozarjajo* na njihovo *negativno vlogo*. A po drugi strani *izražajo skrb, ocenjujejo negativna stanja* v afriških državah, *sodelujejo pri reševanju sudanske krize*, igrajo *vlogo zaščitnikov*, *svarijo* pred naravnimi katastrofami, nudijo *humanitarno pomoč in cepljenja*, pošiljajo v države *mirovne sile*, za *korak k miru* pozivajo *politike* k drugačnemu vedenju, *nudijo pomoč* mnogim ljudem, *preprečujejo epidemijo lakote*. *Sodelujejo* tudi z Afriško unijo v *boju proti paralizi* in določenih neuspehlih mirovnih misijah. Mednarodna pomoč pristane v žepih predsednikov.

Črnska **bolezen** AIDS, *kjer v stopnji okuženosti prednjačijo Afriške države*, povzroča *množične smrti*. Predvsem kot *posledica revščine, nezaveščenosti ter pri najstnicah, ker se imajo za povečane spolne objekte*.

EU je napotila mirovne sile za mirne volitve ter izdala izjave o političnih težavah. Izvedla je določene sankcije proti nekaterim afriškim politikom. Evropski politiki podajajo politične predloge, se opravičujejo za dobo kolonializma ter sklepajo nove izkoriščevalske dogovore in

zlorablja svoj status. Ameriški politiki ocenjujejo stanje v Afriki kot negativno, ter nudijo humanitarno pomoč za boj proti aidsu. Znana je kritika Busheve administracije, ki ni naredila dovolj za izboljšanje situacije afriških držav. Tudi ruski politiki imajo poslanca za Darfur.

Tujci v Afriki! Če si turist, se pazi prometnih nesreč in pogostih ugrabitev! Tam se skrivajo tudi evropski vojni zločinci!

Dogodki, ki so se zvrstili v povezavi z Afriko, so dobrodelni bazarji, svetovni socialni forum, ki so potekali v Afriških državah, ter tudi festival pravljic, kjer smo slišali v Cankarjevem domu tudi nekaj afriških.

V Afriki je mnogo različnih **ver**. Veliko je katolikov ter religioznih bratstev, ki imajo medsebojne pozitivne odnose.

Afriška kultura! Egipt ima bogato filmsko proizvodnjo, nekatere druge države kvalitetno glasbo in Djembe. V Sloveniji smo dobili na področju književnosti prevode dveh afriških literarnih del.

Slovenci smo dobri ljudje. Nudimo pomoč, opravljamo humanitarna dela, odkrivamo arheološke najdbe, predvajamo filme o problematiki prostitucije in snemamo tiste o problematikah z vodo. Imamo dobrega predsednika, ki pomaga Darfurju, celo odposlanca za Darfur in ambasadorko Unicefa. Slovenci, ki živijo v Afriki, živijo čudovito. Uživajo, opravljajo humanitarna dela, vse je lepo in sproščeno.

Afrika je **prostor**, kjer so Slovenci, Francozi in Angleži pokazali *mного športnih dosežkov*, je privlačen prostor za mnoge *slavne fotografe*, kjer nastajajo slike žensk s sestradanim otrokom ali eksotične kobilice na neskončnih cestah, ki žanjejo nagrade na natečajih.

Afriška unija podaja mnogo izjav o *zaskrbljenosti*, sprejema *sklepe o izboljšanju stanja*, ima *zasedanja o državnih udarcih in političnih težavah*, razprave o *gospodarskih krizah in kriznih žariščih ter mirovnih procesih*. A doletela jih je tudi *letalska nesreča in neuspela misija*.

Afriške mirovne sile so *nujno potrebne v nemirnih državah*, a so *šibke*.

Ameriške zvezde *pomagajo zlorabljenim ženskam, posvajajo otroke v svetu zla*, vendar se ob tem porajajo polemična vprašanja. Zvezde *opozarjajo na slabe razmere in vršijo humanitarna dejanja v najbolj nesrečnih afriških državah*.

Zasledimo pa tudi podatek, da obstaja v Sloveniji **podjetje, ki ga vodi Egipčan** in kljub krizi še ne bo odpuščal slovenskih delavcev.

4.1.3.2. ČASOPIS SLOVENSKE NOVICE

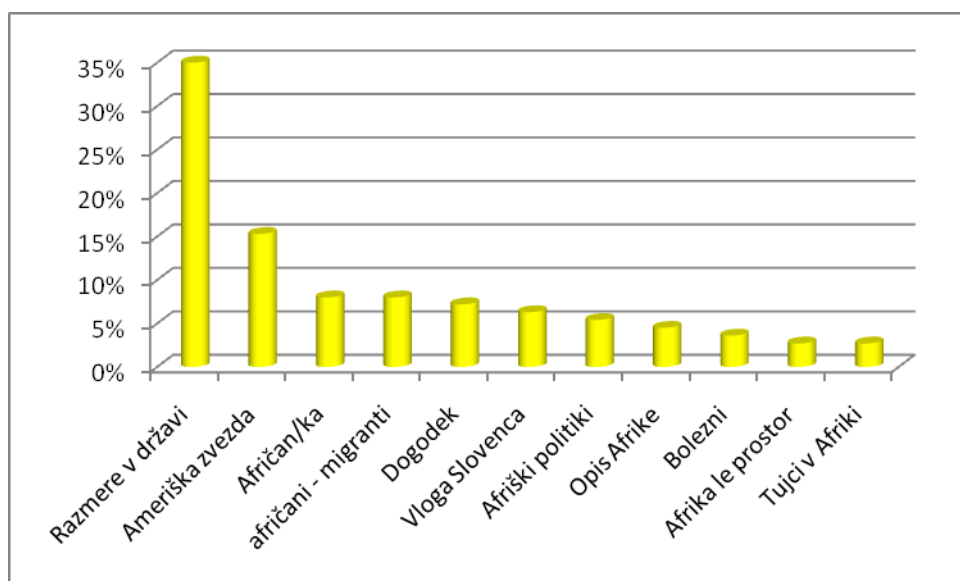
Izmed 240 člankov, zbranih v obeh časopisih, jih je bilo v časopisu **Slovenske novice** objavljenih 56. Vseh izpisanih **izjav iz 56-ih člankov**, je bilo **210**, povprečno prav tako kot pri Delu, skoraj 4 (3,8) izjave na članek. Na podlagi odprtega kodiranja sem jih razdelila v **12 tem**, ki jih navajam v spodnji razpredelnici. Vseh 12 je skupnih tudi časopisu Delo. V časopisu Delo je omenjenih 13 tematskih sklopov več, torej več kot polovica.

Dodajam tudi stolpec, ki prikazuje poudarek in pogostost pojava posameznega pojma v Slovenskih novicah.

Tabela 7: RAZDELITEV IZJAV IZ ČLANKOV ČASOPISA SLOVENSKE NOVICE GLEDE NA TEMO

SLOVENSKE NOVICE		
TEMA	ŠTEVILO IZJAV	% DELEŽ
Razmere v državi	39	35%
Ameriška zvezda	17	15,3%
Prebivalci/ke Afrike	9	8%
Afričani - migranti	9	8%
Dogodek	8	7,2%
Vloga Slovenca	7	6,3%
Afriški politiki	6	5,4%
Opis Afrike	5	4,5%
Bolezni	4	3,6%
Afrika le prostor	3	2,7%
Tujci v Afriki	3	2,7%
Šport	1	0.9%
SKUPNO	111	100%

Graf 8: RAZDELITEV IZJAV IZ ČLANKOV ČASOPISA SLOVENSKE NOVICE GLEDE NA TEMO

V nadaljevanju navajam **poskusno teorijo** za prvi zadani problem - vezni tekst, ki ponazarja **podobo Afrike v časopisu Slovenske novice**:

Razmere v državah: Na *mestnih cestah* je pravi kaos, saj je vse videti bolj ali manj neorganizirano ali po domače – afriško. Pirati ugrabljajo ladje, polne orožja. Pojavljajo se nove žrtve med človekoljubnimi delavci, enega so neznanci hladnokrvno prerešetal. Vladajo kriminal in klavrno stanje, napadi, uboji, mučenje in smrt, trpljenje, vojne, lakote, a tudi lepota, vlomi, ropi, revščina, protesti, brezposelnost, minska polja, mnogo konfliktov in eksplozij zaradi olja, ter veliko število sirot. Naravne nesreče niso redkost.

Vendar žarek upanja prinašajo **ameriške hollywoodske zvezde!** Ustanavljajo humanitarne sklade, nudijo humanitarne pomoči, posvajajo sirote, tam Madonno čaka revna deklica, njena druga hčerka, obiskujejo od vojne razklane države, ali pa razprejo svojo srajco in podojijo tujega lačnega otročička, saj mama zaradi pomanjkanja hrane ni bila sposobna nahraniti svojega dojenčka.«

Afričanka, rojena je bila v *apartheidu*, pobegnila je iz težkega življenja in danes je uspešna igralka z oskarjem v roki. Afričanov, ki so **emigrirali**, se pazite! Eden od njih je ubil ženo in hčerko v Italiji, drugi je obtožen spolnega nasilja in je izvršil tri kazniva dejanja. Nato je v sumljivih okoliščinah dobil državljanstvo s pomočjo korupcije ter zagrešil zločin. To je ironija naših ministrstev! Tretji je smrtno nevaren. Nekoga so le izgnali, a migranti še vedno prihajajo v velikih številih!

Dogodilo se je novo **arheološko odkritje**: Kleopatrina mama je bila Afričanka. Na *črni celini* se je zgodil rally Tuareg. Pojavlja se tudi vprašanje, ali *je res primerno organizirati nogometno prvenstvo* v Južnoafriški republiki, saj so tam *same težave*.

Slovenci smo izredni humanitarni delavci. Podarjamo, česar ne potrebujemo, otroke razveseljujemo s svinčniki in zvezki, podarjamo športno opremo... Pisatelji imajo odgovore zakaj tam vlada revščina.

Afriški politiki so *diktatorji*, zaradi *množičnih pobojev* so obsojeni tudi na *smrtno ječo*, drugi so *pobegnili*. Proti *krvavim režimom* se *vrstijo demonstracije*. Še *afriški športnik* je bil *ustreljen*.

Mnogo žrtev podleže boleznim, kolera je neustavljiva, virus HIV in tudi ptičja gripa sta tu doma.

Tujci v Afriki so nesrečni turisti, ki umirajo v nesrečah, povojni zločinci, ki so na tem kontinentu našli skrivališče, ali izumitelji, ki so našli rožo za pomoč pri hujšanju.

4.1.3.3. SKUPNE TOČKE IN RAZLIKE MED PODOBO AFRIKE V ČASOPISU DELO IN V SLOVENSKIH NOVICAH

V časopisu Delo sem vse izjave umestila v 25 tem, v časopisu Slovenske novice pa v 12. Vse so se pojavile tudi v časopisu Delo. Tako 12 skupnih tematik pokriva kar 80% izjav v Delu, le 20% izjav pa se navezuje na ostalih 13 tematik, ki jih Slovenske novice ne zajemajo. Očitno je, da sta se oba članka povsem osredotočila na opis razmer v afriških državah. V Delu se je na to temo navezovalo kar 40% člankov in v Slovenskih novicah 30%. Središče govora se giblje nato tudi o afriških politikih in opisu Afrike.

Največje razlike med časopisoma so v količinskem poudarku Slovenskih novic, ki veliko prostora in pozornosti dajejo temi ameriške in hollywoodske zvezde. Pomembno je tudi dejstvo, da se časopisu Delo v 20% člankov posveča trinajstim tematikam več.

Graf 9: ODSOTOK IZJAV, KI SE NAVEZUJEJO NA POSAMEZNO TEMO

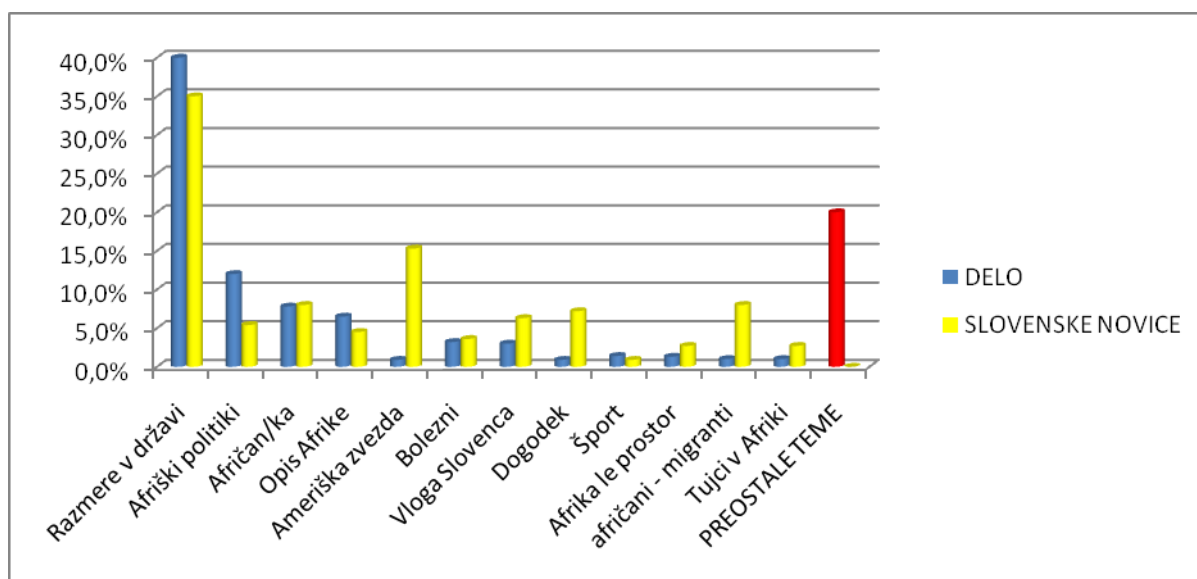

Tabela 8: PRIMERJAVA IZJAV, KI SE NAVEZUJEJO NA POSAMEZNO TEMO, MED OBEMA ČASOPISOMA

TEMA	DELO	SLOVENSKE NOVICE
Razmere v državi	40,0%	35%
Afriški politiki	12,0%	5,40%
Afričan/ka	7,8%	8%
Opis Afrike	6,5%	4,50%
Ameriška zvezda	0,9%	15,3%
Bolezni	3,2%	3,60%
Vloga Slovenca	3,0%	6,30%
Dogodek	0,9%	7,20%
Šport	1,4%	0,90%
Afrika kot prostor	1,3%	2,70%
Afričani - migranti	1,0%	8,00%
Tujci v Afriki	1,0%	2,70%
SKUPNE TEME	80,0%	100%
PREOSTALE TEME SAMO V ČASOPISU DELO:	20,0%	0%

Afriška unija
Afriške mirovne sile
Afriški gospodarstveniki
Evropski pisatelj
Evropski politiki
Kultura
Mednarodne organizacije
Mednarodni odnosi
Potovanja
ruski politiki
Vera
Vloga EU
Ameriški politik

4.1.3. ČASOPSINA PODOBA AFRIKE GLEDE NA SLIKOVNO GRADIVO

Izmed 240 člankov jih je bilo **100 (41,6%) opremljenih slikovno**.

V časopisu Delo je bilo 76 izmed 184-ih člankov opremljenih slikovno, torej 41%. V Slovenskih novicah pa je bilo 25 člankov od 56-ih, se pravi 44,6% člankov opremljenih tudi s sliko.

Oba časopisa sta se osredotočila na slikovno podobo Slovencev v povezavi z Afriko, na upodabljanje prebivalcev v Afriki, na afriške politike in afriške otroke ter migrante. Očitna razlika je v velikem poudarku Slovenskih novic na ameriških zvezdah.

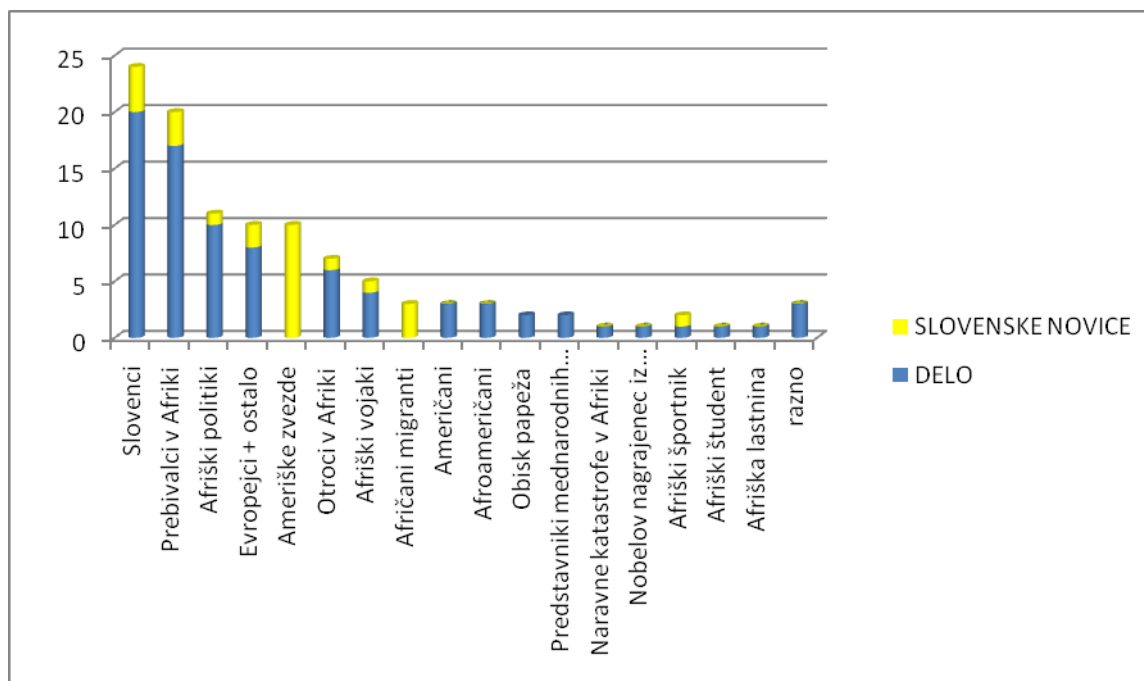
*Opomba: določeni članki so zajemali več kot eno sliko

Tabela 9: KDO JE UPODOBLJEN NA SLIKI

TEMA	DELO	SLOVENSKE NOVICE
Ameriške zvezde		10
Slovenci	20	4
Prebivalci v Afriki	17	3
Afriški politiki	10	1

Evropejci + ostalo	8	2
Otroci v Afriki	6	1
Afriški vojaki	4	1
Afričani migranti		3
Američani	3	
Afroameričani	3	
Obisk papeža	2	
Predstavniki mednarodnih organizacij	2	
Naravne katastrofe v Afriki	1	
Nobelov nagrajenec iz Afrike	1	
Afriški športnik	1	1
Afriški študent	1	
Afriška lastnina	1	
razno	3	
SKUPNO SLIK *	83	26
SKUPNO ČLANKOV S SLIKAMI	76	24

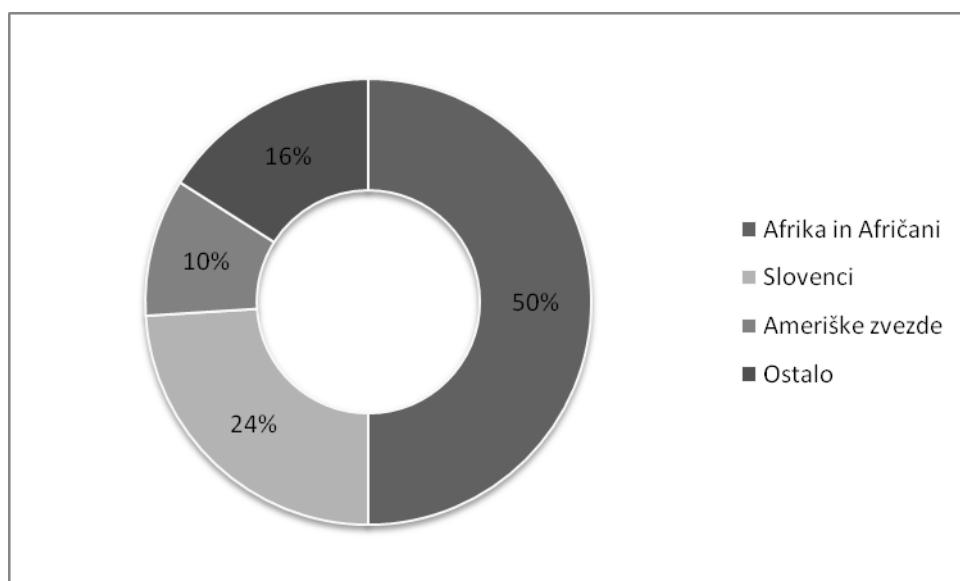
Graf 10: KDO JE UPODOBLJEN NA SLIKAH GLEDE NA POSAMEZNI ČASOPIS?

V obeh časopisih skupaj se pojavijo trije glavni sklopi. Izmed stotih slik jih lahko kar 84 (84%) po postopkih kvalitativne analize takoj razdelimo v **tri teme**:

Na 50-ih (50%) slikah so **Afričani in Afrika**, na 24-ih (24%) nastopajo **Slovenci** in na 10-ih (10%) **ameriške zvezde**, 16-ih slikah (16%) je ostalo.

Graf 11: VSEBINA SLIK V DELU IN SLOVENSKIH NOVICAH

- V spodnjih vrsticah navajam vezni tekst, ki ponazarja še en del prve poskusne teorije: **Podobo Afrike in Afričanov na slikah, objavljenih v obeh zajetih časopisih**. Poskusna teorija je združena za oba časopisa, zaradi jasno razdeljenega fokusa v zgornjih vrsticah in dejstva, da tri kategorije pokrivajo 84% slikovnega gradiva.

Opis podob:

Afričani množično emigrirajo, so stisnjeni na majhnih ladjah, so smrtno nevarni, osumljeni umora.

Otroci ki živijo na tem kontinentu, so bosonogi, zgneteni okoli duhovnika, sedijo skoraj goli na dvorišču pred slamnato kočo, z lesenim orodjem izkopavajo suho zemljo. Nekateri dobijo zdravila in cepivo, drugi sestradani ležijo v naročjih mater. Sveže in pitne vode nimajo vsak dan. Ob pogledu na majhne otroke vojake, katerih orožje je večje od njih samih, ostanemo brez besed.

Afriški politiki so razred zase. V preteklosti so bili najbolj krvavi diktatorji, sedanost ni prav nič drugačna. Predsednik Sudana je obtožen zločinov proti človeštvu, predsednik Zimbabveja je s svojo politiko popolnoma uničil državo, predsednik Kenije končno ne bo dobil še višje plače, saj mnogo njegovega prebivalstva živi z manj kot dolarjem na dan. Župan mesta Mogadiš vodi enega najbolj krvavih mest na svetu. Vodja opozicije v Zimbabveju je doživel prometno nesrečo, ki začuda ni bila atentat. Nekaj politikov Afriške unije je strmoglavilo z letalom, niti mirovniku Dalajlami niso pustili vstopiti v Južnoafriško republiko na mirovno konferenco, saj so padli pod vpliv Kitajske.

Svetla točka pomembnih oseb v Afriki zasije ob omembi egipčanskega diplomanta in Nobelovega nagrajenca za mir.

Študenti ne smejo povedati vsega, kar mislijo, še posebej čez politike, saj so sicer aretirani.

Mnogo prebivalcev afriških držav živi nesrečno v slumih – barakarskih naseljih, obkroženih z vojaki, kjer vladajo lakota, brezdolje in pasivnost. Veliko ljudi se je zateklo v begunska taborišča zaradi množičnih vojn. Živijo v nevarnih mestih, kjer nesreče na naftnih ploščadih niso redkost, zgoznela trupla ležijo vsepovsod. Revščina, lakota, obup ženejo mnogo ljudi na proteste. Na pomoč priskočijo predsedniki Združenih narodov, predsednica Mednarodne zdravstvene organizacije...

Na vaseh, mame in otroci sredi polja in puščaj nosijo škafe dragocene vode na glavah. Dekle, ki deli usodo z mnogimi žensk v podsaharski Afriki, doma preživlja neverjetne muke, po tradicionalnem krvavem obrezovanju. Če želiš uspeti kot manekenka ali prosti potapljač, priložnost za uspeh je v Evropi.

Moški vojaki, oboroženi z orožjem, moški vojaki pripravljeni na napad... mnogo moških vojakov se pelje v konvojih, odhajajo od nekam daleč, a prihajajo novi...

Moški so vojaki, ženske in otroci čakajo na lepši jutri. Bo prišel? Naravne katastrofe so le pika na i. Veliko izjemo predstavlja majhno število afriških športnikov. Enemu je zmaga prinesla celo rusko državljanstvo.

A dekle iz plemena Himbe, ki skriva prvinsko afriško lepoto, je daleč od civilizacije ohranilo svoj tradicionalni slog življenja. Čas je v Maliju tekel počasi, za seboj pa puščal vidna znamenja, bodisi na starih zgradbah bodisi na etničnih posebnostih raznih plemen. Tako smo lahko priča vročerkrvnemu plesu v maskah in na hoduljah, ki ga izvaja pleme Dogonov. Nekoč se je nekoč iz svoje pradomovine zateklo na pobočja planote, ki je s svojo kulturo mitov, obrednih plesov, stiliziranih skulptur in umetelno oblikovanih mask vse do danes ohranilo prvobitnost svojih običajev. Njihova stanovanja so slamnate koče.

Z odprtimi rokami in lepimi sprejemi so pričakali papeža. V Italiji potekajo protesti zaradi papeževih neprimernih izjav.

Slovenci v Afriki nastopajo kot ambasadorji Unicefa, humanitarni delavci, prostovoljci, odposlanci za mir. Prinašajo upanje za rešitev tudi v obliki denarne in materialne pomoči.

Mnogo Slovencev se pojavi v afriških državah v vlogi uspešnih športnikov. V Egiptu smo odkrili tudi arheološke najdbe, kot turisti uživamo v razgledu nad plemeni in lepo naravo. Če uspeš narediti lepo sliko, lahko dobiš celo nagrado za fotografijo tedna. Le najti je treba kakšno eksotično rdečo kobilico na neskončni prašni cesti. A na popotovanjih previdno! Trije mladi Angleži so podlegli smrti v prometni nesreči... a Slovenci, ki živijo v Gani, imajo krasno življenje.

V obeh časopisih si lahko ogledamo tudi fotografije Slovencev ki so pripravili reportaže in intervjuje na različne teme, povezane z Afriko.

Ameriške zvezde prinašajo kanček upanja na črni afriški kontinent. Posvojitve revnih deklic ali fantkov iz vasi, ustanavljanje mnogih humanitarnih skladov ali celo dojenje otroka, saj mama zaradi lakote nima dovolj mleka. Belci skrbijo tudi za zaščito živali, Švedi opozarjajo na rasizem, Američani na ubijanje Albinov, Angleži so dobri nogometaši.

Afrika je del nerazvitega sveta, to dobro ponazarja globus, ki pušča. Jo bodo rešili sekretar Združenih narodov ali pa generalna direktorica Svetovne zdravstvene organizacije. Nemški kancler je v Kongu naredil veliko negativnega z zdravstveno reformo, prav tako Nemci Egiptu ne želijo vrniti njihovih zgodovinskih najdb. Svetlo točko prinaša Oprah z odprtjem šole za revne deklice.

4.1.3.1. SLIKE IZ ČASOPISA DELO IN SLOVENSKE NOVICE

Skupno sem v obeh časopisih zasledila 100 slik. V diplomsko nalogo sem vključila nekaj primerov. Zaradi pomanjkanja prostora sem nekaj slik izključila. Kriterij je bil, da sem vsak tematski sklop zajela z vsaj nekaj slikami. (na primer v medijih je bilo še več slik o ameriških zvezdnikih, a vključila sem jih le nekaj). Vsebinsko gledano tako nisem izpustila nobenega sklopa.

Sklop slik 2: Slike iz časopisov

1) AFRIČANI MIGRANTI

2) OTROCI V AFRIKI

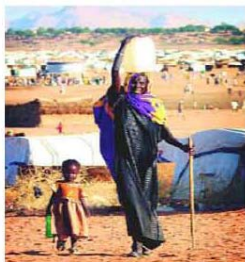

3) AFRIŠKI POLITIKI

4) ŽENSKE

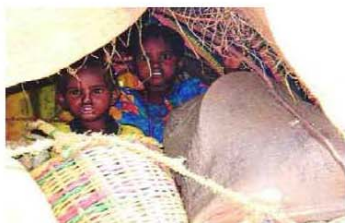
5) MOŠKI – VOJAKI

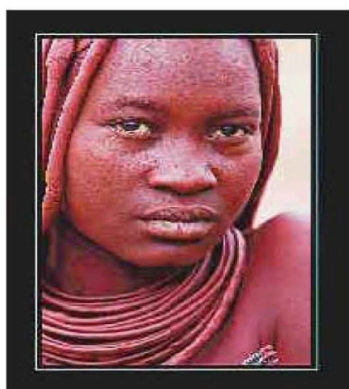
6) NESREČE

7) ŽIVLJENJE LJUDI – v slumih, begunskih taboriščih, nemirnih mestih, protesti

8) PLEMENA

9) VLOGA MEDNARODNIH ORGANIZACIJ

10) HOLLYWOODSKE ZVEZDE

11) SLOVENC

4.1.4. OMENJENE AFRIŠKE DRŽAVE V ČASOPISNIH ČLANKIH

V časopisnih člankih je omenjenih 31 držav izmed 54-ih, ki ležijo na afriškem kontinentu.

V **14%** se pojavijo članki v kontekstu **Afrika**.

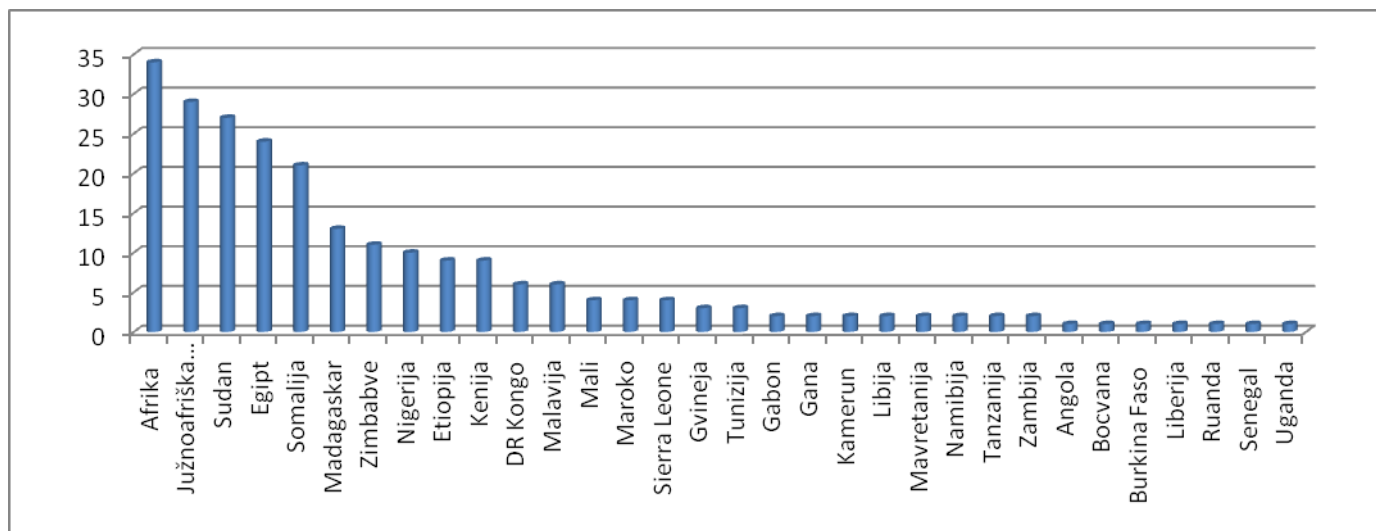
Fokus med omenjenimi državami ni razpršen, temveč se članki v veliki meri fokusirajo na posamezne države kar **64%** člankov obravnava zgolj **9** držav, **22%** člankov pa se razdeli med preostalih **22** držav.

Tabela 10: ŠTEVILO OMENJENIH ČLANKOV

ENOTA	KOLIČINA	SKUPNO %
Afrika	34	14%
Južnoafriška republika	29	64%
Sudan	27	
Egipt	24	
Somalija	21	
Madagaskar	13	
Zimbabve	11	
Nigerija	10	
Etiopija	9	
Kenija	9	

DR Kongo	6	22%
Malavija	6	
Mali	4	
Maroko	4	
Sierra Leone	4	
Gvineja	3	
Tunizija	3	
Gabon	2	
Gana	2	
Kamerun	2	
Libija	2	
Mavretanija	2	
Namibija	2	
Tanzanija	2	
Zambija	2	
Angola	1	
Bocvana	1	
Burkina Faso	1	
Liberija	1	
Ruanda	1	
Senegal	1	
Uganda	1	
SKUPNO	240	

Graf 12: ŠTEVILO OMENJENIH DRŽAV V ČASOPISIH

4.2. PODOBA AFRIKE V OČEH INTERVJUVANCEV

4.2.1. LASTNOSTI INTERVJUVANCEV:

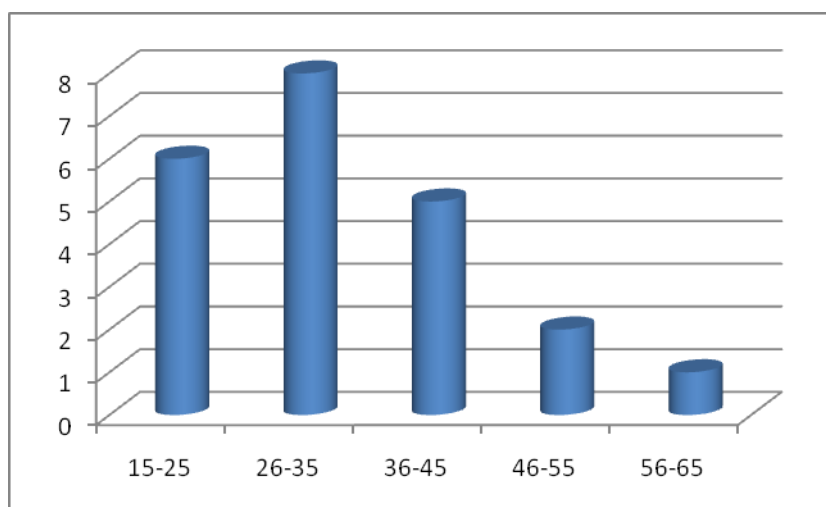
- Struktura intervjuvanih glede na spol:
11 žensk, 11 moških
- Struktura intervjuvanih glede na starost:

Tabela 11: STAROST INTERVJUVANCEV

Starost	Št. ljudi
15-25	6
26-35	8
36-45	5
46-55	2
56-65	1
skupno	22

Graf 13: STAROST INTERVJUANCEV

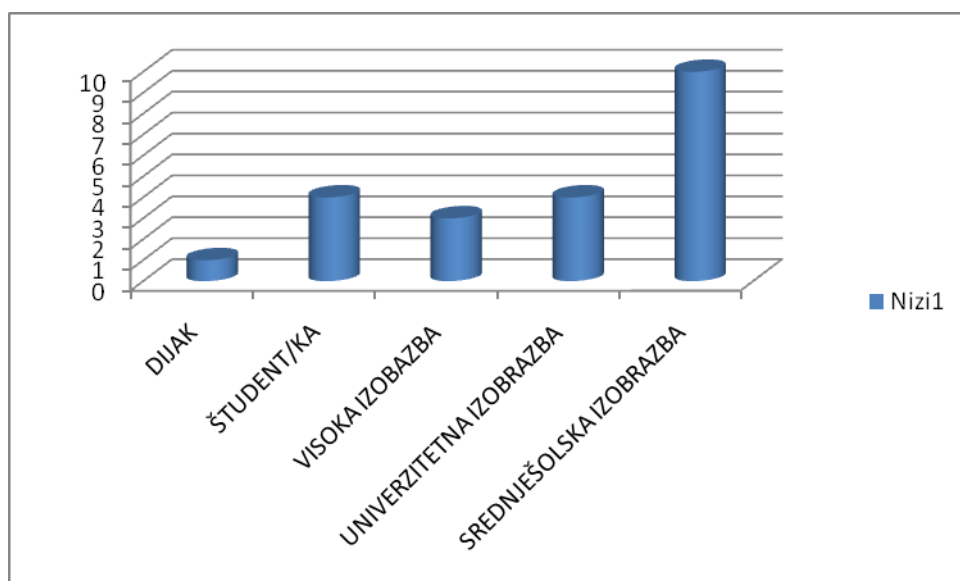

- Struktura intervjuancev glede na stopnjo izobrazbe:

Tabela 12: STOPNJA IZOBRAZBE INTERVJUANCEV

DIJAK	1
ŠTUDENT/KA	4
VISOKA IZOBRAZBA	3
UNIVERZITETNA IZOBRAZBA	4
SREDNJEŠOLSKA IZOBRAZBA	10
SKUPNO	12

Graf 14: STOPNJA IZOBRAZBE INTERVJUANCEV

- Struktura intervjuvanih glede na zaposlenost:

Izmed 22-ih intervjuvanih oseb je ena oseba že upokojena, en dijak in štirje študenti/ke, še niso zaposleni, ostalih 16 je redno zaposlenih.

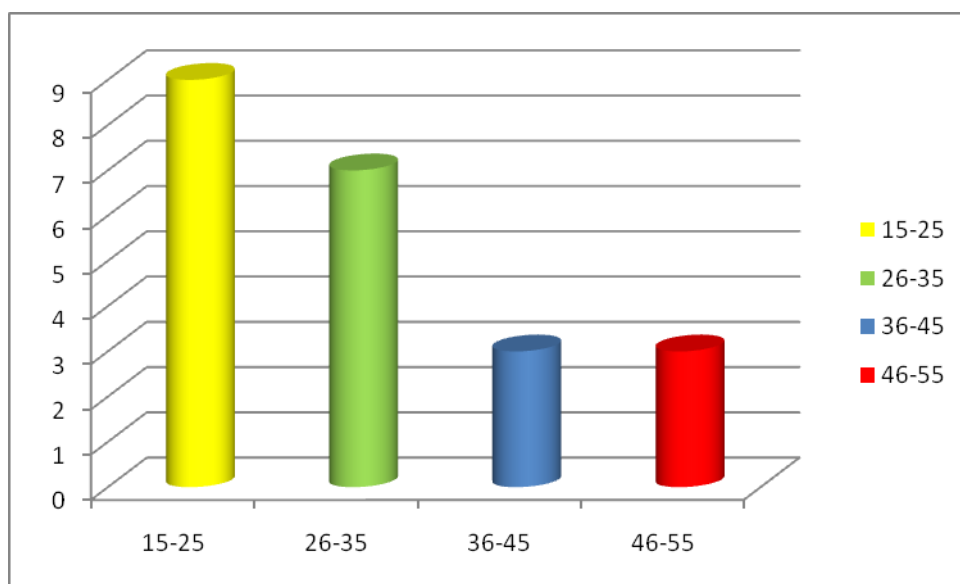
4.2.2. PODOBA AFRIKE V OČEH INTERVJUANCEV

4.2.2.1 KOLIKO DRŽAV JE NA KONTINENTU AFRIKA?

Tabela 13: KOLIKO DRŽAV JE NA KONTINENTU AFRIKA?

Koliko držav je v Afriki	Število odgovorov
15-25	9
26-35	7
36-45	3
46-55	3
skupno	22

Graf 15: KOLIKO DRŽAV JE NA KONTINENTU AFRIKA?

- Naštejte 5 držav s kontinenta Afrika!

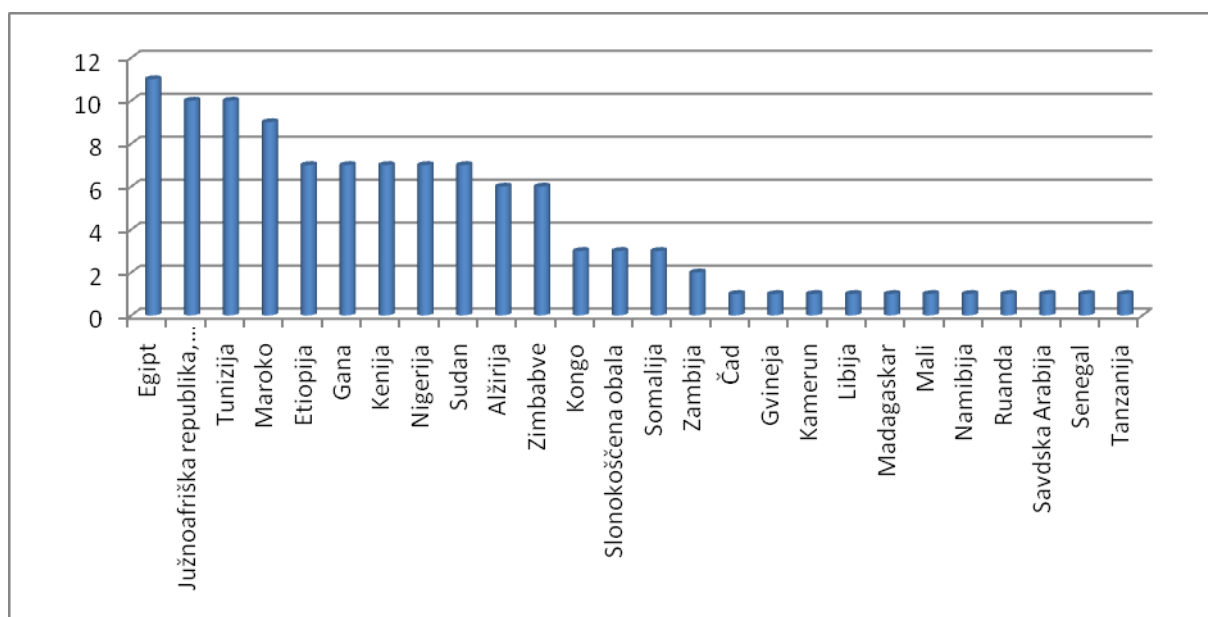
Intervjuvanci so naštevati prvih pet afriških držav, ki so se jih spomnili. Če bi vsak intervjuvanec naštel 5 držav, bi jih omenili 110. En intervjuvanec jih je znal naštet le 4, zato so afriške države omenjene 109-krat.

Na Afriškem kontinentu je 54 držav. Intervjuvanci so omenili 27 (50%) različnih držav z močnim poudarkom na le nekaterih. Neomenjenih tako ostaja ena polovica. Največkrat je bil omenjen Egipt, kar 11-krat. Južnoafriška republika in Tunizija po 10-krat. (za nadaljevanje glej tabelo številka 9). Dvanajst držav je bilo omenjenih le 1x.

Tabela 14: NAŠTETE AFRIŠKE DRŽAVE

Egipt	11
Južnoafriška republika, Tunizija	10
Maroko	9
Etiopija, Gana, Kenija, Nigerija, Sudan	7
Alžirija, Zimbabve	6
Slonokoščena obala, Kongo, Somalija	3
Zambija	2
Čad, Gvineja, Kamerun, Libija, Madagaskar, Mali, Namibija, Ruanda, Savdska Arabija, Senegal, Tanzanija	1

Graf 16: NAŠTETE AFRIŠKE DRŽAVE

4.2.2.2. KAKO BI ŽIVELI, ČE BI SE RODILI V ENI IZMED AFRIŠKIH DRŽAV?

Predstava ljudi o tem, kako bi živeli, če bi se rodili v Afriki, je naslednja:

Ljudje so omenjali UGODNO oz NEUGODNO življenje.

Tisti, ki so opisovali UGODNO življenje, so se v mislih rodili kot otroci belih staršev. V tem primeru so bili bogati in lastniki posestev. Drugi so v pozitivnem smislu omenjali vrednoto družine in veliko otrok. Poudarjena je bila tudi pomembnost lege. Vsekakor se je bolje roditi v mestu kot na vasi, klima je prijetnejša od slovenske, ritem življenja manj stresen, ni potrebno toliko delati. Ni ti treba paziti, da te zbije avto, moraš pa paziti da te ne zbije kakšen lev ali nilski konj.

Določeni so si življenje predstavljali veliko MANJ prijetno, kot ga živijo trenutno v Sloveniji. Ne bi imeli televizije ali radia za poslušanje glasbe, živeli bi bedno življenje, veliko drugače kot sedaj, pod precej težjimi pogoji. Imeli bi nizko stopnjo izobrazbe ali je sploh ne bi imeli. Če bi se rodili kot ženska, bi bili diskriminirani.

Opazno je bilo tudi, da se, če bi se rodili kot temnopolte osebe, predstavljajo svoje življenje v vlogi podrejene ženske, ki je vdana v usodo, zbira kapnico za pranje perila, poroči se izredno mlada in ima kopico otrok. Bili bi brez pravic, brez zemlje, diskriminirani, izkoriščani.

Iskali bi rešitve za pobeg v boljše življenje predvsem v športu ali drugi službi v tujini.

Nekateri so svoje življenje opisali kot življenje DOMAČINOV, ki izgleda takole: če bi bili moški, bi imeli veliko žensk. Ali pa bi bili le ena od mnogih žensk enega moškega, s kopico

otrok. Živel bi skromno, svobodno, ne tako odvisni od materialnih dobrin, brez zanimanja za potovanja, zadovoljni tam, kjer so.

4.2.2.3. ČE BI SE SEDAJ NAHAJALI V ENI IZMED AFRIŠKIH DRŽAV TER SLIKALI S FOTOAPARATOM, KAJ BI BILO NA SLIKI?

Intervjuvanci so se v domišljiji nahajali v poljubni afriški državi, dobili fotoaparatus in slikali. Za tem sem jih prosila, da mi sliko v petih stavkih opišejo. Nastale izjave oz opise slik sem kodirala v dva pojma: LJUDJE in POKRAJINA. Vse slike so namreč ponazarjale ali ljudi ali naravo.

Po predstavah intervjuvancev so moški pripadniki plemen goli, ženske so pomanjkljivo oblečene, otroci goli ali zgolj zaviti v cunjo okoli genitalij, morda njihovo pravo identiteto zakrivajo šolske uniforme.

Otroci so upodobljeni kot sestrđani, žalostni, po katerih se sprehajajo muhe in so pomanjkljivo oblečeni. Nekateri jih prikazujejo v igri z živalmi ali pa v družbi svojih mater.

Prebivalci plemen so srečni, dobrosrčni, skromni, revni, ljudje z lepimi nasmehi in bleščečimi zobmi, kjer živijo živo pisane ženske, prešerni otroci in resnobni možje.

Omenjene osebe so se nahajale v zaporih, begunskih taboriščih, na dvoriščih, pod drevesi, hiše so postavljene iz šibkega materiala, koč domorodcev pa tudi iz blata in slame.

POKRAJINA velikokrat prikazuje živali in gore, predvsem Kilimandžaro. Prevladuje puščava in savana ter prekrasni sončni zahodi.

4.2.2.4 ALI POZNATE KOGA, KI POROČA/GOVORI O AFRIKI?

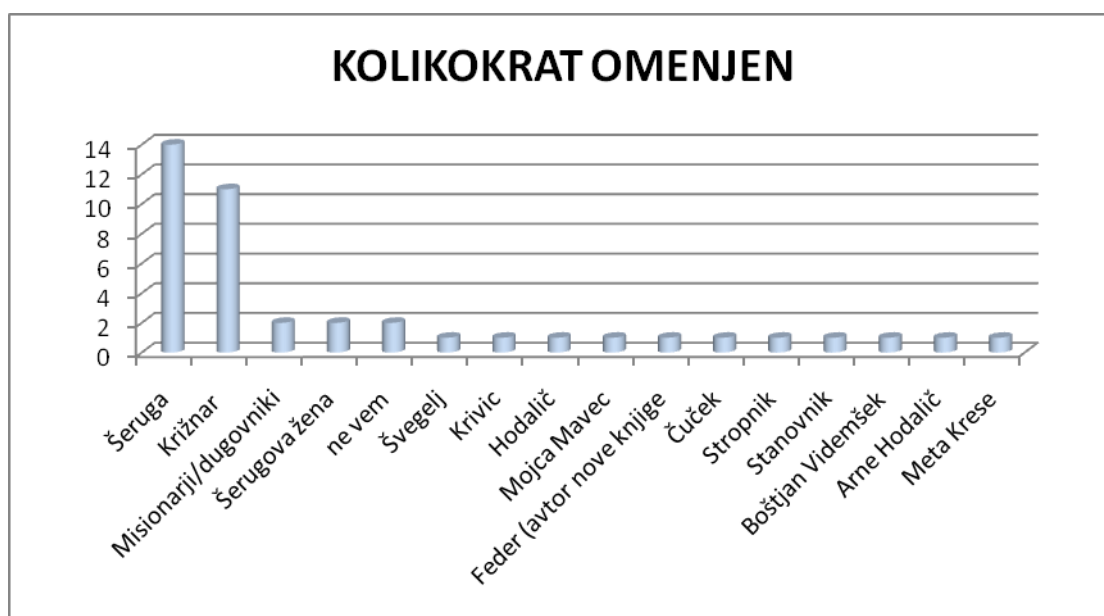
Intervjuvance sem povprašala po osebah, ki jih poznajo, ki poročajo in govorijo o Afriki in Afričanih. V tem primeru je 14 oseb naštelu Zvoneta Šeruga, 11 oseb Tomo Križnarja, po dvakrat so bili omenjeni duhovniki in Šerugova žena. Enajst drugih poročevalcev je bilo omenjenih le enkrat. Dve osebi nista poznali odgovora.

Tabela 15: ALI POZNATE KOGA, KI POROČA/GOVORI O AFRIKI?

KDO POROČA	KOLIKOKRAT OMENJEN
Šeruga	14
Križnar	11
Misijonarji/duhovniki	2

Šerugova žena	2
ne vem	2
Švegelj	1
Krivic	1
Hodalič	1
Mojca Mavec	1
Feder (avtor nove knjige)	1
Čuček	1
Stropnik	1
Stanovnik	1
Boštjan Videmšek	1
Arne Hodalič	1
Meta Krese	1

Graf 17: KOGA POZNATE, KI POROČA/GOVORI O AFRIKI IN AFRIČANIH?

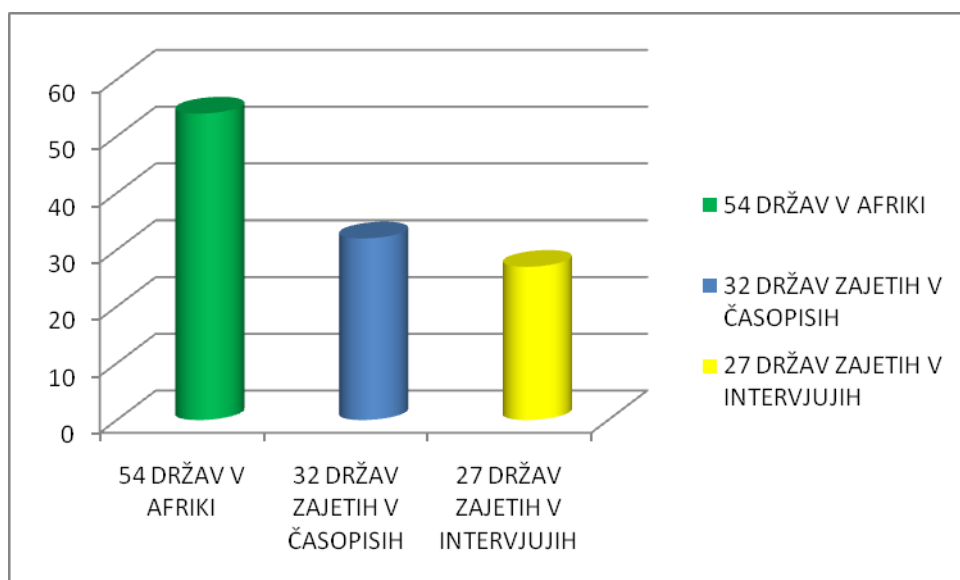

4.3. STIČNE TOČKE MED MEDIJSKO PODOBO AFRIKE IN PODOBO V OČEH MIMOIDOČIH LJUBLJANČANOV

4.3.1. PREDSTAVA O VELIKOSTI AFRIŠKEGA KONTINENTA – ŠTEVILO DRŽAV

V časopisnih člankih je bilo izmed 54-tih držav na kontinentu Afrika omenjenih 32 različnih držav (59%), intervjuvanci so omenili 27 (50%) različnih držav. Na vprašanje, koliko držav je v Afriki, jih večina (15 izmed 22-ih) misli, da med 15 in 35.

Graf 18: ŠTEVILO OMENJENIH DRŽAV V ČASOPISIH IN PRI INTERVJUJANCIH

4.3.2. PRIMERJAVA POSKUSNIH TEORIJ O PODOBI AFRIKE V SLOVENSKIH MEDIJIH IN V OČEH NAKLJUČNIH LJUBLJANČANOV

OTROCI:

INTERVJUJI: sestradani, žalostni, po njih se sprehajajo muhe, so pomanjkljivo oblečeni, njihovo pravo identiteto zakrivajo šolske uniforme. Igrajo se z živalmi ali so v družbi svojih mater, ki imajo veliko otrok. Otroci so prisiljeni zaradi nizkega dohodka staršev poprijeti za delo. Tako jim ne ostane nič časa za izobraževanje in so ujeti v krog revščine.

MEDIJI: Otroci so bosonogi, sedijo skoraj goli ob slamnatih kočah, z lesenim orodjem izkopavajo suho zemljo. Nekateri s pomočjo humanitarnih akcij dobijo zdravila in cepljenja, drugi sestradani ležijo v materinih naročjih. Majhni otroci vojaki niso redkost. Sirote čakajo na posvojitve.

ŽENSKE:

INTERVJUJI:

Če bi se rodil/a kot ženska, bi bila diskriminirana, podrejena, vdana v usodo, poročena, izredno mlada in s kopico otrok že pri trinajstih

MEDIJI:

Če si **dekle**, je velika možnost, da boš *krvavo obrezana*. Vloga ženske v nekaterih afriških državah je *nevredna, nizka, težka*, je v *popolni lasti moškega*, njihova vrednost se šteje v *kravah*. *Brazgotine* ki si jih zadajo, *naj bi bile okras*.

KJE SE NAHAJAJO LJUDJE?

INTERVJUJI: Ljudje so v zaporih, begunskih taboriščih, na dvoriščih, pod drevesi, hiše so postavljene iz šibkega materiala. V begunskih taboriščih ob meji je okrog milijon prebivalcev, ki živijo v katastrofalnih razmerah.

MEDIJI: Mnogo jih je v begunskih taboriščih, sredi polja in puščav. Živijo nesrečno, v slumih – barakarskih naseljih, kjer straži vojska.

.

PRIPADNIKI PLEMEN:INTERVJUJI: Pripadniki plemen moškega spola so goli, ženske so pomanjkljivo oblečene, otroci zgolj zaviti s cunjjo okoli genitalij. Prebivalci plemen so srečni, dobrosrčni, skromni, revni, ljudje z lepimi nasmehi in bleščečimi zobmi, kjer živijo živopisane ženske, prešerni otroci in resnobni možje. Koče domorodcev so iz blata in slame. Vlada idilično stanje, ljudje živijo v sožitju z naravo. Ljubše jim je, da živijo tako, kot so vedno živeli, pač tam, kjer so si skopali jamo v skalo in tako živijo še danes. Pod drevesom pa čepi Bušman s kopjem v roki, ker gre na lov za hrano.

MEDIJI: Dekle iz plemena Himbe, ki skriva prvinsko afriško lepoto, je daleč od civilizacije ohranilo svoj tradicionalni slog življenja. Ljudje, ki živijo v plemenih, so ohranili prvobitnost in nespremenjenost. Ples je del njih, bobnajo in vročekrvno plešejo v maskah. Njihova stanovanja so slamnate koče in blatne hiše.

POKRAJINA

INTERVJUJI: Živali in gore, puščava in savana ter prekrasni sončni zahodi, levi, sloni, nosorogi, nilski konji, čudovite obale in oceani.

MEDIJI: Turisti opažajo ogromno zanimivih živali in lepo naravo.

UGODNO ŽIVLJENJE KOT BELCI/SLOVENC V AFRIKI

INTERVJUJI: Če bi se rodil/a kot otrok belih staršev, bi živel/a ugodno življenje. Kot belka bi bila sigurno dobro situirana za njihove razmere. Bili bi bogati in lastniki posestev. Bili bi dobri. Dali bi možnost sužnjem, da sprejmejo naše znanje in potem bi prevzele lastništvo črnske oblasti.

MEDIJI: Na primer Slovenka, ki živi v Gani, ima krasno življenje. Mnogo jih na tem kontinentu dosega športne uspehe, v Egiptu so odkrili tudi arheološke najdbe, kot turisti uživajo v razgledu na plemena in lepo naravo.

NEUGODNO ŽIVLJENJE KOT AFRIČANI

INTERVJUJI: Če bi se rodila v Sudanu, bi se na žalost najverjetneje rodila kot črnka, živel/a bi manj prijetno kot trenutno v Sloveniji. Ne bi imeli televizije ali radia za poslušanje glasbe, živel/a bi bedno življenje, veliko drugače kot sedaj, pod veliko težjimi pogoji. Imeli bi nizko ali nič izobrazbe.. Bili bi brez pravic, brez zemlje, diskriminirani, izkoriščani.

Če bi bil/a moški, bi imel/a veliko žensk. Ali pa bi bil le ena od mnogih žensk enega moškega.

Vsake toliko časa bi se nastavila za en dolar in bi za pol leta preživela.

Države so revne, vladata lakota in nasilje.

Ljudje živijo v kočah (kolibah) iz blata in slame. V mestih pa pretežno živijo v hišah iz pločevine in lesa

Afrika je ena največjih nahajališč nafte, zaradi velike revščine nato ljudje kradejo nafto, nastajajo eksplozije in ljudje umirajo. Veliko je kriminala.

MEDIJI: Mnogo prebivalcev afriških držav živi obkroženih z vojaki, vladajo lakota, brezdolje in pasivnost. Živijo v nevarnih mestih, kjer nesreče na naftnih ploščadih niso redkost, zoglenela trupla ležijo vsepovsod. Revščina, lakota in obup ženejo mnogo ljudi na proteste.

Brezposelnost, politična kriza in nasprotja, nerazvitost, huda revščina, hude naravne nesreče, nemiri, vojne, nasilja, smrti, nerazvitost, zaostalost, beda, kriza, lakota, piratstvo, spopadi, vladata kriminal ter množično posiljevanje.

RITEM ŽIVLJENJA

INTERVJUJI: Ritem življenja je manj stresen, ni treba toliko delati. Živeli bi skromno, svobodno, ne tako odvisni od materialnih dobrin, brez zanimanja za potovanja, zadovoljni tam, kjer so. Ganci so zelo leni.

V Afriki živijo ljudje kot da nekaj neprestano čakajo, ne delajo nič, popolnoma nič. Zgolj živijo in čakajo.

MEDIJI: Čast teče počasi, ljudje so neobremenjeni in jih ne skrbi, kaj bo.

MIGRACIJE

INTERVJUJI: Iskali bi rešitve za pobeg v boljše življenje. Predvsem v športu ali drugi službi v tujini.

MEDIJI: Če želiš uspeti kot manekenka ali prosti potapljač, je priložnost za uspeh v Evropi.

VLOGA SVETA

INTERVJUJI: Da se angažira, reagira, pomaga! Ne tako, da bodo zopet na položajih hudobni ljudje.

MEDIJI: Mednarodne organizacije sodelujejo pri reševanju kriz, nudijo pomoč, pozivajo politike k drugačnemu ravnanju, preprečujejo epidemijo lakote.

AFRIŠKO – EVROPSKO

INTERVJUJI: makadamske, prašne ceste, razen glavnega mesta je vse afriško. Motil bi me mrčes, če bi šla tja, ki kar povsod gomazi in to so gromozanski ščurki in žuželke. Nič ni standardno, kar smo mi navajeni. Visok sloj se nagiba bolj k evropskemu stilu, spremljajo napredek, uporabljajo mobitele. To je kontinent, ki tvojih sanj ne uresničuje, ampak jih oddaljuje.

Letalski promet je zelo problematičen. Avtobusne povezave so katastrofalne. Veliko je prašnih, neasfaltiranih cest. Tukaj pri nas je toliko stvari, ki jih tam enostavno ni. V tipičnih afriških državah vlada beda.

MEDIJI: Na mestnih cestah je pravi kaos, so nevarne, saj je vse videti bolj ali manj neorganizirano ali po domače – afriško. Najdeš lahko eksotično rdečo kobilico na neskončni prašni cesti. Polna je bizarnih stvari, tistih ki jih v Evropi več ne potrebujemo. Afričane je težko razumeti, so smešni ljudje s čudnimi vražami.

POLITIKI

INTERVJUJI: Politično prevladujejo tolpe, vlada izkoriščanje naravnega bogastva in tolpe, ki perejo denar. Politično in gospodarsko je država Zimbabve šibka, kar številni očitajo predvsem dejstvu, da državo že leta vodi diktator Robert Mugabe.

MEDIJI: Afriški politiki so razred zase. V preteklosti so bili najbolj krvavi diktatorji, sedanjost ni prav nič drugačna. Predsednik Sudana je obtožen zločinov proti človeštvu, predsednik Zimbabveja je s svojo politiko popolnoma uničil državo, na Madagaskarju se je politik za predsednika oklical kar sam in povzročil val nemirov in protestov.

5. RAZPRAVA

5.1. MEDIJSKA PODOBA AFRIKE V DVEH SLOVENSKIH ČASOPISIH

5.1.1. ŠTEVILO NAJDENIH ČLANKOV

V povprečju je bil v zajetem raziskanem časopisnem gradivu napisan en članek na izdajo, ki se je tematsko dotikal Afrike. (za podrobne podatke glej poglavje 4.1.1.)

Za vzorec in lažjo predstavo o količinskem poročanju sem preletela štiri izvode Dela s prilogami in štiri časopise Slovenske novice. Povprečno sem našla v enem Delu z zajetimi prilogami 240 člankov in v Slovenskih novicah 50 člankov.

Je potemtakem en članek o Afriki na posamezni časopis malo ali veliko?

Interpretacij je lahko mnogo. Svoj odgovor sem našla v opisu Afrike Gbemisola Olujobi, ki pove naslednje: »Afrika ni država, ampak je drugi najbolj naseljen kontinent za Azijo in zajema 14% svetovne populacije. Zavzema 20% zemeljske površine, torej je 4x večja od ZDA. Afrika je prispevala in še vedno izjemno veliko prispeva preostalemu svetu. Delo afriških sužnjev v veliki meri razvilo novi svet. Danes Afrika proizvaja minerale, iz katerih so sestavljeni računalniški čipi, na katerih temelji visoka, tehnološko razvita globalna ekonomija. Alžirija, Egipt, Libija, Nigerija so glavni naravni rezervoarji nafte in plina. Skupaj zagotavljajo kar 20% svetovne potrebe po nafti. Bocvana, Kongo in Južnoafriška republika proizvajajo 50% svetovne količine diamantov, Gana, Južnoafriška Republika in Zimbabve pa 50% svetovne zaloge zlata. Prav tako Afrika letno prispeva 70% kakava, 34% kave in 50% palmovega olja svetovnemu trgu. ZDA uvažajo 30 do 60 ključnih afriških produktov, francoska industrija je odvisna od Afrike, saj od te celine pridobiva veliko surovin; 90% urana, kola (afriško drevo), 76% boksita, 50% kroma, 30% železa. Britanija je odvisna od Afrike kot izvoznice 80% kroma, 65% mazilnega olja, 55% mangana ter 54% kola za svoje potrebe. Kitajska iz podsaharskega dela Afrike uvažja skoraj 30% svojih potreb po nafti in plinu.

Po prebranih statistikah dobimo občutek o velikosti in pomembnosti Afrike v svetu. V tem primeru je številka en članek na posamezni časopis po mojih predstavah premajhna. Splošno prepričanje, da Afrika ni pomembna in se zato o njej ne poroča veliko, nikakor ni upravičeno. Lahko pa bi kvantitativno skromno poročanje o Afriki utemeljili s trditvijo, da Slovenija z Afriko nima veliko skupnega in se zato o njej malo govori. Nikolai Jeffs opaža manjšo prisotnost Afrike v slovenskih medijih po obdobju osamosvojitve. Kot razlog navaja manjši

politični in ekonomski interes po sodelovanju z afriškimi državami. Vendar Vogrinc opozarja, da se mora Slovenija že končno zavedati, da je del sveta in ne le Evrope in Amerike. Nikolai Jeffs dobro strne posledice pomanjkljivega nastopanja Afrike v naših medijih z mislijo, da se s tem »ustvarja začaran medijski krog: ker se o Afriki relativno malo poroča, Afrika ni zanimiva, zato o njej tudi ne bomo veliko govorili. Žrtev teh procesov pa ni samo Afrika. Njena, svojevrstna odsotnost v medijskem prostoru govori tudi o osiromašnju tega prostora pa tudi o osiromašnju slovenskega kulturnega in političnega prostora nasploh.« (Jeffs 2000)

5.1.2 ČIGAV GLAS SE SLIŠI?

5.1.1.1. RAZPRŠENOST NOVINARJEV GLEDE NA AVTORSTVO POSAMEZNIH ČLANKOV

Velika večina novinarjev, ki so svoja dela objavljali v Delu in Slovenskih novicah, je napisala le po en članek v zvezi z Afriko. V Delu je 72% člankov takih, katerih avtorji so bili novinarji le enkrat. V Slovenskih novicah pa je takih 77% člankov (podatek velja le za članke, napisane s strani novinarjev) .

(za podrobne podatke glej poglavje 4.1.2.)

Slovenija že nekaj let nima dopisnika iz Afrike. Zadnji dopisnik Dela, Avgust Pudgar, je bil nastanjen v Afriki do leta 1990 (VIR: osebni telefonski pogovor s časopisno hišo Delo).

Prvi dve pomembni vprašanji, ki se mi ob tem porajata sta; Zakaj je tako? In kakšne so posledice?

Razlog je dejstvo, da mediji v dobi neoliberalizma in v obdobju umeščenosti v širši globalni medijski sistem sledijo smernicam dobička. »Uredniško delo se počasi ruši pod pritiskom ustvarjanja vse večjega dobička, uredniki postajajo vse bolj odgovorni za tržno uspešnost medija in vse manj za oblikovanje uredniške politike.« (MEDIA FORUM)

Nastanjenost novinarjev v tujih državah predstavlja nedvoumno večje stroške, kot to velja za poročanje iz Slovenije, ki poteka na podlagi drugih virov pridobivanja informacij. Kvalitetne, poglobljene novice s kontekstom in razumevanjem, ki so ustvarjene z namenom ozaveščanja bralcev, so očitno pristale na stranskem tiru, spodrinila jih je logika dobička in zmanjševanja stroškov.

Če se postavim v vlogo urednice časopisa v obstoječem medijskem sistemu, bi skrbela za objavo tistih vsebin, ki bralce privlačijo k nakupu in ogledu oglasov, ki se nahajajo v časopisu. Hkrati ne smejo nasprotovati ideologijam političnih in/ali ekonomskih elit. V tem primeru bi mi bilo kot urednici povsem zadovoljivo, če objavim v časopisu članke o Afriki, ki jih mimogrede napiše kakšen od že zaposlenih novinarjev. Tako se izognem nepotrebnim visokim stroškom in sledim ideji dobička.

Pa »na zdravje« z okusno kavo Nescafe, saj nihče ne ve, da visoki dobički te TNC temeljijo na ohranjanju nizkega standarda in izkoriščanju afriških držav kot izvoznic kakava in kave, kjer le v Slonokoščeni obali na plantažah prisilno dela mnogo otrok. Ko naslednjič v časopisu vidite kričeč rdeč oglas, ki vas vabi k nakupu kave, članki zbrani ob oglasu pa molčijo o ozadju velikega dobička te korporacije, pomislite na obstoječi sistem našega sveta, kjer z nakupom, nakupom in nakupom postanete sestavni del neoliberalizma in podporniki elite, kot jo omenja Pilger. (Ivarsson in Alvstam 2008, GVCi 2006, Orr 2006, Richardson 2008)

Sklepam, da članki, ki so napisani na tak način, postanejo površinski, hitro lahko izgubijo idejni kontekst celotnega dogajanja, bralci pa ne dobimo vpogleda v ozadje dogodkov niti ne smiselnega nadaljevanja. Ostajamo obdani z nekaj površinskimi informacijami. Pojdimo še korak dlje. Če naše stereotipne predstave temeljijo na površinskih in pomanjkljivih informacijah, ki jih sprejmemo kot dejstvo in o verodostojnosti katerih ne dvomimo, potem članki, katere pišejo novinarji le po enkrat, brez poglobljenega razumevanja vsebine o kateri pravzaprav pišejo, ljudi ne ozaveščajo, temveč bralce še bolj globoko ujamejo v mrežo morebitnih, že obstoječih stereotipnih predstav. V tem primeru se po mojem mnenju sistem stereotipne podobe na Afriko in Afričane ohranja in iz tega začaranega kroga ni videti konca.

5.1.1.2. RAZPRŠENOST TISKOVNIH AGENCIJ GLEDE NA AVTORSTVO POSAMEZNIH ČLANKOV

»Današnji časopisi se zadovoljujejo z agencijskimi novicami, med sabo pa se razlikujejo le po tem, kako jih zapišejo, kako postavijo fotografije.«

Serge Halimi, urednik Le Monde diplomatique

V Delu je bilo napisanih 20% člankov s strani tiskovnih agencij in v Slovenskih novicah kar 41%. Napisani so s strani zgolj sedmih agencij, ki prihajajo iz petih držav (vse so evropske in ameriške)

95% člankov je napisanih s strani petih tiskovnih agencij:

- o Reuters (Velika Britanija),
- o AFP – Agence France-Presse (Francija),
- o AP - Associated Press (ZDA),
- o DPA- Deutsche Presse-Agentur (Nemčija),
- o STA – Slovenska tiskovna agencija (Slovenija)

Preostalih 5% agencijskih člankov je bilo napisanih s strani časopisne hiše New York Times (ZDA) in BBC – British Broadcasting Corporation (Velika Britanija) (za podrobnejše podatke glej poglavje 4.1.2.)

Že John Pilger (2003) je opozoril na nevarni vpliv monopola evropskih in ameriških tiskovnih agencij, ki izrazito podpirajo ekonomske in politične elite, kis ustvarjajo današnji neenakopravni in izkoriščevalski svet. Podatki o veliki prisotnosti teh tiskovnih agencij, najdeni v moji raziskavi docela potrjujejo Pilgerjeve teorije o pomembnosti in razširjenosti ameriških in evropskih medijskih konglomeratov. Tudi Nikolai Jeffs (2000) opozarja na negativno vlogo tiskovnih agencij, ki ustvarjajo povsem evropocentristično podobo Afrike, v kateri pozitivna podoba Afrike ostaja očem bralcev povsem skrita.

Skrivnost tiskovnih agencij razkrije tudi Alhaji G. V. Kroman (2002), in sicer s trditvijo, da so »danes ključne svetovne tiskovne agencije v rokah delničarjev zahodnih držav.«

Kot ključne akterje medijskega monopola Kroman navaja:

AP je največja tiskovna agencija na svetu, ustanovljena v ZDA, ena izmed štirih vodilnih agencij z monopolističnim učinkom. Posreduje novice, fotografije in video posnetke več kot enemu bilijonu ljudi dnevno. AP oskrbuje z informacijami okoli 5000 radijskih in televizijskih postaj v ZDA in ima okoli 9000 naročnikov iz 121-ih držav. Prav tako močni sta tiskovni agenciji Reuters, ki ima sedež v Veliki Britaniji, in francoska agencija AFP, ki je najstarejša agencija na svetu; ima naveze in poročevalce po vsem svetu. Vsi naštetih agencijski konglomerati že vrsto let oblikujejo in odločajo o tem, kaj poslušalci medijev slišijo o preostalem svetu in kaj se o matičnih državah teh agencij sliši v drugih delih sveta. Tudi DPA je danes ena vodilnih svetovnih mednarodnih tiskovnih agencij« (<http://www.dpa.de>). Slovenska tiskovna agencija (STA) pa je eden ključnih virov dnevnih informativnih vsebin za

slovenske medije in prek njih za celotno slovensko javnost ter glavni vir informacij o dogajanju v Sloveniji za tuje tiskovne agencije in medijske hiše. [...] STA sodeluje tudi z vodilnimi svetovnimi agencijami (tudi AP, STA, DPA) in uporablja številne druge tuje vire.« (<http://www.sta.si/>)

Če povežem zgoraj navedene trditve z rezultati moje raziskave, je povsem jasno, da svetovni (evropski in ameriški) medijski konglomerati preplavljajo tudi slovenski medijski prostor. Kot bralci moramo biti pozorni in se zavedati, čigav glas poslušamo, kakšno sliko nam vodilna, elitna družbena moč želi ustvariti in kakšna sta njihov namen ter ozadje.

Imejmo v mislih igro »monopoli«, kot jo poimenuje Media Forum. Kar hitro lahko vidimo, kam se kotali kocka!

Niti v enem primeru pa nisem zasledila poročanja s strani novinarja, ki bi prihajal iz katerekoli afriške države in prav tako nikoli nisem zasledila poročanja iz katerekoli afriške tiskovne agencije. Potemtakem, dobimo občutek, da trditev novinarja T. Hočevarja »...v Afriki medijev ni...« (Delo 23.3.2009) ni docela neprimerna. Služi idejam Pilgerjevih vladarjev sveta, ter daje občutek, da je skorajda resnična.

Vendar resnica je daleč stran. T. Mbeki (2008) (bivši predsednik Južnoafriške republike) poziva afriške novinarje, naj »prevzamejo odgovornost za to, kako je Afrika predstavljena v zahodnih medijih, ter naj pišejo kvalitetne in poglobljene članke, ki razkrivajo celovito ozadje zgodb.« Ruandski predsednik izziva afriške novinarje, naj poizkusijo spremeniti prevladujočo negativno podobo Afrike. (Kagame v Mbeki; 2008)

Sprašujem se, čemu Slovenija informacij o Afriki ne črpa iz afriških medijskih hiš? Stroški tu ne morejo igrati odločilne razlike. Na primer: »Arfol je ena izmed vodilnih neodvisnih posrednikov novic o dogodkih, ki se odvijajo na afriški celini. Glavne dogodke pokriva na analitičen način v vseh svetovnih jezikih. Osemdeset odstotkov novic agencije Arfol se nanaša zgolj na avtorske članke novinarjev.« (<http://www.afrol.com/html>)

Lahko bi rekli, da so afriške medijske hiše in novinarji preveč pasivni, a tak stavek je lahko le posledica nepoglobljenega razmišljanja brez koncepta, ki temelji na ponotranjenih stereotipih. Svojo misel bom pojasnila s prisposodob. Hiša, v kateri živim, meji z drugimi hišami. Recimo, da živimo v svetu, kjer je dovoljeno, da vsakdo dela na svojem ozemlju bolj ali manj to kar želi. (Z majhnimi regulacijami naj to ponazarja naš medijski sistem). Moj sosed se je odločil, da bo zgradil zelo visoko hišo, da bo imel v svojih sobah vedno sonce. Zdaj njegova senca pade na mojo hišo in ji odvzame vso svetlobo. V vlogi visoke hiše vidim ogromne medijske tiskovne agencije. »Vladarji sveta« so uspeli podpreti to nepravilno situacijo. Jaz pa sem v

svoji zasenčeni hiši v neoliberalnem svetu, kjer igrata veliko vlogo kapital in z njim pridobljena moč, v precej neenakopravnem položaju.

Moje mnenje je, da bi slovenski časopisi morali črpati informacije iz različnih virov. Največjo pomanjkljivost vidim v dejstvu, da se večina informacijskih virov naših člankov nanaša na zgolj nekaj monopolističnih ameriških in evropskih agencij.

Povsem jasno je, da v naših medijih manjka glas Afričanov. Je odgovor zopet v Pilgerjevih svetovnih voditeljih in njihovi agendi dobička ter ohranjanju in večanju moči?

Naj kot žalostno dejstvo ali pa za piko na i še enkrat omenim, da je bilo v Slovenskih novicah izmed vseh najdenih 56-ih člankov kar 10 takih (oziroma 18%), katerih vir je bila le ena tiskovna agencija, in sicer Associated Press.

5.1.3. ČASOPISNA PODOBA AFRIKE

»Vsak dan afriški in globalni mediji poročajo o Afriki, o dogodkih ki se dogajajo na naši celini. Čez čas te zgodbe odločajo, kdo in kaj smo.« (Thabo Mbeki 2008)

Osrednji del mojega raziskovalnega dela je bilo odkriti kakšna je medijska podoba Afrike v dveh slovenskih časopisih. V spodnjih vrsticah še enkrat na kratko navajam odkrito podobo Afrike:

Afrika je bila, je in očitno bo ostala kontinent zla, vojn, nesreč, spopadov, bolezni, lakote, diktatorjev, plemen, ki živijo kot pred tisoč leti, polna lačnih in bosih otrok ter žensk, ki iščejo hrano in vodo, ter moških, ki so večni bojovníki, polni orožja. Mnogo prebivalstva živi v begunskih taboriščih, čakajoč na humanitarno pomoč...Če potegnemo črto, Afrika je v slovenskih medijih predstavljena skozi negativno perspektivo. Kot pravi Nikolai Jeffs (2000), ostaja tisto, kar je v Afriki vredno in kjer živijo ljudje tako kot povsod po svetu, bralcem skrito. Moja raziskava popolnoma potrjuje Jeffsove trditve. Kultura, glasba, Nobelovi nagajenci so omenjeni v komaj zaznani količini. Raznolikost, razvoj in pomembnost te celine ostajajo bralcem skrita.

(za natančne podatke glej poglavje 4.1.3.)

Slovenski mediji so le del današnjega globalnega medijskega sistema.

V nadaljnji razpravi bom poskusila odgovoriti na nekaj zanimivih vprašanj: kako je v drugih zahodnih (evropskih in ameriških) časopisnih medijih predstavljena Afrika? Čemu na tak način? Kakšni so odzivi afriških intelektualcev, raziskovalcev, novinarjev in politikov?

Kakšni so vplivi tovrstnega načina poročanja? V odgovore na ta vprašanja bom umestila tudi rezultate svoje raziskave.

5.1.3.1. KRITIKE PODOBE AFRIKE V EVROPSKIH IN AMERIŠKIH ČASOPISIH

Prihajam do sklepa, da moja ugotovitev o negativnem načinu poročanja slovenskih medijev o Afriki na globalnem nivoju nikakor ne ostaja osamljena.

Na mednarodnem svetovnem kongresu tiska leta 2008 je predsednik Ruande Paul Kagame obtožil zahodne medije, da predstavljajo Afriko kot kontinent, ki poka od revščine, vojn in bolezni. Afriške novinarje je pozval, naj izzovejo in spremenijo to napačno podobo. Kagame je še poudaril, da je prevladujoče mnenje na kontinentu, da mednarodni tisk podaja o Afriki zgolj negativno sliko in ignorira pozitivne razvojne težnje (Kagame; po Mbeki 2008).

»TransAfrica Forum je leta 2002 pregledal dva najbolj spoštovana časopisa v ZDA, New York Times in Washington Post. Veliko večino člankov so umestili le v tri kategorije – AIDS, razvoj in konflikti. V študiji niso našli nobenih člankov, ki bi poročali o regionalnih ekonomskih ali političnih sodelovanjih (Mbeki 2008).

Na okrogli mizi afriških predsednikov 2005, je 11 predsednikov afriških držav komentiralo raziskano o podobi Afrike v velikih ameriških časopisih, kot so New York Times, Washington Post, Wall Street Journal, USA Today, US News and World Report (Millner 2005). Prišli so do zaključka, da je bilo poročanje daleč od pravičnega in uravnoveženega. Da je poročanje medijev v najboljšem primeru ignorantski do napredka in potenciala kontinenta ter se nadaljuje v eksotifikacijo in marginalizacijo (Mbeki 2008).

Rod Chavis v članku »Africa in the Western media« (2002) pravi, da: »ko se upodablja Afriko v zahodnih medijih, prevladujejo glagoli in pridevniki, kot so kolibe, barake, plemena, primitivnost, nomadi, animizem, nerazvitost, razvijajoči in tretji svet. Hkrati upodablja Afriko, kot da kultura tu ne obstaja, kot da ni zgodovine, ne tradicije ali napredka, premika s časom, kot da pooseblja prepad in negativni prostor.« Svojo misel nadaljuje s trditvijo, da se »podoba Afrike omeji na bolezni, divjaštvo, kuge, vojne, lakoto in pomanjkanje, nasilje, primitivnost, revščino, povsod navzoče slike otrok z muhami v hrani in na ustih ter napihnjenih trebuškov.« S to trditvijo se strinja tudi Hugh Hamilton (2004), ki pravi, da ameriški mediji slikajo Afriko kot črn in izoliran kontinent, ki deluje na podlagi plemenskih bojev.

Tovrstna dehumanizacija Afrike je postala resna skrb tako Afričanov ki živijo v Afriki, kot tudi afriški diaspori. (Olujobi 2006) Na poslovnem medijskem srečanju v Nairobiu (2006) je prišlo do ostrih pogovorov med afriškimi in zahodnimi novinarji, saj so jim afriški očitali enostransko upodabljanje Afrike v slabi luči. Njihov obrambni odgovor pa je bil, da ne morejo ignorirati problemov, ki so jih opisali kot kruto realnost kontinenta (Mbeki 2008).

To misel na intelektualen način postavi v kontekst Gbemisola Olujobi, s trditvijo, da »imajo dejstva velik pomen in da resnica mora biti povedana. Da, v Afriki je revščina, v Afriki je lakota, tu se nahaja 32 od 38-ih visoko zadolženih držav. Afrika ostaja edina celina, kjer se delež populacije, ki živi v ekstremni revščini, večja. Znano je, da 36,2% ljudi živi z manj kot dolarjem na dan. Večina afriških držav se nahaja na dnu lestvice HDI (human development index) Združenih narodov, ki meri izobrazbo, življenjsko dobo, BDP in druge indikatorje, ki ponazarjajo razvoj.« Olujobi zaključuje svojo misel s trditvijo, da tisti, ki prikazujejo Afriko kot umazano luknjo, bi morali biti toliko pravični, da pokažejo tudi drugo plat medalje. Ignorirati en del zgodbe pomeni, da bralci dobijo predse le polovico zgodbe. In kot pravi pregovor: pol resnice je kot pol laži. To je tako, kot če bi Ameriko prikazovali zgolj skozi perspektivo orkana Katrina, otroških zlorab, serijskih morilcev, ostrostrelcev, šolarjev, ki pobijajo sošolce, in nato sklepali: To je Amerika!«

Naj na tem mestu omenim podatek, ki dokazuje kako slovenski časopisi prikazujejo le eno plat medalje. Časopisa Delo in Slovenske Novice v **64%** člankov obravnavata zgolj **9** držav. **22%** člankov pa se razdeli med preostalih **22** držav, v 14% je omenjena Afrika kot kontinent. Med prvih 9 držav spadajo tudi Madagaskar, Zimbabve in Sudan. Vse so imele v izbranem obdobju, ki ga obsega raziskava, politične težave. Sprašujem se, kje se skriva preostali del afriških držav in njihove pozitivne strani?

Gordwin Agbroko, predsednik uredniškega odbora nigerijskega časopisa This Day, je poudaril še eno manjkajočo plat medalje. »Zahodni mediji niso zainteresirani za zgodovinsko izhodišče, ki je oblikovalo realnost Afrike danes, kot je kolonializem. Na kontinent gledajo zgolj iz svoje perspektive« (Mbeki 2008). Ta del manjkajoče medalje poudari tudi Kagame, saj pravi, da morajo tako lokalni kot zahodni mediji biti osnovani na dejstvih in kontekstu, ki je oblikoval afriško zgodovino in sedanost! Na tem mestu se skriva osnovna potreba po spremembi načina, kako je Afrika predstavljena (Njeru 2005).

Carol Pienau (2006) v svojem dokumentarnem filmu »Afrika odprta za poslovanje« prav tako izpostavi, da je Afrika res celina, na kateri se dogajajo vojne, revščina in korupcija. Situacija,

kakršna je v Darfurju, obupano kliče po pozornosti medijev in mednarodnih intervencijah. Vendar Afrika je tudi dežela borze, napredkov, internetnih kavarn, z rastočim srednjim razredom. To je del Afrike, ki deluje. In tudi ta del potrebuje pozornost medijev, le tako se bodo lahko pridružili globalni ekonomiji na enakopravni ravni.

Ezekiel Makunike (2007) trdi, da je veliko slišati o lakoti in podhranjenosti, a malo o napredku, o bogati kulturni raznolikosti, vitalnosti vaškega življenja. Veliko slišimo o zatiranju in pobojih, divjih lovih in uničenih bivališčih, a skoraj nič o izobrazbi, ekonomski neodvisnosti ter političnem razvoju.

»Devetdeset delegatov iz 25-ih afriških držav prihaja do sklepov, da so zahodni mediji hitri pri poročanju o negativnih vidikih in precej počasni pri poročanju o pozitivnemu razvoju in napredku.

Zambijski delegat si podobno vprašanje zastavlja v zvezi z vlogo velikih agencij, kot so BBC, CNN, AFP, Reuters, ki hitro poročajo o negativnih aspektih, o pozitivnih lastnostih in razvoju pa počasi in malo.« (Mbeki 2008).

Pravzaprav je težko najti enega samega afriškega vodjo ali afriškega novinarja, ki še ni glasno izrazil svoje kritike ali bil vsaj tiho obupan nad načinom, kako je Afrika predstavljena v zahodnih medijih. Te kritike pa spadajo skupaj kot ključ in ključavnica z obtožbami, da Afrika ne more izraziti svojega mnenja in ne more povedati svoje zgodbe, razlog pa se skriva v globalnem medijskem trgu, v katerem vladajo mogočne, bogate korporacije v lasti zahodnega sveta, ki imajo v načinu poročanja zavito svoje poslanstvo. (Mungham 1996)

To razpravo lahko zdaj počasi sklenem s stavkom Masire: »Naša izhodiščna točka ostaja enostavno dejstvo: povejte o Afriki celo zgodbo! Problemi v povezavi z Afriko obstajajo, a naj bodo videni in povedani v kontekstu, napredek in pozitivne strani celine morajo in si zaslužijo ugledati luč javnosti!« (Stoddard 2006). Sklenem naj z besedami Olujobijeve in Gordwina o manjkajočih plateh medalje, ki sestavlja zgodbo.

5.1.3.2. VPLIV IN POSLEDICE PREVLAJUJOČE NEGATIVNE PODOBE AFRIKE V EVROPSKIH IN AMERIŠKIH ČASOPISIH

Naslednje, izredno pomembno vprašanje je, kakšen vpliv imata za Afriko negativna podoba medijev ter dejstvo, da določena podoba ostaja očem bralcev skrita?

Posledic je najverjetneje mnogo, preveč, da bi vse našle mesto v okviru tega diplomskega dela. A to vprašanje je vseeno tako relevantno, da ga moramo vsaj okvirno zastaviti.

Za začetek naj se osredotočim na ekonomski vidik, ki vpliva na socialne razmere v državah:

Predsednik Ruande Kagame (Mbeki 2008) navaja, da je »eden izmed razlogov zakaj Afrika ne more privabiti dovolj tujih direktnih investitorjev, ki so nujno potreben dejavnik za razvoj, v neprestanem negativnem upodabljanju Afrike v medijih. [...] Vsak povprečen človek, tudi tisti, ki ni neposredno vpleten v poslovni svet, lahko hitro razume direktno povezavo med pomanjkanjem investicij z drugimi težavami, ki pretijo kontinentu.

Kot poudari Prahaland (2008), trge, ki se pojavijo na novo, mnogokrat spremljajo predsodki in prepričanja, ki ne temeljijo na upravičenih dejstvih, kar lahko vodi v odsotnost vsakega zanimanja investicije. Za razvoj afriškega trga je tako nujna pozitivna pozornost medijev. Trenutno pa stanje medijev ni tako.

Že Nikolai Jeffs (2000) opozarja, da odsotnost ali negativna podoba Afrike v medijih to celino siromaši. To trdi tudi Kagame (Mbeki 2008), ki pravi, da neprestana negativna podoba Afrike v medijih ubija razvoj in direktne investicije tujih investitorjev. Kagame celo namiguje, da je Afrika namerno potisnjena v ta položaj, z namenom, da še naprej ostane na dvorišču globalne ekonomije.

Mugo Njeru (2005) trdi, da Afrika mora zavzeti prostor in mesto, kjer bo lahko sama povedala svojo zgodbo!

Ekonomski vidik s strani investicij ni edini.

Stereotipne podobe o Afriki lahko vplivajo na medosebne odnose med ljudmi. Če ima določena skupina ljudi ponotranjene stereotipe o nesposobnosti in manjvrednosti druge skupine, je to plodna točka za nastanek diskriminacije in rasizma v medsebojnih odnosih.

Stereotipne podobe v očeh ljudi in v medijih lahko privedejo do neupravičenega strahu. Ena od posledic je upad turizma v afriških državah. Turizem pa lahko štejemo za področje, ki prinaša pozitivne strani tako na strani kapitala kot z vidika pozitivne zavesti.

O stereotipnih podobah bom zaradi pomembnosti teme podrobneje spregovorila tudi v sledečih poglavjih.

5.1.3.2. KAKO PRISTRANSKO PODOBO MEDIJEV O AFRIKI SPREMENITI?

Dokler bodo lovske pripovedke pripovedovali lovci, jih bodo te vedno povelečevale.

Until lions have their historians, tales of the hunt shall always glorify the hunters

(Igbo rek)

Slika 4: Osredotočenost medijev (Macdonald 2008)

Ob prebiranju raznovrstne literature sem zasledila mnogo pobud afriških politikov, novinarjev, poslovnežev, ki spodbujajo večje množice ljudi in novinarjev k aktivni udeležbi v množičnih medijih in pozivajo k spremembi na bolje, k načinu poročanja o Afriki, ki ni ignorantsko do pozitivnih strani. Naj jih v nadaljevanju navedem:

Podpredsednik Kenije Aworia pravi, da »ne moremo le čakati na zahodne medije, da povedo zgodbo o Afriki« (po Njeru 2005). Kibaki spodbuja afriške novinarje naj uporabijo moč pisane besede in naj izražajo svoje poglede in misli. Kabame poudarja, da »obstaja bistvena potreba po spremembi načina, kako smo kot Afričani predstavljeni. Tako moramo ugotoviti, čemu novinarji iz zahodnih držav v Afriki vidijo le lakoto in revščino ter moramo reagirati na pravi način!« (Mbeki 2005). »Afričani, afriške vlade in afriški poslovneži morajo prevzeti pobudo in začeti predstavljati svetu drugačno podobo Afrike, kjer bodo poudarili uspehe, bistrost, spretnost, iznajdljivost in napredek. Pomembno je, da se slišijo novice z afriške perspektive!« (Macdonald 2008).

Tina Heyden iz Univerze Rhodes v Južnoafriški republiki pravi: »Kot Afričani se moramo nehati ozirati na to, kako nas vidijo zahodni mediji, ampak moramo najti način, kako bodo drugi gledali na nas tako, kot vidimo sami sebe!« (Tina Heyden; po Macdonald 2008)

Izhodiščne točke, kako doseči zgoraj začrtane smernice, prikaže Chris Thompson (2005). Trdi, da morajo afriške države in institucije razviti niz strategij, s katerimi se bodo sistematično soočili z negativno medijsko podobo Afrike. Predlaga razvoj alternativnih medijev, ki bodo posredovali afriške zgodbe.

Z navajanjem rešitev nadaljuje tudi Masire (po Thomson 2005). Pomembno bi bilo ponuditi ameriškim (in tudi drugim) novinarskim šolam strokovne izobraževalne programe, ki so osredotočeni na ozaveščanje ljudi o vzponu afriške ekonomije in demokracije.

African Executive (organizacija, ki ponuja širok spekter mnenj in analiz o tematikah, ki se dotikajo Afrike) trdi, da je danes moč opaziti določene akcije, ki delujejo v smeri, kakršno sta med mnogimi drugimi začrtala tudi Masire in Chris Thompson. Junija 2008 je Južnoafriška republika ustanovila mrežo A24, ki vsebuje štiriindvajseturno službo, ki sporoča novice tam predvaja neodvisen štiriindvajseturni informativni televizijski program. Iz Kenije ga prek satelita, kableske televizije, radia in interneta prenašajo širši mreži poslušalcev. Podjetnik mreže A24 Salim Amin pravi, da s tem želijo po vsem svetu širiti v svetu malokrat vidno pozitivno vlogo Afrike. Govorijo o poslovnih uspehih, priložnostih, športnih dosežkih, umetnosti, kulturi, okolju, zgodovini in o aktualnih dogodkih. Salim nadaljuje, da to je kontekst, ki ga mnogi poslušalci (kateri se nanašajo na sporočila glavnih internacionalnih novinarskih mrež) ne uspejo pridobiti.

Južnoafriška republika je naredila novo spletno stran Africa The Good News (<http://www.africathegoodnews.com/>), ki ponuja novo perspektivo na ta zanimiv in utripajoči kontinent.

Chido Nwangwu je ustanovil prvi internetni časopis v ZDA, ki ga vodijo Afričani. (Njeru 2005)

African Executive še enkrat poudari, da je glavna odgovornost za izboljšanje afriške medijske podobe na Afričanih.

Za zaključek tega pomembnega poglavja bi glavne točke še enkrat povzela. V svoji raziskavi o slovenskih medijih sem ugotovila, da je v veliki meri Afrika predstavljena izredno negativno. Po pregledu izjav in raziskav mnogih afriških intelektualcev o podobi Afrike v evropskih in ameriških medijih sem prišla do sklepa, da Slovenija v tem nikakor ni izjema. Podobnosti z ameriški in angleški mediji so le dokaz za trditev, da smo danes ujeti v globalni medijski trg in je Slovenija njegov sestavni del. Ugotovila sem, da negativna podoba Afrike v množičnih medijih nanjo vpliva negativno in jo še naprej potiska v podrejeni položaj

v globalni ekonomiji. Ugotovila sem tudi, da se mnogi novinarji, afriške institucije, voditelji in raziskovalci zavedajo zapletenosti in resnosti situacije. Opazimo lahko mnogo akcij, ki želijo podobo Afrike uravnotežiti. Menim, da so te akcije dobrodošle in nujno potrebne ter vsem pobudnikom želim veliko uspeha!

5.2. PODOBA AFRIKE V OČEH INTERVJUVANCEV IN STIČNE TOČKE Z MEDIJSKO PODOBO AFRIKE

»Priletela sem iz Nigerije na ameriško letališče. Nagovoril me je mimoidoči letališki uradnik. Rekel mi je: »Slišal sem, da so ljudje v Afriki zelo revni in lačni, da nimajo nič za jesti. Včeraj sem gledal dokumentarni film o Afriki na CNN in tam sem videl vse te lačne ljudi in umirajoče otroke z muhami na obrazih.« Odgovorila sem mu: »Ja.«, ne ravno prepričana, kaj bi lahko bil pravilni odgovor. »Ampak ti si videti kar dobro hranjena,« je dodal, ko me je skeniral s pogledom. Ni mi bilo ravno všeč, da komentira mojo podobo, a v tem trenutku sem imela bolj patriotske skrbi. Želela sem mu razložiti, da Afrika ni le gromozanska pokrajina, polna škode, ampak 54 držav z dvema otokoma na različnih stopnjah razvoja! Da, občutljivost na Nigru ni isto kot lakota v Nigeriji, tako kot vojna v Liberiji ne pomeni otrok-vojakov v Lesotu. Vendar moje besede niso ničesar premaknile. Sledilo je vprašanje: »Ampak kaj je problem z Afriko?« Očitno mi je bilo, da s svojimi besedami nisem izbrisala njegove namišljene podobe o Afriki kot celini zla. Sledilo je še vprašanje, če imamo v bankah še vedno kavrije (polžke). Bil je precej presenečen, ko sem mu pokazala nigerijske bankovce....« (Olujobi 2006).

O Podoba v očeh intervjuvancev

In kaj bi mimoidoči Ljubljancani, ki sem jih intervjuvala, najverjetneje vprašali Gbemiso Olujobi? Glede na vsebino intervjujev predvidevam, da nič kaj bistveno drugače od letališkega uradnika. V povprečju so moji intervjuvanci mnenja, da je v Afriki okoli 15 – 35 držav. To napačno mnenje ter dejstvo, da sem morala narediti tri intervjuje več od zarisanege plana, saj tri osebe niso znale o Afriki povedati ničesar (na primer, ena je bila celo presenečena, da je v njej več držav, druga je povedala, da so 4, v nadaljevanju pa nobena ni uspela opisati ene države ali vsaj celega kontinenta v petih stavkih), sklepam, da je splošno znanje mojih intervjuvancev o Afriki izredno slabo.

Intervjuvani mimoidoči Ljubljancani menijo, da bi, če bi v Afriki se rodili belim staršem, živeli dobro. Če bi bili temnopolti, pa bi bili brez pravic, brez zemlje, diskriminirani in izkoriščani.

Iskali bi rešitve za pobeg v boljše življenje. Če bi bili moški, bi imeli veliko žensk ali pa bi bili le ena od mnogih žensk enega moškega s kopico otrok.

Naključne osebe, zajete v intervjujih, si Afričane predstavljajo na svojevrsten način. Moški so pripadniki plemen in goli, ženske so pomanjkljivo oblečene, otroci goli ali zgolj zaviti v cunjo okoli genitalij. Otroci so sestradani, žalostni, po njih se sprehajajo muhe. Prebivalci plemen so srečni, dobrosrčni, skromni, revni, ljudje z lepimi nasmehi in bleščečimi zobmi...

(za podrobne podatke glej poglavje 4.2.)

O Stične točke podob

Ko sem iskala stične točke med medijsko podobo Afrike ter podobo Afrike v očeh naključnih Ljubljancanov, sem bila zaradi mnogih stičnih točk rahlo presenečena. OTROCI so v obeh podobah revni, bosonogi, lačni, nesrečni, goli... ŽENSKE so diskriminirane, podrejene, vdane v usodo, nevredne, v popolni lasti moškega. PRIPADNIKI PLEMEN so goli ali pomanjkljivo oblečeni, so srečni, dobrosrčni, skromni, revni, ljudje z lepimi nasmehi in bleščečimi zobmi. Koče domorodcev so iz blata in slame. Dekle iz plemena Himbe skriva prvinsko afriško lepoto, daleč od civilizacije je ohranilo svoj tradicionalni slog življenja. Ljudje, ki živijo v plemenih, so ohranili prvobitnost. Ples je del njih, bobnajo in vročekrvno plešejo v maskah. Njihova stanovanja so slamnate koče in blatne hiše. LJUDJE so v zaporih, begunskih taboriščih, nesrečni prebivajo v slumih na dvoriščih, pod drevesi. Hiše so postavljene iz šibkega materiala.

UGODNO ŽIVLJENJE bi živeli KOT BELCI/SLOVENC V AFRIKI, drugače ne bi živeli KOT AFRIČANI NEUGODNO ŽIVLJENJE. Bili bi obkroženi z vojaki, v mestih, kjer vladajo lakota, brezzdelje in pasivnost. Revščina, lakota, obup ženejo mnogo ljudi v proteste. Vladajo brezposelnost, politična kriza in nasprotja, nerazvitost, huda revščina, hude naravne nesreče, nemiri, vojne, nasilja, smrti, nerazvitost, zaostalost, beda, kriza, lakota, piratstvo, spopadi, kriminal ter množično posiljevanje.

Vsekakor bi bil RITEM ŽIVLJENJA manj stresen, ni treba toliko delati, čas teče počasi, ljudje so neobremenjeni in jih ne skrbi, kaj bo. MIGRACIJE so rešitve za pobeg v boljše življenje. VLOGA SVETA je, da se angažira, reagira, pomaga! Mednarodne organizacije imajo pomembno vlogo! POLITIKI so bili že v preteklosti najbolj krvavi diktatorji, sedanost ni prav nič drugačna. A obstaja ločnica med AFRIŠKO in EVROPSKO. Makadamske, prašne

ceste, razen glavnega mesta, je vse afriško. Visok sloj se nagiba bolj k evropskemu stilu, spremljajo napredek, uporabljajo mobitele. V tipičnih afriških državah vlada beda. Na mestnih cestah je pravi kaos, so nevarne, saj je vse videti bolj ali manj neorganizirano, po domače, afriško.

(za podrobnejše podatke glej poglavje 4.2.)

Marsha in Ema Jones (1999: 105-123) trdita, da je nemogoče raziskovati in si razlagati medijske prezentacije socialnih skupin, če se ne zaustavimo pri diskusiji o stereotipih, saj se ti mnogokrat pojavljajo v procesu predstavljanja, prikazovanja in opisovanja situacije.

5.2.1. V INTERVJUJIH IN ČASOPISNIH ČLANKIH OPAZNE STEREOTIPNE PREDSTAVE O AFRIKI

5.2.1.1 STEREOTIPI O AFRIKI

Prevladujoči stereotipi o Afriki so po besedah Centra za afriške študije na univerzi Michigan naslednji: Afrika je črn kontinent, je kulturno monolitičen, brez zgodovine, neciviliziran, barbarski, vladajo nasilja, bolezni, lakote, podhranjenost [...], prebivalci se obnašajo necivilizirano, tu se nahajajo plemena, ki imajo čudne kulturne navade.

Tudi Nikolai Jeffs (2000) omenja stereotipe o Afriki in Afričanih: o svojevrstnem dojemanju časa in nesposobnosti Afričanov, da brez pomoči tujcev (misijonarjev, zdravnikov) ničesar ne dosežejo sami, so lepi ljudje iz drugega časa, pristna Afrika je tista, ki je karseda drugačna - je ruralna, otroško nepokvarjena, predvsem pa zgodovinsko na nižji razvojni stopnji od Evrope.

Binyavanga Wainana (2008) na svojevrsten način izpostavi stereotipe, ki so velikokrat uporabljeni v delih neafriških pisateljev, kadar opisujejo afriško celino. Avtorjem, na ciničen način svetuje, kako naj pišejo: »V svojih naslovih vedno uporabite besede Afrika ali temačnost ali safari, kot podnaslove pa vključite besede: Masaji, Zuluji, Zambezijski, nebo, veliko, senca, bobni, sonce. Zelo uporabne so besede brezčasnost, prvotnost, pristnost, plemenskost. V svoja besedila nikoli ne vključite imeti posnetkov dobro situiranih Afričanov, razen če niso dobili Nobelove nagrade. Uporabite raje tiste, ki ponazarjajo štrleča suha rebra ter nage prsi. Če pa že želite vključiti pristne Afričane, naj bodo oblečeni v masajska ali dogonska oblačila. V svojih tekstih upodablajte Afriko kot eno državo. Je vroča, prašna, z velikimi čredami živali, polna visokih, suhih ljudi, ki stradajo. Ali pa je vroča in prašna, polna zelo majhnih ljudi, ki jedo opice. Ne se obremenjujte se z natančnimi opisi. Afriko sestavlja 54 držav, 900 milijonov ljudi, ki so preveč zasedeni s stradanjem in umiranjem in emigracijo, da bi prebrali vaše pisno delo. Celina je polna puščav, džungle, savan in drugih stvari, ki

bralcev sploh ne zanimajo, zato ohrani svoje delo romantično in nerealistično. Ne pozabi pokazati, kako imajo Afričani smisel za glasbo in ritem, vcepljen globoko v njihove duše, kako jedo stvari, ki jih ne je nihče drug. Ne omenjajte riža ali govedine. Ostanite pri opičjih možganih, kozah, kačah, črvih. Kot avtorji poudarite, da ste se jih naučili jesti, ne da bi se skremžili, in poudarite, da zato, ker vam pa ni vseeno! Na začetku svojega dela poudarite, kako ljubite Afriko, kako ste se zaljubili v prostor in brez njega ne morete več živeti. Afrika je tam, zato da se jo pomiluje, obožuje ali da se ji vlada. Kateri koli pristop izberete, poskrbite za vtis, da je brez vaše knjige Afrika pogubljena. Afriški liki naj bodo nagi bojovníki, zvesti služabniki, podkupljeni politiki ali pa moderni Afričani, torej tisti, ki kradejo in delajo v uradih za vize. Kjer nočejo dati viz izobraženim ljudem iz zahodnih držav. Tem je Afrika resnično pomembna in jim ni vseeno. Sodobni Afričan je sovražnik razvoja, ovira delovanje nevladnih organizacij... Ne pozabite vključiti lačnih in sestranih Afričanov, ki tavajo po begunskih taboriščih na pol nagi in čakajo na pomoč zahoda. Otroci so lačni, z muhami na obrazih, njihove mame imajo prsi ploske, prazne in brez mleka. Ženske naj izgledajo popolnoma obupane in nemočne. Nikoli naj ne govorijo o ničemer drugem kot o svojem nikoli končanem trpljenju. Z vsem tem obdajte svojega junaka, ki vse te uboge ljudi uči, jih hrani in kopa, ki skrbi za otroke in je priča smrti. Ta junak ste lahko vi kot reporter ali pa katera druga mednarodno slavna osebnost. Ko govorite o izkoriščanju tujcev, ne pozabite omeniti Kitajcev! Za slabe razmere v Afriki, lahko krivite tudi zahod, a ne spuščajte se v podrobnosti! Natančno pa opišite nage prsi in obrezana spolovila. Ne pozabite trupel. Ali še bolje: nagih trupel! Ne pozabite, da bo to, če boste opisali Afričane kot pozabljene, nesrečne in umazane, štel za pravo Afriko.«

Če besede Binyavange Wainane s Centra za afriške študije povežemo z besedami Nikolaia Jeffsa, z vprašanji ameriškega letališkega uradnika, izjavami intervjuvancev in določenimi časopisnimi članki, z lahkoto pridem do sklepa, da vsebujejo stereotipne predstave o Afriki in Afričanih.

Besedo »stereotip« pogosto uporabljamo in če si jo poskušamo razložiti z zdravo logiko, gre za negativne nalepke, ki pripadajo ali so nalepljene posebni skupini ljudi. A če želimo razumeti medijske prezentacije z vidika stereotipa, si moramo pomen stereotipov razložiti poglobljeno. (Jones, M. in Jones, E. 1999: 198)

5.2.1.2. KAJ SO STEREOTIPI?

Slika 5: Stereotipna podoba Afrike (Wainane 2008)

»Stereotip je ustaljeno prepričanje ali razmišljanje, relativno stabilna, prekomerna generalizacija o skupini ljudi. Značilno je, da poudarja le tipične in nam pomembne poteze neke skupine.« (Vec 2005).

»Stereotip je sestavljen iz preprostih, lahko zapomnljivih in splošno prepoznavnih lastnosti določenih ljudi ali skupine ljudi. [...] Stereotip postavi v ospredje definicije določene skupine nekaj izbranih karakteristik, za katere se predvideva, da ji pripadajo, in jih začne predstavljati kot lastnosti, ki so že od nekdaj lastne vsem njenim pripadnikom in pripadnicam. Te karakteristike so ponavadi rezultat zgodovinskih procesov.« (Kuhar 2003)

»Konstrukcija stereotipov je povezana z družbenim kontekstom, saj je pripisovanje določenih stereotipnih potez posameznikom ali skupinam kulturno pogojeno in v veliki meri odvisno od prevladujočih ideologij in politik v posamezni družbi. Kritična študija predsodkov in stereotipov, kakršno je, na primer, utemeljil Michael Pickering (2001), mora zato temeljiti na zgodovinskih dejstvih, ki so vitalnega pomena za razumevanje, kako so si predsodki in stereotipi pridobili svoje simbolične pomene in vrednote v kolektivnem spominu oziroma zavesti neke (narodne) skupnosti ter kako so se skozi čas v kompleksni odvisnosti kontinuitete in sprememb prenašali, ohranjali in modificirali. Iz tega razloga je pri razkrivanju nastanka in ohranjanja stereotipnih predstav bistvena predvsem njihova rehistorizacija. Ker so stereotipi

sposobni vključevati različna ideološka stališča v prevladujoči okvir tako imenovanega zdravega razuma, ne funkcionirajo v semantičnem okolju, ampak so pragmatični diskurzivni mehanizmi« (Šabec 2007: 97).

Na kratko naj predstavim izvor stereotipov o Afriki in Afričanih, kot ga strnjeno zariše že omenjeni Center za afriške študije. Stereotipe lahko jih razdelimo na zgodovinske in moderne. Že evropski raziskovalci, kolonialisti, misijonarji so oblikovali način diskurza o Afriki in Afričanih skozi pripovedi, ki so podpirale njihove skrite načrte. Na primer, opis Afričanov, da so barbari, necivilizirani in nesposobni in potemtakem potrebujejo, da jih vodi in jim vlada nekdo drug! Novodobni stereotipi pa izhajajo iz načina, kako je Afrika predstavljena v množičnih medijih, kjer zgodbe mnogokrat nimajo nobenega ozadja, niso analitične in so zgolj površinske. V današnjih medijih se Afriko prikazuje kot prostor epidemij, nasilja..., kjer ima veliko vlogo tudi oglaševalska industrija. Težavni so tudi šolski učbeniki. Na primer, ameriški učbeniki vključujejo nezadostne, površinske informacije, slike prikazujejo naravo in eksotiko, poudarjajo socialne nemire in ljudi kot skupek plemen.« Na podlagi raziskave društva Afriški center o slovenskih osnovnošolskih učbenikih za geografijo in zemljepis, lahko tudi pri nas opazimo mnoge podobnosti. (Okrogla miza društva Afriški center, 2009)

»Moč stereotipa je torej v tem, da lahko lastnosti pokaže kot resnične, kot zares tipično pripadajoče določeni skupini, kljub temu, da to ne drži. Stereotipi se z mediji in raznimi načini komunikacije utrjujejo, s tem pa tudi predstave, da so omenjene lastnosti centralne in vedno resnične za določeno skupino.« (Kuhar 2003: 45)

Lippman pravi, da obstaja poleg ekonomije napora še en razlog, zakaj se oklepamo svojih stereotipov, čeprav bi si lahko prizadevali za bolj nepristransko podobo. Sistem stereotipov je namreč del naše osebne tradicije, ki ohranja naše mesto v družbi. »Nič čudnega torej, da se vsak napad na stereotipe zdi kot rušenje temeljev našega univerzuma«.

(Lippman 1922: 67-71; po Kuhar 2003).

5.2.1.2. PRAKSA LOČEVANJA – MI Slovenci ONI Afričani ali TO JE - TO NI afriško

o **TO JE - TO NI afriško!**

V časopisih in intervjujih sem opazila močno prisotno ločnico med tem kaj je opisano kot tipično afriško in kaj je iz tega izločeno. »Makadamske, prašne ceste, razen glavnega mesta,

je vse afriško.« »Visok sloj se nagiba bolj k evropskemu stilu, spremljajo napredek, uporabljajo mobitele.« »V tipičnih afriških državah vlada beda.« »Na mestnih cestah je pravi kaos, so nevarne, saj je vse videti bolj ali manj neorganizirano ali po domače – afriško...

(več izpisov razvidnih v poglavju 4, rezultati)

»Pomembna značilnost stereotipizacije je tudi praksa ločevanja: normalno in sprejemljivo loči od nenormalnega in nesprejemljivega. Gre za prakso izključevanja, ki simbolično fiksira meje in izključi vse, kar »ne pripada«. [...] Stereotipizacija, povedano drugače, je del ohranjanja družbenega in simboličnega reda. Vzpostavlja simbolično mejo med 'normalnim' in 'deviantnim', 'normalnim' in 'patološkim', 'sprejemljivim' in 'nesprejemljivim', tistim, kar 'pripada', in tistim, kar ne, kar je 'Drugo', med 'insajderji' in 'avtsajderji', nami in njimi« (Hall, 1997: 258).

Nikolai Jeffs (2000) razloži, da je, »Afrika kot kraj prekletstva ali pa kot kraj odrešitve, vedno bistveno drugačna od Afrike same. Prek njenih (stereotipnih) podob si ustvarjamo svojo lastno podobo civiliziranega slovenskega oziroma zahodnega jaza. Toda ne samo posledice, temveč tudi mehanizmi, ki jih pri tem uporabljamo, so skrajno vprašljivi.«

Nastran Ule stopi še korak dlje s trditvijo, da »če predsodki in stereotipi pridobijo organizirano obliko ideološkega sistema, postanejo propagandno sredstvo določenega političnega delovanja in obenem medijsko proglašeni standardi normalnosti, večinskosti, zaželenosti« (Nastran Ule 1999; po Šabec 2007).

Stereotipi pa imajo ogromno moč in lahko naredijo nepredstavljivo škodo. (Mesec, 1996).

Da odpravimo te stereotipe, je treba stopiti korak bližje k razumevanju raznolikosti in bogatosti afriške realnosti. (Lowe 2008)

o MI Slovenci ONI Afričani

Tako v intervjujih kot v člankih sem opazila razliko pri opisovanju Afričanov in Slovencev. Intervjuvanci so trdili, da je, če se rodiš kot belec, v Afriki zate še nekaj upanja, drugače si skoraj pogubljen. V člankih so Slovenci nastopali v pozitivnih in Afričani v pasivnih, nesrečnih, negativnih vlogah.

Za jasno ponazoritev svoje ugotovitve prikazujem spodaj še slikovno gradivo, povzeto iz prebranih člankov. (Naj na tem mestu še enkrat opomnim, da so tematsko vključene vse slike, izločila sem le tiste, ki se tematsko ponavljajo).

SLOVENCİ v Afriki: Poslanci za Darfur, humanitarni delavci, raziskovalci, športniki, analitiki stanja, zadovoljni priseljenci, popotniki...

Sklop slik 3: Slovenci v medijih

AFRIČANI v Afriki: Živijo v nemirnih, slabih razmerah, politiki so podkupljeni diktatorji, otroci imajo nesrečno otroštvo, mnogo jih emigrira, ženske in otroci čakajo na humanitarne pomoči, trupa so posledice nesreč...

Sklop slik 4: Afričani v medijih

»Identiteta je družbeno ustvarjena na osnovi razlike do drugega, na način, kaj kdo ni, česa kdo ne zna. Tujost ali drugost nastane z vzpostavitev mej, ki ločujejo skupino mi (ta je v simbolnem smislu »prva«) od skupine »tujih« (»kulturno drugih«). (Oakes, Haslam, Turner, 1999: 66 po; Urh 2002: 17).

Ti stavki nam nudijo izhodišče za razlago opažene razlike, kako so v naših medijih predstavljeni Slovenci in Afričani. Afričani so predstavljeni kot »drugi«, tisti, ki trpijo in živijo v težjih življenjskih razmerah. Slovenci smo prvi, smo močni, zdravi, pametni, uspešni, dobrotniki. Ob tej razmejitvi je jasno zarisana razlika, ki po besedah Zavirškove in Škerjančeve (2000) pomeni izhodiščno točko za ustvarjanje konstrukta slovenskosti. Identiteto slovenskosti mediji rišejo s poudarjanjem razlike do drugega. Če smo mi dobri

močni in pametni, potem v Sloveniji ni nesrečnih mamic z lačnimi otroki. To je zgolj afriško, kot nadaljujeta Zavirškova in Škerjančeva (2000), se je najlažje konstruirati s pomočjo razlike do drugega in uporabiti moč. Kot smo lahko videli že iz trditev Chomskega in Pilgerja, pa je moč v zahodnih medijih vsekakor velika.

6. SKLEPI

- o Demokratična republika Slovenija, ki deluje na načelu razdelitve oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno, nima medijev ki bi opravljali četrto vejo oblasti ali bi bili neke vrste pes čuvaj. Ti ne obveščajo bralcev, da bi lahko nastopali v vlogi informiranih in aktivnih državljanov. Videni so v vlogi »naročnega psička« ali »norega psa«.
- o Slovenija je le del globalnega medijskega sistema, v katerem so mediji na globalnem nivoju čedalje bolj podobni drug drugemu.
- o V danes prevladujočem liberalnem medijskem modelu (če vzamemo definicijo Mancinija in Helleya) imajo dvojno funkcijo: predstavljati bralcem reklame močnih, velikih podjetij (tisti, ki imajo denar za oglase) in ob tem širiti trg in njihovo moč, druga naloga je ustvarjati informacijsko in ideološko okolje za ohranitev neenakopravnim sistema, ki je dober le za majhno skupino posameznikov.
- o Danes je neoliberalizem odločujoča političnoekonomska paradigma našega časa, ki se nanaša na politiko in procese, po katerih je mogoče, da majhna skupina ljudi nadzira veliko večino.
- o Svet je čedalje bolj neenak, sistem, ki omogoča ohranitev stanja, temelji na logiki - večji kapital, večja moč. Mediji s posredovanjem oglasov in vsebin člankov moč močnejših le še ohranjajo in krepijo.
- o Tako mesto medijev v obstoječem sistemu ima vpliv na vsebino časopisov. Chomsky pravi, da na tak način izhajajo le še časopisi z vsebino, ki podpira močno ekonomsko in politično elito.
- o Afrika je že od dobe suženjstva, kolonializma, postkolonializma in današnjega neoliberalizma izkoriščena za bogatenje Evropejcev in Američanov.
- o Afrika je v slovenskih medijih (ujetih v vsesplošno prevladujoč liberalni model) predstavljena kot kontinent zla, nesreče, bolezni, nemočnih, sestradanih, pasivnih ljudi. Slovenci, večina drugih Evropejcev in Američanov pa kot dobrotniki, dobri športniki, raziskovalci, popotniki.
- o Besede Chomskega o vsebini medijev ki podpirajo obstoj neenakega sveta, štejem za pravilne.

- o Ob predstavitvi Afrike na negativen način, se ustvarja vtis, da je Afrika vedno bila, je in najverjetneje tudi bo uboga. Zato še vedno potrebuje našo pomoč. To pa poda izhodišče za nadaljnje izkoriščanje. Prevladujoča negativna podoba Afrike v medijih zavira prihod direktnih investitorjev, ki bi pomenili v Afriki še nadaljnji napredek.
- o Afrika je pomembna celina, bogata z glasbeno, zgodovinsko, filmsko, literarno in jezikovno kulturo, ki tako v ameriških kot v evropskih medijih ostaja očem bralcev skrita.
- o Naključni Ljubljanci niso žrtve medijev in ne moremo govoriti o »medijih kot podkožni igli«, kjer naj bi mediji na poenostavljeno predstavo vbrizgali sporočila z injekcijsko iglo v žile nemočnih pasivnih prejemnikov.
- o Lahko pa sklepam, da mediji vplivajo in sooblikujejo vrednote in obnašanja občinstva v vsakdanjem življenju.
- o Afrika v očeh intervjuvancev je močno podobna medijski podobi.
- o Prisotno je mnogo stereotipnih predstav. Stereotipi so, kot je znano, plodni izvor rasizma.
- o Veliko afriških intelektualcev, politikov, gospodarstvenikov, avtorjev knjig, izdelovalcev raziskav, novinarjev, posameznikov na podlagi raziskav in dokazov izraža glasno kritiko nad podobo Afrike v evropskih in ameriških medijih. Opaznih je tudi veliko akcij, ki želijo doseči uvidenje pozitivne plati Afrike v svetu.
- o Kritike Afričanov, živečih v Sloveniji, nad podobo Afrike v naših časopisnih medijih, so upravičene in relevantne.
- o Slovenski javnosti manjkajo pozitivne informacije o Afriki, to je še nezapolnjena vrzel.
- o Rešitev ujetosti medijev v neoliberalizem obstaja! Pravzaprav Chomsky vidi rešitev v koncu obdobja neoliberalizma in kapitalizma. Pravi, da je vsak napredek v zgodovini, od konca suženjstva in uveljavljanja demokracije do konca formalnega kolonializma, je moral premagati predstavo, da je nemogoč, ker tega prej še niso uresničili. Tudi če je predstava o postkapitalistični družbi nedosegljiva, vemo, da lahko naša politična aktivnost poskrbi, da bo svet, v katerem živimo, mnogo bolj human. In ko bomo prišli do te točke, bomo morda sposobni spet razmišljati v smislu graditve politične ekonomije, temelječe na načelih kooperacije, enakosti, samoupravljanja in svobode posameznika. Če ravnaš tako, kot da ni možnosti za izboljšanje, zagotavljaš, da spremembe na bolje ne bo. Izbira je naša, izbira je vaša. (Chomsky 1999: 24-25)

7. PREDLOGI

7.1. PREDLOGI ZA PRAKTIČNO DELOVANJE

7.1.1. MOJI PREDLOGI

- o Kot bralci časopisov se zavedajte, da je vsebina podrejena trenutnemu neoliberalnemu sistemu, ki temelji na neenakosti med ljudmi. Na novice glejte s kritične perspektive.
- o Naj vam vir informacij ne predstavljajo zgolj časopisi, temveč berite o dogajanjih doma in po svetu iz čim več različnih virov.
- o Poskusite iskati novice o Afriki, ki jih pišejo Afričani.
- o Novinarjem svetujem, naj ne pišejo člankov o Afriki, če obravnavane tematike ne razumejo dovolj. V tem primeru lahko kontaktirajo tudi društvo Afriški center ali vzpostavijo stike z afriškimi novinarji.
- o Medijske hiše naj se poskusijo izogniti odvisnosti od oglaševalskega denarja in naj delujejo v skladu z demokratičnimi načeli. Prvi možni korak je namestitev novinarskih reporterjev v afriške države.
- o Namesto uporabe novic prek ameriških in evropskih tiskovnih agencij, medijskim hišam svetujem vzpostavitev sodelovanja z afriškimi agencijami.
- o Besede Marte Gregorčič (2004) »Fuck Media. Be the Media« ali »Don't hate the Media, become the Media« nam podajo izhodiščno točko za razmislek o pomembnosti naše aktivne participacije v medijih.

7.1.2. PREDLOGI ZA NADALJNJE DELO DRUŠTVA AFRIŠKI CENTER

Po pogovorih z vodstvom društva Afriški center, razmišljamo o izvedbi oziroma nadaljevanju sledečih aktivnosti:

- o Vzpostaviti stike z afriškimi novinarji in prek njih pridobiti relevantne in pozitivne informacije o dogajanju v Afriki.
- o Vzpostaviti skupino strokovnjakov, ki bo slovenski javnosti priporočala kvalitetne in zanesljive vire do informacij.
- o Afriška manjšina v Sloveniji naj okrepi svojo obliko medijskega komuniciranja s slovensko množico (mesečni časopis v elektronski ali tiskani obliki, objava kvalitetne vsebine o Afriki na spletni strani društva, izdelava letakov s pozitivnimi informacijami o Afriki).

- o Vzpostaviti skupino ljudi, ki bo redno spremljala vsaj določen del množičnih medijev ki poročajo o Afriki, in se redno odzivala na nepravilnosti in druga opažanja.
- o Sklicevanje rednih tiskovnih konferenc z namenom, da se slovenskim novinarjem posreduje informacije o aktualnih dogodkih v Afriki.
- o Organizirati okrogle mize, debate, prezentacije na temo medijev in Afrike.
- o Organizirati okrogle mize, da bi spregovorili o pozitivnih plateh Afrike, saj te novice slovenski prostor močno potrebuje.
- o Nadaljevanje projekta »pregledovanje šolskih učbenikov in spremembe kurikulumov«. Izpeljati razširitev še na otroško literaturo.
- o Pregledovanje dostopne literature o Afriki v knjižnicah in podati vodjem knjižnic nasvete za kakovostno razširitev zbirke.
- o Ustanoviti zbirko afriške literature.
- o Voditi bralne in pogovorne krožke na teme, povezane z Afriko.
- o Organizirati številne medkulturne izobraževalne delavnice z namenom senzibilizirati ljudi o Afriki in jim posredovati pozitivne informacije.
- o Aktivno sodelovanje z novinarji in medijskimi hišami.
- o Poskus objave strokovnih člankov.
- o Podpora novinarjem, ki pišejo pozitivno o Afriki, a ne prodrejo skozi filtre, ki jih omenja Chomsky
- o Prizadevati si, da se umaknejo knjige, ki spodbujajo stereotipe, nestrpnost, celo rasizem (določeni šolski učbeniki za zgodovino in zemljepis ali otroška literatura, kot na primer Jurij Muri iz Afrike)

7.2. PREDLOGI ZA NADALJNJE RAZISKOVANJE

- o Predlagam razširitev raziskave ki sem jo začela v svoji diplomski nalogi, in sicer tudi druga področja množičnih medijev (radio, televizija, internet...)
- o Predlagam natančnejši vpogled v različne raziskave o ameriških in drugih evropskih medijih ter zapolnitev vrzeli, ki so prisotne v mojem diplomskem delu.
- o Spremljanje medijev bi moralo potekati redno, lahko tudi ciklično, da bi sproti ugotavljali stanje na tem področju in sicer: ali se spreminja na boljše ali na . Treba bi bilo takoj reagirati na nepravilnosti.
- o V primeru nadaljevanja raziskovanja o poročanju medijev, je zanimivo izhodišče »ustrahovanja« ljudi. Množičnost negativnih novic (o kriminalu, nasilju...) ljudi prestraši in posledično lahko vpliva na njihova dejanja in način razmišljanja. (koncept

8. LITERATURA

- Abraham McLaughlin. 2005. "Africans Ask: 'Why Isn't Anyone Telling the Good News?'"
- Alkalaj, M. 2007. Povzetek propagandnega modela iz študije Noama Chomskega in Edwarda S. Hermana: "Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media"; Pantheon Books, 1988. Neoliberalci bi slovenske medije ozdravili s puščanjem krvi. Revija Mladina.
- Binyavanga Wainaina. 2008. How (not) to write about Africa Granta magazine. Dosegljivo na: <http://www.developments.org.uk/articles/how-not-to-write-about-africa/?searchterm=continent> (16.junij 2009)
- Mesec, B. 1996. Življenjski cikel neprofitne organizacije. Fakulteta za Socialno delo
- Bourdieu, P. 1998. On television. United States: The New Press.
- Macdonald, I. 2008. Africa and the Media: Who is Failing Whom? The African. Dosegljivo na: <http://www.africanexecutive.com/modules/magazine/articles.php?article=4193> (16.junij 2009)
- Carol Pineau. 2006. Africa Open For Business. Voted BBC World Documentary of the Year 2006. Dosegljivo na: <http://www.africaopenforbusiness.com/> (
- Center za afriške študije. Dosegljivo na: <http://exploringafrica.matrix.msu.edu/teachers/curriculum/m1/notes.php> (16.junij 2009)
- Chomsky, N. 1989. Necessary Illusions. Thought Control in Democratic Societies. United States: South End Press
- Chomsky, N. 1999. Profit pred ljudmi. Ljubljana: Založba Sanje.
- Chomsky, N. 2002. Media Control. The Spectacular Achievements of Propaganda. New York: Seven Stories Press.
- Chomsky, N. 2005. Enajsti september. Ljubljana: Založba Sanje.
- Chris Lowe . 2008. Talking about "Tribe" Moving from Stereotypes to Analysis. Boston University
- Chris Thomson. 2005. "Only Bad News From Africa"
- David Whitehouse: "Genetic Study Roots Humans in Africa"

- G.V. Kromah. 2002. "Africa in the Western Media: Cycle of Contra-Positives and Selective Perceptions"
- Gbemisola Olujobi. 2006. The Africa You Need to Know.
- Geoff Mungham. 1996. Images of Africa in the Western media <http://digital-library.unesco.org/shs/most/gsd/cgi-bin/library?e=d-000-00---0demo--00-0-0--0prompt-10---4-----0-11--1-ru-50---20-help---00031-001-1-0gbk-00&a=d&c=demo&cl=CL2.1&d=HASH30aa188f4d8ddaef558fc9.5.1.4> (16. junij 2009)
- Geoff, S. 2000. Indonesia – The big repression. Great Britain: Macmillan press LTD
- Gillian Rose. 1997. Spatialities of 'community', power and change, the imagined geographies of community arts projects. Publisher: Routledge.
- Gilmore, C. 2007. Izlet po korporativnih medijih. Revija Share International. Dosegljivo na http://www.share-international.net/slo/publikacije/arhiv/svet/korporativni_mediji.htm (16. junij 2009)
- Gleneagles Background and History: "Africa—Some Key Facts"
- GVCI - Global Value Chain Initiative Dosegljivo na <http://www.globalvaluechains.org/concepts.html#2> (16. junij 2009)
- Hackett, A. and Carroll, K. 2006. Remaking Media, The Struggle to Democratize Public Communication. New York: Reutlege.
- Hallin, D. in Mancini, P. 2004. Comparing Media Systems, Three Models of Media and Politics. United States of America: Cambridge University Press, New York
- Hamilton, H. 2004. Ownership, Diversity & Race: Confronting (Mis)Representations of Africa in the US Media. Africa Action Baraza. Dosegljivo na: <http://www.africaaction.org/resources/page.php?op=read&documentid=723&type=9> (16. junij 2009)
- Herman, S. in McChensey, R. 1997. The Global Media, the new Missionaries of Corporate Capitalism. London: CASSELL
- Hrvatin, B. in Milosavljević, M. 2001. Medijska politika v Sloveniji v devetdesetih. Regulacija, privatizacija, koncentracija in komercializacija medijev. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Hrvatin, S. in Petković B. 2007. In temu pravite medijski trg? Vloga države v medijskem sektorju v Sloveniji. Ljubljana: Mirovni inštitut.

- Hrvatin, S., Kučić L., Petković, B., Jurančič, I. Prpič, M. Kuhar, R. 2006. Mediji za državljane. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Hrvatin, S., Kučić L., Petković, B., 2004. Medijsko lastništvo. Vpliv lastništva na neodvisnost in pluralizem medijev v Sloveniji in drugih post-socialističnih evropskih državah. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Hrvatin, S., Petković, B., Prpič, M., Nahtigal, N. 2009. Spremljanje in vrednotenje medijev. Anketa med študenti, etničnimi manjšinami in politiki v Sloveniji. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Italijanov v slovenski kolektivni zavesti: primer slovenske tržne književnosti. Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani. Dosegljivo na: <http://www.druzboslovnerazprave.org/media/pdf/clanki/55-sabec.pdf> (16.junij 2009)
- Jones, M. and Jones, E. 1999. Mass Media. London: Palgrave Macmillan
- Karba, B. 2007. Razmerje med ekonomskim razvojem in demokracijo: problem konceptualizacij. Diplomski naloga: Fakulteta za družbene vede, Ljubljana
- Keane, J. 1992. Mediji in Demokracija Ljubljana: Planprint d.o.o.
- Kelly, M., Mazzoleni, G., McQuail, D. 2004. The Media in Europe, The European Handbook. London: SAGE Publications Ltd, Chapter Slovenia – Vida Zei
- Ksenija Šabec. 2007. Konflikti spomini in stereotipne podobe
- Kuhar, R. 2003. Medijske podobe homoseksualnosti. Analiza slovenskih tiskanih medijev od 1970 do 2000. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Makunike, E. 2007. Out of Africa: Western Media Stereotypes Shape Images. Dosegljivo na: http://www.medialit.org/reading_room/article108.html (16.junij 2009)
- Marte Gregorčič (2004). Media Watch, revija Medijska preža. Dosegljivo na: <http://mediawatch.mirovni-institut.si/bilten/seznam/19/medglob/> (16. Junij 2009)
- McChensey, R. 1999. Rich Media Poor Democracy. University of Illinois: The New Press
- MEDIA FORUM Neodvisni, nevladni in neprofitni zavod za strokovne in izobraževalne medijsko-komunikacijske projekte z mednarodnimi in regionalnimi razsežnostmi. Dosegljivo na <http://www.media-forum.si/slo/o-forumu/> (16. junij 2009)
- Mugo Njeru. 2005. "Africa at Large: Media Challenged to Correct Negative Image of Africa"
- Jhally, S. Myth of the Liberal Media The Propaganda Model of News by Noam Chomsky and Edward Herman. 1995. Filmmaker Info: Producer, Director: Sut Jhally

Dosegljivo na: [http://www.mediaed.org/cgi-](http://www.mediaed.org/cgi-bin/commerce.cgi?preadd=action&key=114#filmmaker-about)

[bin/commerce.cgi?preadd=action&key=114#filmmaker-about](http://www.mediaed.org/cgi-bin/commerce.cgi?preadd=action&key=114#filmmaker-about) (16. junij 2009)

- Nikolai Jeffs. 2000. Podoba Afrike v Slovenskih medijih. Revija Medijska preža. Media Watch. Dosegljivo na <http://mediawatch.mirovni-institut.si/bilten/seznam/09/mediawatch/> (16. junij 2009)
- Novinarstvo – mediji kot četrta veja oblasti, zapisi študenta medijskih komunikacij pri predmetu Teorija in zgodovina komuniciranja januar 2008, dosegljivo na: <http://daniyel.blog.siol.net/2008/01/31/novinarstvo-%E2%80%93-mediji-kot-cetrta-veja-oblasti/> (16. junij 2009)
- Millner. 2005. A Survey of American Media Coverage of African Democracies: 1994 – 2004.. Johannesburg, South Africa: The African Presidential Archives and Research Center
- Orr, D. 2006. Slave Chocolate? Dosegljivo na: http://www.organicconsumers.org/fair_trade/slavechocolate060414.cfm (16. junij 2009)
- Petrovec, D. 2003. Mediji in vsebina. Obseg in vpliv nasilja v medijih v Sloveniji. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Pilger, J. 2003. The New Rullers of the World. London: Published by Verso
- Prahaland.2008. Newsletter February 2008, Netherlands – Africa Business Council. Dosegljivo na: <http://www.nabc.nl/doc/newsletter/4.Newsletter%20February%202008.pdf>
- Ramonet, I. 2004. Za svobodne medije. Marec/April 2004. MediaWatch: Revija Medijska preža, dosegljivo na: <http://mediawatch.mirovni-institut.si/bilten/seznam/19/medglob/#> (16. junij 2009)
- Petrovčič, V. 2005. Propaganda v govorih britanskega ministrskega predsednika Tony Blaira. Fakulteta za družbene vede. Diplomsko delo.
- Pilger, J. Freedom Next Time. 2006. London: Rendom House Group Ltd.
- Rosenberg, M. 2009. Peters Projection vs. Mercator Projection. Dosegljivo na: <http://geography.about.com/library/weekly/aa030201a.htm>. (16. junij 2009)
- Richardson J. 2008. Global Investment Whatch. Dosegljivo na: <http://globalinvestmentwatch.com/2008/09/01/nestle-makes-the-very-best-what/> (16. junij 2009)

- Rovšek, J. 2005. Zasebno in javno v medijih. Pravna ureditev in praksa v Sloveniji. Ljubljana: Mirovni inštitut.
- Simons, G. 2000. Indonesia the Long Oppression. Great Britain: Macmillan press LTD.
- Spletna stran AFROL. Dosegljivo na: <http://www.afrol.com/html/company/company.htm> (16. junij 2009)
- SPLETNA STRAN DELA www.delo.si. Dosegljivo (16. junij 2009)
- Spletna stran DPA. Dosegljivo na: <http://www.dpa.de/History.459.0.html> (16. junij 2009)
- Spletna stran STA. Dosegljivo na: <http://www.sta.si/> (16. junij 2009)
- Thabo Mbeki. 2008. "Who Will Define Africa?" New African.
- The Effects of Spatial Proximity on technology Transfer from TNC's to Local Suppliers in Developing countries; The case of AB Volvo in Asia and Latin America; I. Ivarsson and G. Alvstam 2008
- Tim Stoddard. 2006. "African Statesmen: Western Media Should Look at Continent's Bright Side"
- Trdina, A. 2007. Hegemonija neoliberalnega diskurza v Slovenskem novinarju. Diplomsko naloga. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede
- Tršek, A. 2005. Svoboda javnega komuniciranja. Pravna fakulteta v Ljubljani: Zbirka Manet
- Urh, Š. 2002. Romi v Beli krajini – diskriminacije na področju bivalnih razmer in zaposlovanja. Diplomsko delo, Fakulteta za Socialno delo.
- Vec, T. 2005. Predsodki in Stereotipi. Dosegljivo na: (http://www.socped.org/uploads/files/Predsodki_in_stereotipi.ppt#258,5,STEREOTIP I) (16.junij 2009)
- Vlada Republike Slovenije o Sloveniji, dosegljivo na: http://www.vlada.si/si/o_sloveniji/ (16. junij 2009)
- World Economic Forum on Africa: "The Year of Africa in Review"
- Zaviršek, D., Škerjanc, J. (2000). Analiza položaja izključenih družbenih skupin v Sloveniji in predlogi za zmanjševanje njihove izključenosti v sistemu socialnega varstva. Socialno delo, št. 39, 6: str. 387 – 417.
- Sklop slik 1:

a) http://images.google.si/imgres?imgurl=http://www.media-studies.ca/articles/images/reporter.jpg&imgrefurl=http://www.media-studies.ca/articles/war_propaganda.htm&usg=__E_HHXIV_pMx0a3oVc3WkOoqYmtE=&h=331&w=250&sz=43&hl=sl&start=1&sig2=xjNeITMj_uX5DcHmyv-ktg&um=1&tbnid=6JDcM8raIpvd4M:&tbnh=119&tbnw=90&prev=/images%3Fq%3Dmedia%2Bpropaganda%26hl%3Dsl%26rlz%3D1T4ADBF_enSI270SI270%26sa%3DN%26um%3D1&ei=TPhASrnsGsH9_AaL-dmfCQ

b) http://images.google.si/imgres?imgurl=http://media.mcgill.ca/files/images/windonsof%2520conference.thumbnail.gif&imgrefurl=http://media.mcgill.ca/en/media_and_propagande_conference&usg=__W46i6k14Hf_KNWB73A6FWEbYVh4=&h=287&w=300&sz=25&hl=sl&start=52&sig2=adZQ42LzYxeiJKj1WfryEg&um=1&tbnid=PxNz6DxfmLDpFM:&tbnh=111&tbnw=116&prev=/images%3Fq%3Dmedia%2Bpropaganda%26ndsp%3D18%26hl%3Dsl%26rlz%3D1T4ADBF_enSI270SI270%26sa%3DN%26start%3D36%26um%3D1&ei=jfhASt2BPIi_Qaru4iSCQ

c) <http://www.cartoonstock.com/lowres/jdo08611.jpg>

Slika 2: http://images.google.si/imgres?imgurl=http://www.parish-without-borders.net/cditt/jp/poornations.gif&imgrefurl=http://fading-hope.blog-city.com/the_roots_of_imbalance_the_economic_ytem.htm&usg=__01SrBBgaiSpnxcKeM_-jjdRihj8=&h=380&w=533&sz=9&hl=sl&start=69&sig2=DLtmPeKKUGVObQeiwE4rg&um=1&tbnid=VIAb1mHNkR--hM:&tbnh=94&tbnw=132&prev=/images%3Fq%3Dmedia%2Bpropaganda%26ndsp%3D18%26hl%3Dsl%26rlz%3D1T4ADBF_enSI270SI270%26sa%3DN%26start%3D54%26um%3D1&ei=rPhASua1I42a_Ab-4s2zCQ

9. POVZETEK

Svet je močno razdeljen. Neenakosti med ljudmi še nikoli do slej niso bile tako velike. Danes smo priča obstoju ekonomske in politične elite, kateri svoje bogastvo in moč pridobivata ter ohranjata na račun velike množice ljudi, ki postaja čedalje revnejša. Tisti najrevnejši, v svoji bedi ostajajo nemočni in prisiljeno pasivni. Tako je eliti tudi prav. Smo v dobi neoliberalizma!

Ključno vprašanje je, kako je možno, da ta nepravičen sistem, še vedno obstaja in ne pride do propada, če pa služi le manjšini?

Odgovorov je mnogo. Enega pa lahko najdemo tudi v vlogi medijev, kakršno prevzemajo v današnji družbeni ureditvi.

Nekoč raznoliki nacionalni mediji, so postali del globalnega medijskega trga in drug drugemu postajajo čedalje bolj podobni. Slovenija se povsem sklada z obstoječimi spremembami. Danes na medijskem področju vlada logika dobička. Mediji, ki naj bi ozaveščali volilce o političnem dogajanju in igrali vlogo psa čuvaja, so v veliki meri odpovedali. Dobiček časopisnih hiš temelji na prodajanju oglaševalskega prostora velikim podjetjem, katera želijo reklamirati svoje izdelke. Logika je sledeča: Bralci oglase vidijo, izdelke kupujejo in še večajo dobiček in moč že tako mogočnih korporacij.

Noam Chomsky (po Jhally 2009) nas je opozoril na pomembno vprašanje: »Kakšne novice dobimo iz medijev, ki so odvisni od oglaševalstva?« Odgovor, ki nam ga ponudi je kratek. »Take, ki ustrezajo politični in ekonomski eliti.« Torej polni na prvi pogled privlačnih vsebin ali presenetljivih novic ki privlačijo bralce. Ciljna skupina pa ostajajo le tisti ljudje, ki so potencialni kupci oglaševanih izdelkov. Članki prav tako vsebinsko ne smejo nasprotovati idejam konglomeratov ki objavljajo oglase, saj bodo v nasprotnem primeru s tem prenehali, kar pa bo časopisni hiši predstavljalo nezaželen upad dobička.

Na podlagi tovrstnega razmišljanja, so se mi porodila moja tri raziskovalna vprašanja: Kakšna je medijska podoba Afrike, kakšna je podoba Afrike v očeh naključnih Ljubljancev in ali med podobama obstajajo stične točke.

Raziskala sem medijsko podobo Afrike v časopisu Delo in Slovenske novice, za obdobje štirih mesecev. Izvedla sem dvaindvajset delno strukturiranih intervjujev z dvaindvajsetimi Ljubljanci ter na koncu podobi Afrike primerjala.

Ugotovila sem, da je Afrika je v slovenskih medijih predstavljena kot kontinent zla, polna nesreč, lakote, žalosti, beguncev. Ni videti, da bi na tej celini obstajalo dostojno življenje.

Lahko bi rekla, da se medijska podoba Afrike s predstavo intervjuvanih Ljubljancev sklada kot ključ in ključavnica. Mediji predstavijo Afriko kot polno vojn, pomanjkanja hrane, kjer obstaja mnogo grozot, intervjuvanci pa si svoje življenje predstavljajo prežeto z lakoto in veliko možnosti smrti... Seveda, če si obdan z vojnami in brez hrane, boš hitro ubit in vedno lačen.

Pomembno se je zavedati, da bralci medijev niso pasivni sprejemniki informacij, katere sprejmejo za absolutni prav. Bralci imajo aktivno vlogo v razumevanju in razlaganju vsebine. A mediji nedvoumno igrajo pomembno vlogo v soustvarjanju javnega mnenja.

Pomembna vprašanja, ki so rdeča nit tega diplomskega dela, so, čemu je podoba Afrike v Sloveniji tako negativna, kako je v drugih evropskih in ameriških medijih, kakšen vpliv ima to za Afriko in ostali svet, kakšni so odzivi afriških intelektualcev, raziskovalcev, analitikov, politikov ter novinarjev in kako se lahko obstoječe stanje izboljša.

Bralci časopisov se moramo zavedati položaja slovenskih medijev in kvalitete vsebine časopisov ki jih vsako jutro sprejemamo v nabiralnike. Pomembno je, da ostajamo aktivni člani naše družbe. Pogoj je informiranost. Mediji so v svoji vlogi psa čuvaja zatajili, zato moramo informacije iskati tudi v drugih virih.

What you don't know hurts you.

Česar ne veš, ti lahko škoduje

Ghandi

10.PRILOGE

10.1. PRVI PROBLEM

10.1.1. GEOGRAFSKE ENOTE, OMENJENE V ZAJETIH ČASOPISIH

ENOTA	KOLIČINA
Afrika	34
Južnoafriška republika	29
Egipt	24
Sudan	27
Somalija	21
Madagaskar	13
Zimbabve	11
Nigerija	10
Etiopija	9
Kenija	9
DR Kongo	6
Malavija	6
Mali	4
Maroko	4
Sierra Leone	4
Gvineja	3
Tunizija	3
Gabon	2
Gana	2
Kamerun	2
Libija	2
Mavretanija	2
Namibija	2
Tanzanija	2
Zambija	2
Angole	1
Bocvana	1
Burkina Faso	1
Liberija	1
Ruanda	1
Senegal	1
Uganda	1
	240

10.1.2. PRIMER ZBIRANJA PODATKOV ZA OBDELAVO IZ ČASOPISNIH ČLANKOV

o PRIMER ČLANKA

Delo 14.3.2009:

Kriza na Madagaskarju se pogloblja

Otok je vse bliže vrelišču

Razmere na Madagaskarju postajajo čedalje bolj nepregledne in vse bolj nepredvidljive. Dogodki že nekaj dni dobesedno prehitevajo drug drugega in vojska z vsakim dnem postaja vse močnejši politični dejavnik: v noči s četrtna na petek je v vojašnice v prestolnici Antananarivso premestila celo oklepnike. Položaj je takšen, da ne izključuje niti najbolj črnih scenarijev, tako vojaškega udara, kakor tudi ne izbruha državljanske vojne.

V spopadih med varnostnimi silami, zvestimi predsedniku države Marcu Ravalomanani, in privrženci vodje opozicije Andryja Rajoeline je v zadnjih treh mesecih izgubilo življenje okoli 135 ljudi. Večina žrtev je padla pod streli pripadnikov varnostnih sil.

V teh treh mesecih je 34-letni Rajoelina že nekajkrat odstavil predsednika države, sebe pa razglasil za naslednika, toda vajeti oblasti mu ni uspelo prevzeti. Zgodilo se je le to, da ga je predsednik pred časom odstavil kot župana prestolnice. Na Madagaskarju tako že tretji mesec vlada svojevrsten pat položaj, v katerem osrednja protagonista politične krize drug drugega ne zmoreta poraziti, hkrati pa nista sposobna sesti za skupno mizo in se dogovoriti.

V tem krču, ki že močno načenja gospodarstvo države, zlasti prihodke otoške turistične industrije, na politično prizorišče od nedelje naprej čedalje odločneje stopa vojska, ki se spreminja v vse vplivnejši politični dejavnik.

V nedeljo je skupina častnikov, ki jih vodi polkovnik André Andriarijaona, napovedala, da ne bo več izpolnjevala ukazov predsednika Marca Ravalomanane, če bo zahteval nasilno zatiranje protestov. Dan zatem je ista skupina oficirjev izsilila odstop obrambnega ministra Mamyja Ranaivoniariva. Istega dne je načelnik generalštaba Edmond Rasolofomahandry madagaskarski politični eliti postavil 72-urni ultimatum, v katerem da mora rešiti politično krizo, sicer da jo bodo namesto nje oborožene sile. V sredo je vodja upornih častnikov, polkovnik André Andriarijaona, odstavil Edmonda Rasolofomahandryja in se sam, mimo predsednika države, oklical za načelnika generalštaba. V četrtek je na stran samooklicanega načelnika generalštaba prestopil tudi poveljnik žandarmerije, general Pily Gilbain. In v noči s četrtna na petek je vojska v vojašnice prestolnice Antananarivo premestila oklepna vozila, menda zato, da bi jih uporabili v boju z morebitnimi tujimi plačanci, ki da jih po govoricah, ki se vztrajno širijo po malgaški prestolnici, bojda namerava angažirati predsednik države.

Na nočno premeščanje oklepnikov po prestolnici se je predsednik države Marc Ravalomanana odzval s pozivom prebivalstvu, naj se samoorganizira in prepreči nepokorni vojski, da bi se približala predsedniški palači. Toda sodeč po besedah načelnika generalštaba, polkovnika Andriarijaona, hoče vojska ohraniti politično nevtralnost in »nima namena napasti predsedniške palače«.

Z upornimi častniki so se v četrtek sestali ameriški veleposlanik Niels Marquardt in nekaj drugih tujih diplomatov. Polkovnik Andriarijaona jim je menda trdno zagotovil, da vojska nima političnih ambicij in da ne namerava prevzeti oblasti v državi. Kljub temu je vodja misije EU Jaen Claude Boidin častnike opozoril, da bo vsaka »neustavna rešitev« trenutne politične krize imela za posledico takojšnjo ustavitev dotoka tuje finančne pomoči Madagaskarju.

Da se razmere na Madagaskarju približujejo vrelišču, ne kažejo samo vsakodnevni protesti, ampak tudi ocene ameriškega veleposlanika, da je država na »robu državljanske vojne«, ali navidez obrobna okoliščina, da je ameriško veleposlaništvo evakuiralo osebe, katerega navzočnost na otoku ni nujno potrebna.

Madagaskar je sicer ena najrevnejših držav. Znaten del prebivalstva prestolnice nima ne elektrike ne pitne vode, po indeksu človekovega razvoja pa se med 179 državami uvršča na 143. mesto.

Matija Grah

o PRIMER OBDELAVE ČLANKA V PROGRAMU EXCEL

Časopis	DELO
Datum	14.3.2009
Naslov	Kriza na Madagaskarju se pogloblja
Država	Madagaskar
Novinar	Matija Grah

Paraf.zapis		TEMA	POJEM	PODPOJEM
	razmere na Madagaskarju čedalje bolj nepregledne in vse bolj nepredvidljive	razmere v državi	nepredvidljive	
	vojska z vsakim dnevom postaja vse močnejši politični dejavnik	razmere v državi	vpliv vojske	
	položaj ne izključuje niti najbolj črnih scenarijev	razmere v državi	črn scenarij	
	v zadnjih treh mesecih izgubilo življenje okoli 135 ljudi	življenje ljudi v afriški državi	smrt	
	Rajoelina že nekajkrat odstavil predsednika države, sebe razglasil za naslednika	afriški politiki	nered	
	vlada svojevrsten pat položaj..protagonista politične krize drug drugega ne zmoreta poraziti	razmere v državi	politična kriza	
	močno načenja gospodarstvo države, zlasti prihodke otoške turistične industrije	razmere v državi	gospodarske razmere	načeto
	nasilno zatiranje protestov	razmere v državi	protesti	nasilno zatirani
	politično krizo	razmere v državi	politična kriza	
	razmere na Madagaskarju približujejo vrelišču, vsakodnevni protesti,	razmere v državi	protesti	vsakodnevni
	ocene ameriškega veleposlanika, da je država na »robu državljanske vojne	ameriški politik	ocena	negativna
	Madagaskar je sicer ena najrevnejših držav	razmere v državi	revščina	
	znaten del prebivalstva prestolnice nima ne elektrike ne pitne vode	razmere v državi	ni elektrike, ni vode	
	po indeksu človekovega razvoja pa se med 179 državami uvršča na 143. mesto.	razmere v državi	nerazvitost	

Slika	NI
Rubrika	Svet

10.1.3. KODE ZA POSKUSNO TEORIJO: PODOBA AFRIKE IN AFRIČANOV SKOZI VSEBINO ČLANKOV

TEMA	POJEM	PODPOJEM	DODATNO
Afričan	moril, nejasni vzroki		
Afričan	izpuščen iz Gvantanama		
Afričan	dober športnik		
Afričan	mama Evropejka	Sreča, bilka za uspeh	
Afričan	vojne	migrirali v Belgijo	
Afričan	svetovni rekorder		
Afričan	ubil več ljudi in žene		
Afričan	uboj hčere in žene		
Afričan	izobražen	ubit pri ropu	
Afričan	težko jih je razumeti		
Afričan	smešni ljudje s čudnimi vražami		
Afričan	wtf		
Afričan	neobremenjeni, ne skrbi jih kaj bo jutri		
Afričan	športnik	ustreljen	
Afričan	HIV-okuženih	mного	
O Afričanih	polbrat predsednika USA aretiran		
O Afričanih	igralka z Oskarjem	težko življenje	
O Afričanih	igralka z Oskarjem	pobegnila iz težkega življenja	
O Afričanih	igralka z Oskarjem	rojena v apartheidu, nasilje način življenja	
O Afričanih	igralka z Oskarjem	uspešna, lepa, nadarjena	
O Afriki	zgodovina	kleopatra iz Egipta	
O Afriki	nesreča	-	
O afriški državi	zgodovina	-	
O afriški državi	zgodovina	-	
opis Afričanov	-	-	
opis Afričanov	blatne hiše	-	
opis Afričanov	pleme	ohranilo prvobitnost	
opis Afričanov	pleme	obstale	
opis Afričanov	dele	ročno	
opis Afričanov	oddaljenost	zaprtost	
opis Afričanov	nespremenjenost	-	
opis Afričanov	bojnaje	-	
opis Afričanov	ples v maskah	skrivnostni	
opis Afričanov	ples v maskah	vročekrvno	

opis Afričanov	ples del njih	-	
Opis Afrike	lepota	prvinska afriška lepota	
Opis Afrike	lepota	živalstvo puščava	
Opis Afrike	čarobnost		
Opis Afrike	pozitivno zgodovinske		
Opis Afrike	bogato živalstvo		
Opis Afrike	malo turistov		
Opis Afrike	raj		
Opis Afrike	velika		
Opis Afrike	zemljepisni položaj držav		
Opis Afrike	bogastvo jezikov		
Opis Afrike	vse novo in drugačno, polno bizarnih stvari, to je vsakdanjik		
Opis Afrike	nepomembna		
Opis Afrike	najmanj problematični državi		
Opis Afrike	nepomembna		
Opis Afrike	zemljepisni položaj		
Opis Afrike	zemljepisni položaj		
Opis Afrike	zemljepisni položaj		
Opis Afrike	poljedelstvo, živinoreja		
Opis Afrike	čas tekel počasi, stare zgradbe, plemena		
Opis Afrike	mošeja iz blata		
Opis Afrike	zgodovina		
Opis Afrike	veličastnost		
Opis Afrike	stvari ki jih v Evropi ne potrebujemo - več grede tja		
Opis Afrike	odprta arabska družba		
Afričan-migrant	v Italiji ubil čeno in hčerko	-	
Afričan-migrant	veliko število ilegalnih migrantov	-	
Afričan-migrant	posiljevalec	v Italiji	
Afričan-migrant	smrtno nevaren	-	
Afričan-migrant	sumljive okoliščine	sumljive okoliščine za pridobitev slop državljanstva	
Afričan-migrant	obtožen za spolno nasilje	-	
Afričan-migrant	dobil državljanstvo	korupcija	
Afričan-migrant	tri kazniva dejanja	-	
Afričan-migrant	izgon	-	
Afričan-migrant	dobil državljanstvo	ironija ministrstva	
Tujci v Afriki	ugrabitev	smrt 3 Italijanov	
Tujci v Afriki	ugrabitev	pogosto	
tujci v Afriki	lažni preplah; Mladič se skriva v Keniji	-	
tujci v Afriki	potovanja	smrt	visoki stroški
tujci v Afriki	potovanja	smrt	visoki stroški
tujci v Afriki	potovanja	ugodno v JAR in Egipt	

tujci v Afriki	potovanje	driska, smrt, nujno zavarovanje	
tujci v Afriki	potovanje	primeri smrti Slovencev tudi v afriških državah	
Afrika kot prostor	akter slovenski športniki	-	
Afrika kot prostor	slovenski športniki	-	
Afrika kot prostor	slovenski športniki	-	
Afrika kot prostor	slovenski športniki	-	
Afrika kot prostor	britanski športniki	-	
Afrika kot prostor	šport	Slovenci	
Afrika kot prostor	francoski športnik	-	
Afrika kot prostor	raili, nastopi Slovenec	-	
Afrika kot prostor	slovenski športnik	-	
Afriški politik	diktator		
Afriški politik	aretacija		
Afriški politik	atentat		
Afriški politik	atentat normalen		pobili pol milijona ljudi
Afriški politik	boj za oblast		
Afriški politik	boji za oblast		
Afriški politik	bojni pohod		
Afriški politik	demonstracije proti njemu	-	
Afriški politik	demonstracije proti njemu	krvavi režim	
Afriški politik	diktator	obsojen na smrtno ječo	
Afriški politik	diktatura	strah, nasilje	
Afriški politik	diktatura	strah, nasilje	
Afriški politik	doletela ga bo zaslužena kazen		zločini proti človeštvu
Afriški politik	etično čiščenje		zločini proti človeštvu, vojne
Afriški politik	EU omejila vstop nekaterim		genocid
Afriški politik	grozi hum. Org		iztrebljanje etičnih skupin
Afriški politik	išče zavetišče		umori, posilstva, mučenja, preganjanja
Afriški politik	izgon hum. Org.		
Afriški politik	izgon hum. Org.	slabše življenjske razmere	
Afriški politik	izgon humanitarnih delavcev		
Afriški politik	izgon humanitarnih organizacij		
Afriški politik	izgon humanitarnih organizacij		
Afriški politik	izogiba kazni		
Afriški politik	izsiljevanje		
Afriški politik	komentar o vojnih strahotah		
Afriški politik	kritika nad delom		
Afriški politik	mednarodna tiralica		
Afriški politik	medsebojni spori		
Afriški politik	nadaljevanje z zločini		

Afriški politik	najbolj krvav diktator		
Afriški politik	ne ustavijo pobijanja		
Afriški politik	negativna preteklost		
Afriški politik	negativna vloga		
Afriški politik	nered		
Afriški politik	nesreča ali atentat		
Afriški politik	nesreča		
Afriški politik	obsodba	zločini proti človeštvu	
Afriški politik	obsodba	zavračanje	
Afriški politik	obsodba	-	
Afriški politik	obsodba	-	
Afriški politik	obsodba Haaga	zločini proti človeštvu	
Afriški politik	obsodba Haaga	umora, posilstev, izselitve etičnih skupin	
Afriški politik	obsojen	-	
Afriški politik	obsojen	iztrebljanje	
Afriški politik	obsojen	mučenje, preganjanje, napadov, posilstva	
Afriški politik	obsojen	-	
Afriški politik	obsojen	vojni zločini	
Afriški politik	obsojen genocida, vojnih zločinov in zločinov proti človečnosti,		
Afriški politik	obsojen na smrt	zaradi zločinov	
Afriški politik	obtožen genocida	-	
Afriški politik	obtožen v Haagu	-	
Afriški politik	ogroža življenje ljudi		
Afriški politik	pahnil v pozabo državo		
afriški politik	pobegnili		
afriški politik	poboji	množični	
Afriški politik	potreba po humanitarni pomoči		
Afriški politik	pozitivna vloga	Egipt	
Afriški politik	pozval združitev držav za mir		
Afriški politik	pred roko pravice		
Afriški politik	predsednik obsojen diktature	-	
Afriški politik	predsednik odstopil		
Afriški politik	programi proti okužbam HIV		
Afriški politik	prosi za finančno pomoč	-	
Afriški politik	prosi za humanitarno pomoč	razglasi izredne razmere	
Afriški politik	razpadajoča država	spravil na beraško palico	
Afriški politik	razpisal referendum		
Afriški politik	samodržci		
Afriški politik	Samo oklic		
Afriški politik	Samo oklic za šefa države		
Afriški politik	Samo oklic za šefa države		
Afriški politik	sankcije proti režimu voditelja		

Afriški politik	smrt ob uboju albinov		
Afriški politik	trn v peti		
Afriški politik	ubit poveljnik vojske		
Afriški politik	ubit predsednik		
Afriški politik	uničeno mnogo vasi		
Afriški politik	vidi rešitev krize		
Afriški politik	vzrok za smrt ogromno ljudi		
Afriški politik	zgodovina	nasilen prevzem oblasti	
Afriški politik	zgodovina	najbolj sistematičnih množičnih pobojev	
Afriški politik	zgodovina	uničil kmetijstvo	
Afriški politik	zločinec	obtožen	
Afriški politik	zločinec	obtožen	
Afriški politik	zločinec	obtožba	
Afriški politik	zločinec	obtožba	
Afriški politik	zločinec	obtožba	
Afriški politik	zločinec	obsojen	
Afriški politik	žrev atentata da ali ne		zločini proti človeštvu vojne
Ameriška zvezda	posvojitev	revne deklice	
Ameriška zvezda	posvojitev sirote	-	
Ameriška zvezda	posvojitev	-	
Ameriška zvezda	v revni državi	-	
Ameriška zvezda	posvojitev	-	
Ameriška zvezda	obisk	od vojne razklano državo	
Ameriška zvezda	podojila lačnega dojenčka	mama nesposobna	
Ameriška zvezda	podojila lačnega dojenčka	-	
Ameriška zvezda	v najbolj nesrečni afriški državi	humanitarno dejanje	
Ameriška zvezda	pomoč zlorabljenim ženskam	-	
Ameriška zvezda	posvojitev	izjava	
Ameriška zvezda	humanitarna pomoč	-	
Ameriška zvezda	humanitarni sklad	-	
Ameriška zvezda	posvojitev	-	
Ameriška zvezda	posvojitev	jo čaka druga hčerka	
Ameriška zvezda	posvojitev	nasprotovanje oblasti v afriki	
Ameriška zvezda	posvojitve	-	
Ameriška zvezda	humanitarna pomoč		
Ameriška zvezda	humanitarna pomoč		
Ameriška zvezda	posvojitve	pozitivno	dežela milijon sirot
Ameriška zvezda	posvojitve	novica	
Ameriška zvezda	posvojitve	polemika	
Ameriška zvezda	posvojitve	v svetu zla	dobro ali slabo
Ameriška zvezda	negativna vloga		
Ameriški politiki	Obama-Afroameričan		

Ameriški politiki	humanitarna pomoč	boj proti aidsu	
Ameriški politiki	ocena	negativna	
Bolezni	ogrožajo jih stare bolezni	-	
Bolezni	malaria	množične smrti	
Bolezni	aids v ZDA	črnska bolezen	
Bolezni	aids v ZDA	črnci več kot beli	
Bolezni	aids v ZDA	črnska bolezen	
Bolezni	aids v ZDA	polovica afriških Afričanov	
Bolezni	aids v ZDA	glavni vzrok za smrt Afro Američanov	
Bolezni	aids v ZDA	državni dan za osveščanje temnopoltega prebivalstva	
Bolezni	aids v ZDA	večina okuženih temnopolnih	
Bolezni	aids v ZDA	veliko okuženih temnopolnih žensk	
Bolezni	aids v ZDA	ogromno okuženih ameriških črncev	
Bolezni	aids v ZDA	največ kjer je večina prebivalstva temnopoltega	
Bolezni	aids v ZDA	več temnopolnih	
Bolezni	aids v ZDA	veliko okuženih	
Bolezni	aids v ZDA	pozno odkrita bolezen	
Bolezni	aids v ZDA	desetina temnopolnih najstnic okuženih	
Bolezni	aids v ZDA	samopodoba najstnic povečevane spolne objekti	
Bolezni	aids v ZDA	veliko temnopolnih neozaveščenih	revščina, konzervatizem
Bolezni	aids v ZDA	revščina	
Bolezni	kolera	mного smrti	
Bolezni	epidemije	-	
Bolezni	HIV	prostovoljci delijo kondome	Afričani pasivni, prejemajo kondome
Bolezni	ptičja gripa	-	
Bolezni	kolera	neustavljiva	
Bolezni	mного žrtev	-	
Bolezni	virus HIV	-	
Bolezni	političen predlog	-	
Dejanja afriških voditeljev	ustanovitev Združenih držav	neuspeh	
Dejanja afriških voditeljev	ustanovitev Združenih držav	neuspeh	
Dogodek	svetovno socialni forum		
Dogodek	v Sloveniji	razstava starih kultur	
Dogodek	izid knjige	o Fra .politiku, goljufal Kongo	
Dogodek	arheološko odkritje		
Dogodek	arheološko odkritje	Egipt	
Dogodek	arheološko odkritje	sestra kleopatre afriškega rodu	
Dogodek	arheološko odkritje	kleopatrina mama Afričanka	
Dogodek	raili Tuareg	črna celina	

Dogodek	Slovenija	festival pravljic - afriška tudi	
Dogodek	Slovenija	festival pravljic - afriška tudi	
Dogodek	Slovenija	festival pravljic - afriška tudi	
Dogodek	afriško prvenstvo	same težave	
Dogodek	nogometno prvenstvo	res primerno?	
Ekonomija	egipčanska družba v Sloveniji		
Ekonomija	egipčanska družba v Sloveniji	ne bo odpustil delavcev	
Afriška kultura	filmska kultura	bogata filmska proizvodnja	
Afriška kultura	književnost	nov prevod knjige	
Afriška kultura	književnost	nov prevod knjige	
Mednarodne organizacije	negativna vloga		
Mednarodne organizacije	SZO	pomoč	
Mednarodne organizacije	OZN reševanje sudanske krize	-	
Mednarodne organizacije	OZN mnenje	negativno	
Mednarodne organizacije	OZN	negativna vloga	
Mednarodne organizacije	OZN	napotitev mirovnih sil	
Mednarodne organizacije	mednarodni dan	proti zlorabam otrok	
Mednarodne organizacije	pogovori o neširjenju jedrskih orožjih		
Mednarodne organizacije	pomoč	veliko ljudem	
Mednarodne organizacije	poziv politikom drugačno ravnanje		
Mednarodne organizacije	poziv politikom drugačno ravnanje		
Mednarodne organizacije	poziv politikom drugačno ravnanje		
Mednarodne organizacije	umik iz države	nevarnost	
Mednarodne organizacije	humanitarne organizacije	odhod	
Mednarodne organizacije	G8	razpravljajo o socialnih ukrepih za ublažitev posledic krize. Danes se kolegom pridružujejo še ministri za delo Južne Afrike in Egipta	
Mednarodne organizacije	preprečujejo epidemijo lakote		
Mednarodne organizacije	pasivnost		
Mednarodne	ZN in AU	mirovna misija neuspešna	

organizacije			
mednarodni odnosi	kitajska negativna vloga	-	
mednarodni odnosi	kitajska negativna vloga	-	
mednarodni odnosi	kitajska	drži z obsojenim	
mednarodni odnosi	vloga kitajske	odjemalci nafte	
mednarodni odnosi	Kitajci	negativna vloga	
mednarodni odnosi	kitajska	negativen odnos	dalajlama - prihod na konferenco o miru
mednarodni odnosi	kitajska	negativen odnos	dalajlama - prihod na konferenco o miru
mednarodni odnosi	odrekli vizum dalajlami	-	
mednarodni odnosi	odrekli vizum dalajlami	-	
mednarodni odnosi	odrekli vizum dalajlami	vpliv kitajske	
Mednarodni odnosi	papež	obisk	-
Mednarodni odnosi	papež	mnenje	negativno
Mednarodni odnosi	papež	poziva za pomoč	-
Mednarodni odnosi	papež	obisk	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	-	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	-	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	v prvo pokristijanjeno deželo	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	lep sprejem	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	neprimerna izjava	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	neprimerna izjava	nasprotovanja organizacij
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	neprimerna izjava	Afričani pasivni, prejemajo kondome
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	lep sprejem	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	upanje in trpljenje
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	opozarja	nasilje, revščina, korupcija, izkoriščanje
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	opozarja	trgovina z ljudmi
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	opozarja	pomanjkanje hrane, finančne stiske, podnebne katastrofe

Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	cerkev prinaša dobro
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	trpeča celina	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	v Afriki	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	materializem ogroza afrike
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	revščina, korupcija
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	mного okuzenih s HIV
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	resitev HIV
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	kritike
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	neprimerna izjava	slabe posledice
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	neprimerna izjava	odzivi evropskih politikov
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	neprimerna izjava	kritike
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	-	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	obiskal državo	desetletja vojne
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	o splavu
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	cerkev ob strani revnim in okuženim s HIV
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	-	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	-	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	prva pokristjanjena država	lep sprejem
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	grozljive življenjske razmere
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	upreti temačnim silam
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	upreti vojnām
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	zavreči krute plemenske ureditve
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	spopadi med etnijami

Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	pregnati lakomnost
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	izjava	svet na pomoč Afriki
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	ranjeni v množici	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	obisk	po krvavi državljanski vojni, mnogo smrti
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	revščina, zapuščenost	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	v Afriki ni medijev	-
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	deljenje kondomov-epidemija aidsa	velik napor
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	neprimerna izjava	kritike
Mednarodni odnosi	papež – turneja po Afriki	neprimerna izjava	evropske države
pomoč	skodelica kave, doniraj	Starbuck	
Razmere v državi	boljše		
Razmere v državi	brezposelnost	hude naravne nesreče	
Razmere v državi	črn scenarij		
Razmere v državi	demonstracije	ubitih veliko	
Razmere v državi	demonstracije		
Razmere v državi	dolgovi		
Razmere v državi	donatorji	manjši obisk turistov	
Razmere v državi	doživeli zločine proti človeštvu		
Razmere v državi	državni udar		
Razmere v državi	državni udar	odpoved finančne pomoči	
Razmere v državi	eksplozija – olje	visoka	
Razmere v državi	enolično, stari način	ogromen procent	
Razmere v državi	finančna kriza	slabe posledice za Afriko	
Razmere v državi	genocid		
Razmere v državi	genocid, smrti, begunci	smrt	
Razmere v državi	globalna kriza		
Razmere v državi	globalna kriza	humanitarne katastrofe	
Razmere v državi	globalna kriza	rast revščine, pomanjkanja, lakote	
Razmere v državi	globalna kriza	več pod prag revščine	
Razmere v državi	globalna kriza	manj pomoči	
Razmere v državi	globalna kriza	upad	
Razmere v državi	gospodarska rast	gospodarska kriza – udar	
Razmere v državi	humanitarna katastrofa	Bušmani	
Razmere v državi	inflacija		
Razmere v državi	izjemno slabe razmere		

Razmere v državi	kaotične		
Razmere v državi	konflikt — olje	rekordno visoke	
Razmere v državi	konflikt olja	posvojitve	
Razmere v državi	konflikt, spori — nafta	policija streljala	
Razmere v državi	kriminal, vlomi, ropi	-	
Razmere v državi	kriza	-	
Razmere v državi	lakota	-	
Razmere v državi	letalski napadi	-	
Razmere v državi	manjši izvoz nafte	-	
Razmere v državi	mesto smetnjakov		
Razmere v državi	množično pobijanje in posiljevanje		
Razmere v državi	možnost za mir		
Razmere v državi	Na mestnih cestah je pravi kaos, saj je vse videti bolj ali manj neorganizirano ali po domače — afriško.		
Razmere v državi	najrevnejši na svetu	-	
Razmere v državi	največja umrljivost otrok na svetu	-	
Razmere v državi	napadi samomorilcev	-	
Razmere v državi	napadi, uboji, mučenje, smrt	-	
Razmere v državi	napoved	množini	
Razmere v državi	naravne katastrofe	negostoljubno za življenje	
Razmere v državi	naravne katastrofe	-	
Razmere v državi	naravne katastrofe	čudenje	
Razmere v državi	naravne nesreče	požari, suše	
Razmere v državi	naravne nesreče	neizmerna škoda	
Razmere v državi	naravne nesreče	smrtne žrtve, evakuacija	
Razmere v državi	naravne nesreče	uničenje	
Razmere v državi	nasilja		
Razmere v državi	nemiri		
Razmere v državi	nemiri		
Razmere v državi	nemiri, napadi	mного	
Razmere v državi	nemiri, smrti		
Razmere v državi	nemiri, vojne		
Razmere v državi	nepredvidljive, nepregledne		
Razmere v državi	nerazvitost		
Razmere v državi	nerazvitost		
Razmere v državi	nerazvitost, beda, kriza, lepota, pristnost	velika	
Razmere v državi	nesreče		
Razmere v državi	nevarne ceste		
Razmere v državi	nevarno, porušeno mesto		
Razmere v državi	nevarnosti		
Razmere v državi	ni elektrike, ni vode		
Razmere v državi	nobenega nadzora		

Razmere v državi	~~odvisnost od hum. pomoči~~	kupovanje z oreščki	
Razmere v državi	ohranjanje miri		
Razmere v državi	piratstvo	ukrajinska ladja	
Razmere v državi	piratstvo	Amerikška ladja	
Razmere v državi	piratstvo	orožje	
Razmere v državi	~~plemena~~		
Razmere v državi	~~politična kriza~~		
Razmere v državi	~~politična kriza~~	vsakodnevni	
Razmere v državi	~~politična kriza~~	večdnevne, silovite	
Razmere v državi	~~politična nasprotja~~	upanje za prihodnost	
Razmere v državi	~~politični nemiri~~		
Razmere v državi	~~potreba po mednarodni pomoči~~		
Razmere v državi	~~požar olje~~		
Razmere v državi	~~predirajo naftovode~~	pristranski razlogi za pomanjkanje nafte	
Razmere v državi	~~prihodnost~~		
Razmere v državi	~~protesti~~		
Razmere v državi	~~protesti~~		
Razmere v državi	~~protesti~~		
Razmere v državi	~~protesti~~		
Razmere v državi	~~protesti~~		
Razmere v državi	ranjeni		
Razmere v državi	ranjeni		
Razmere v državi	revščina		
Razmere v državi	revščina		
Razmere v državi	revščina		
Razmere v državi	revščina	dolge, množične	
Razmere v državi	revščina	najstrašnejši	
Razmere v državi	revščina		
Razmere v državi	revščina		
Razmere v državi	ropi	potreba po pomoči	
Razmere v državi	sedaj bo se huje		
Razmere v državi	slaba prihodnost	slabe posledice za Afriko	
Razmere v državi	slabe gospodarske razmere	nasilno zatiranje	
Razmere v državi	slabi medsebojni odnosi		
Razmere v državi	slika Afriški podhranjeni otroci		
Razmere v državi	smrt		
Razmere v državi	smrt – minsko polje		
Razmere v državi	smrt politika	ranjeni	
Razmere v državi	smrt vojakov	mного žrtev	
Razmere v državi	spopadi	smrt mnogih	
Razmere v državi	spopadi	vklučitev mednarodnih organizacij	
Razmere v državi	svetovna recesija		
Razmere v državi	trgovanje	naprodaj	

Razmere v državi	trpljenje, vojne, lakote, lepota	številke	
Razmere v državi	uboji		
Razmere v državi	ugrabitve		
Razmere v državi	ugrabitve		
Razmere v državi	umrl človekoljubni delavec	še ena žrtev	
Razmere v državi	umrl človekoljubni delavec	tokrat Kanadee	
Razmere v državi	umrl človekoljubni delavec	neznanci ga hladnokrvno prereševali	
Razmere v državi	umrljivost	humanitarna katastrofa	
Razmere v državi	umrljivost otrok — bolezni	množična	
Razmere v državi	veliko pomoči	strah pred izgubo nakazil iz tujine	
Razmere v državi	veliko število sirot		
Razmere v državi	vlada kriminal, klavrno stanje		jedo neko rastlino
Razmere v državi	vlada zlo		
Razmere v državi	vojne		
Razmere v državi	vojne		
Razmere v državi	vojne		
Razmere v državi	vojne		
Razmere v državi	vojne		
Razmere v državi	vojne		
Razmere v državi	vojska	najbolj na svetu	
Razmere v državi	vpliv vojske	-	
Razmere v državi	zaostalost	-	
Razmere v državi	zaostrene	-	
Razmere v državi	nastrojeni odnosi	konflikti z nafto	
Razmere v državi	zgodnja umrljivost otrok	v razvitem svetu cepljenje	
Razmere v državi	ženska	-	
šport	svetovno prvenstvo v nogometu	kolajne na črni celini	
šport	SP v krosu	-	
šport	prevlada Afriških tekačev	-	
šport	prestižni naslov Kenijki in Etiopijcu	uvrstitve posameznikov v klube	
Šport	nogometno prvenstvo		
vera	veliko katolikov		
vera	katoliki		
vera	katoliki		
vera	ni sporov		
vloga ameriških zvezdnikov	opozarjajo na slabe razmere		
vloga belcev	zavetišče za živali		
vloga belcev	zavetišče za živali	napotitev mirovnih sil	
Vloga EU	za mirne volitve		
vloga eu	možnost prekinitve pomoči	o političnih težavah	
vloga EU	izjava		dobro
Vloga Slovencev v	arheološka odkritja	-	dobro

Afriški državi			
Vloga Slovencev v Afriški državi	arheološka odkritja	genocidi	dobro
Vloga Slovencev v Afriški državi	humanitarno delo	državljanska vojna	dobro
Vloga Slovencev v Afriški državi	odposlanec	težave	dobro
Vloga Slovencev v Afriški državi	odposlanec		
Vloga Slovencev v Afriški državi	humanitarno delo	otroke razveselila, zvezki, svinčniki	
Vloga Slovencev v Afriški državi	humanitarno delo	podarila športno opremo	
Vloga Slovencev v Afriški državi	humanitarno delo	prinašata srečo	za nas samoumevne, za njih neprecenljive
Vloga Slovencev v Afriški državi	humanitarno delo	kar ne potrebujeta podarila	stare rokavice, otrok srečen
Vloga Slovencev v Afriški državi	humanitarno delo	podarila žogo	do sedaj žoga iz cunj
Vloga Slovencev v Afriški državi	humanitarno delo	ve odgovore za revščino	
Vloga Slovencev	pisatelj	-	
Vloga Slovencev	izdaja revije na temo Afrike	-	
Vloga Slovencev	posneli film o Darfurju, boju za vodo	denarna pomoč	
Vloga Slovencev	humanitarna organizacija	denarna pomoč	
Vloga Slovencev	humanitarna organizacija	denarna pomoč	
Vloga Slovencev	humanitarna organizacija	denarna pomoč	
Vloga Slovencev	humanitarna organizacija	film o prostitutkah	
Vloga Slovenije	dan zena	knjiga o prostitutkah	
Vloga Slovenije	dan zena	sodelujejo tudi Afričani	
Vloga Slovenije	dogodek	sodelujejo tudi Afričani	
Vloga Slovenije	dogodek	umrli v nesreči	
Angleži	turisti	-	
Zahodni svet	narediti lek za hujšanje		
zgodovina	zlata dežela		
zgodovina	kolonializem		
zgodovina	razvoj človeštva		
Afriška unija	zasedanje	-	
afriška unija	za zagotavljanje varnosti	-	
Afriška unija	razprava	gospodarske krize, križna žarišča	
Afriška unija	razprava	-	
Afriška unija	volitve	križna žarišča	
afriška unija	razprava	zamrznila članstvo državam, ko je oblast prevzela vojska	
afriška unija	dejanja	mirovni procesi	

Afriška unija	razprava	o-piratstvu	
Afriška unija	izjava predsedujočega	umrli	
Afriška unija	nesreča	umrli	
Afriška unija	nesreča	neuspešna	
Afriška unija	ena misija	zaskrbljenost	
Afriška unija	izjava	izboljšanje stanja	
Afriška unija	sprejetje sklepov	o državnem udaru	
Afriška unija	zasedanje	o političnih težavah	
Afriška unija	izjava	-	
afriške mirovne sile	šibke	-	
afriške mirovne sile	šibkost	nemirna država	
Afriške mirovne sile	nujno potrebne	-	
Afriške mirovne sile	potrebne čim prej	-	
Evropejci v Afriki	zločinec se skriva	pridobili nadzor nad mejami države	
Evropski politiki	opravičilo za kolonializem	Italija dobiček, preprečijo migracije v EU	
Evropski politiki	dogovor - olje		
whatever			

10.1.4. KODE ZA POSKUSNO TEORijo: PODOBA AFRIKE IN AFRIČANOV SKOZI SLIKOVNO GRADIVO

št	TEMA	POJEM
	AFRIČAN - migrant	osumljen umora žene in hčere
85	AFRIČAN - migrant	slika osumljenega migranta—morilca
94	AFRIČAN - migrant	Somalije, smrtno nevaren priseljensec
78	AFRIČAN - migranti	pribežniki na ladjici
61	AFRIČAN - naravne katastrofe	gosenice naravna katastrofa
31	AFRIČAN - nobelovec	egiptovskemu diplomatu, dobitniku Nobelove nagrade za mir izteka mandat
29	AFRIČAN - otroci	deček vojak
18	AFRIČAN - otroci	okoli duhovnika
75	AFRIČAN - otroci	velika slika dveh malih fantkov, golih, očitno prebivalca Etiopije
41	AFRIČAN - otrok	fantek pije vodo
65	AFRIČAN - otrok	otrok dobi zdravilo
93	AFRIČAN - otrok	otrok Afričan, ki z lesenim orodjem okopava zemljo
3	AFRIČAN - otrok	mater s stradajočim sinom
43	AFRIČAN - papež	v pričakovanju in slovenju papeža

40	AFRIČAN - papež	prijeten sprejem
30	AFRIČAN - politik	ubit predsednik Gvineje Bisao
33	AFRIČAN - politik	predsednik Sudana
51	AFRIČAN - politik	sudanski predsednik
55	AFRIČAN - politik	predsednik Zimbabwe in vodja opozicije
58	AFRIČAN - politik	diktator Haile Mariam
63	AFRIČAN - politik	predsednik Sudana
96	AFRIČAN - politik	slika predsednika Kenije
9	AFRIČAN - politik	uničil državo — Zimbabwe
26	AFRIČAN - politik	župan mesta Mogadiš
35	AFRIČAN - politik	predsednikova prometna nesreča
36	AFRIČAN - politik	letalska nesreča AU
6	AFRIČAN - prebivalci	nesrečni ljudje v slumu, vojaki
10	AFRIČAN - prebivalci	begunce v množičnih vojnah
21	AFRIČAN - prebivalci	begunsko taborišče, lakota, brezdelje, pasivnost
27	AFRIČAN - prebivalci	barakarsko naselje
28	AFRIČAN - prebivalci	nevarno mesto
37	AFRIČAN - prebivalci	množica protestnikov
64	AFRIČAN - prebivalci	opis: dve ženski sredi polja nosita na glavah skače
77	AFRIČAN - prebivalci	prizorišča nesreče (olje)
20	AFRIČAN - prebivalci	mama in otrok ko gresta proti domu z nekaj vode
2	AFRIČAN - prebivalci	z zvezanimi nogami se zdravi po obrezovanju
	AFRIČAN - prebivalci	mati in otrok, sredi puščavskega begunskega taborišča
87	AFRIČAN - prebivalci	manekenka – uspeh v Evropi
39	AFRIKA - prebivalci	ples v maskah
39	AFRIKA - prebivalci	slamnate kočice
39	AFRIKA - prebivalci	domačin brez zob
39	AFRIKA - prebivalci	domačin
39	AFRIKA - prebivalci	ples v maskah
83	AFRIKA - prebivalci	puščavski cvet
5	AFRIČAN - prebivalci	lepo dekle iz plemena
62	AFRIČAN - študent	študent – aretacija
98	AFRIČAN - vojak	slika ubitega etiopskega vojaka (zelo krvavo)
22	AFRIČAN - vojaki	oboroženi vojaki
23	AFRIČAN - vojaki	oboroženi vojaki
24	AFRIČAN - vojaki	oboroženi vojaki
25	AFRIČAN - vojaki	oboroženi vojaki

7	AFRIČAN - športnik	športna tekma
60	AFRIKA - lastnina	egipčanski kip
95	AFRIKA - športnik	slika južno afriškega in nemškega nogometaša na tekmi
17	OPRAH WINFREY	-
54	AFROAMERIČAN	Barack Obama
67	AMERIČAN	izraža skrb – albini
42	AMERIČAN - fotograf	nagradna slika – suha roka in kača
89	AMERIŠKA ZVEZDA	Madonna s posvojenim sinom iz Malija
90	AMERIŠKA ZVEZDA	Madonna s posvojenim fantkom
91	AMERIŠKA ZVEZDA	posvojitve
91	AMERIŠKA ZVEZDA	posvojitve
84	AMERIŠKA ZVEZDA	igralka doji otroka
84	AMERIŠKA ZVEZDA	igralka doji otroka
92	AMERIŠKA ZVEZDA	posvojitve
92	AMERIŠKA ZVEZDE	posvojitve
97	AMERIŠKA ZVEZDE	posvojitve
100	AMERIŠKA ZVEZDE	posvojitve
44	ANGLIJA	angleški nogometaši
49	ANGLIJA	Beckam
88	ANGLIJA	trije Britanci – smrt
14	BELCI	zaščitniki živali
45	DALAJLAMA	dalajlama
72	EVROPEJEC	-njuha kokain
82	FRANCOZ	slika kouchnerja
19	generalne direktorice WHO	slavi svoj položaj
20	Generalni sekretar ZN	-
46	ITALIJA	protest zaradi izjave papeža
71	NERAZVITI SVET	globus ki pušča kot počena žoga
17	OPRAH WINFREY	-
13	SLOVENEK	arheologi
24	SLOVENEK	ambasadorka unicefa
80	SLOVENEK	avtorica članka
99	SLOVENEK	fotografija tedna – kobilica na neskončni cesti
59	SLOVENEK	humanitarna delavka
79	SLOVENEK	intervjuvanka ki odgovarja
86	SLOVENEK	izdelala reportažo
4	SLOVENEK	kulturni dogodek

15	SLOVENE	odposlanec za Darfur
16	SLOVENE	ozaveščene o kondomih
32	SLOVENE	popotnik
34	SLOVENE	slika novinarja
56	SLOVENE	šport
70	SLOVENE	šport
73	SLOVENE	šport
	SLOVENE	šport
38	SLOVENE	šport
48	SLOVENE	šport
12	SLOVENE	šport
47	SLOVENE	šport
50	SLOVENE	šport
52	SLOVENE	turist
74	SLOVENE	turist
76	SLOVENE	zabojniki humane
1	SLOVENE	živi v Afriki — srečna
68	ŠPORT	Tiger Woods
69	ŠVED	avtor knjige
57	TURŠKI PREDSEDNIK	whatever
8	WHATEVER	lepotna operacija evropejcev v tuniziji
53	WHATEVER	slika nadškofa
66	WHATEVER	-

10.2. DRUGI PROBLEM

10.2.1. INTERVJU:

1. *Ali ste v mesecih decembru 2006 in januarju 2007 redno brali vsaj enega izmed naslednjih časopisov: Delo (s prilogami Ona, Polet, Sobotna priloga), Slovenske novice ali Nedeljski dnevnik.*

DA

NE

2. *Kako vam je ime?*

3. *Vaša letnica rojstva?*

4. *Kaj ste po izobrazbi?*

5. *Ste zaposleni?*

DA

NE

-
6. *Koliko držav je v Afriki? Jih lahko naštejete vsaj 5?*

7. *Kako mislite da bi živeli, če bi se rodili v poljubno izbrani afriški državi?*

8. *Nahajate se v Afriki, dobili ste fotoaparat, slikatel!... Sedaj mi, prosim, opišite, kaj je na sliki. Opišite čim natančneje v šestih stavkih.*

9. *Prosim, naštejte čim več slovenskih novinarjev ali drugih poročevalcev, ki jih poznate, da pišejo o Afriki in Afričanih.*

10.2.2. UREJENE IN KODIRANE IZJAVE INTERVJUVANCEV, KAKO BI ŽIVELI, ČE BI SE RODILI V AFRIKI.

POJEM	PODPOJEM	IZJAVE LJUDI, KAKO BI ŽIVELI, ČE BI SE RODILI V AFRIKI
UGODNO ŽIVLJENJE	KOT BELKA/BELEC	Imela bi starše, ki so tam znali službovat. S sužnji in kasneje delavci znali vzpostaviti stik in bili z njimi korektni. Bili bi dobri. Dali bi možnost sužnjem, da sprejmejo naše znanje in potem bi prevzele lastništvo črnske oblasti
		Če bi se rodila kot belka, bi bila najverjetneje hči kakega lastnika velike posesti... Živela bi udobno življenje
		V Tuniziji bi bila kot belka sigurno dobro situirana za njihove razmere.
		Imela bi seveda čuvaja zaradi varnosti, ker je tam veliko kriminala, kraj, promet je neurejen in
		Če bi se rodila kot belka, bi imela čudovito hišico na obali, živila bi od obresti, ki jih imajo sta
		Bil bi bogat, lep, belec, imel bi harem žensk, bil bi lovec.
	DRUŽINA	Imela bi družino z zelo veliko otroki, doma bi gospodinjala.
		Imel bi zelo veliko otrok, zelo mlad bi se poročil, in kljub slabi izobrazbi bi imel zelo dobro službo.
		Živila bi v stanovanju z možem in dvema otrokoma.
	PREDNOSTI LEGE	Bila bi vodička za turiste, ki bi prihajali iz Evrope.
		Toda mislim, da bi v Južnoafriški republiki vseeno imel več priložnosti za boljše življenje, saj je najbolj razvita afriška država
		Če bi živila v Tunisu, bi bila klima zelo dobra za mene in bi se veliko bolj počutila kot se sedaj tukaj v Ljubljani
		Če bi bil rojen v Harareju, bi bila to velika prednost, v primerjavi s tistimi, ki so rojeni na podeželju.
		Vsekakor bi manj delal, manj stresno živel, namesto, da me zbije avto, bi včasih moral paziti na kakšnega leva ali nilskega konja.
		Rodila kot črnka, bi bila udana v usodo, bila bi revica, poročena že pri dvanajst in imela bi trinajst otrok. Zbirala bi kapnico da bi oprala perilo.
		Skos bi bila lačna. Imela pa bi nike superge in nokia telefon.
NEUGODNO ŽIVLJENJE	KOT ČRNKA/ČRNEC	Vsake toliko lasa bi se nastavila za en dolar in bi bila za pol leta preživet
		Če bi se rodil črn, bi se verjetno moral boriti za svoje pravice, predvsem bi si želel nazaj zemljo.
		Rojstvo v tej državi bi pomenilo tudi, da si diskriminiran s pojmom Afričan, ki nosi negativne konotacije.

		Če bi se rodil črn, mi mogoče nebi uspelo, vsi bi me vsi izkoriščali, verjetno bi nekje čistil naftovode za 2 dolarja na teden
		Še vedno živel s svojo družino, pomagal bi jim pri preživetju.
		Če bi se rodil v Zimbabveju, bi bil verjetno črne rase, če bi bil bel, bi bil potem potomec kolonistov
	SLABŠE KOT V SLO	Nimaš televizije, radia, umrla bi ker nebi mogla poslušat glasbe
		Sigurno živel bedno življenje
		Veliko bolj drugače kot do sedaj. Zavedam se, da bi bili veliko bolj težki življenjski pogoji kot so tukaj
		Če bi se rodil v Egiptu, verjetno ne bi živel tako dobro kot tukaj
		Mislim, da bi imel zelo nizko izobrazbo, ali pa sploh ne bi imel nikakršne.
		Ne bi imela takšnih možnosti šolanja, kakor sem ga imela pri nas.
		Zaradi spola bi bila diskriminirana, ker sem ženska.
		Imela bi manjšo svobodo odločanja na splošno, ker sem ženska
		Imela bi manj možnosti za izobraževanje. Živela bi v mestu in bila prodajalka spominkov.
		Bila bi brez izobrazbe. Moj dan bi bil zapolnjen z delom na polju.
		Borila bi se za ženske pravice. Živela bi v kolibi pod palmo.
		Roditi se v Afriki pomeni roditi se na kontinentu, ki tvojih sanj ne uresničuje, ampak jih oddaljuje
		Živela bi v veliki bedi med Masaji
		Vojskoval bi se proti Sudanski vladi.
		Kot ženska bi morala biti zakrita z ruto; ne vem kako bi se počutila
		Ne predstavljam si da bi živel v Afriki. Tam nebi mogla živeti. Tam le živijo in čakajo
	POBEG	Trudila bi se, da bi se čimbolj izobraževala, da bi dobila perspektivno službo v tujini.
		Poizkusil bi uspeti preko športa, nogometa, da bi se rešili iz tega težkega položaja
		Če bi bil bel, bi se probal se čim bolj izsolati, nato bi šel v tujino

KOT DOMAČINI	VEČ ŽENSK, VEČ OTROK	Imel več žensk, ne bi streljal levov in tigrov, ne bi mogel. Bil bi trgovec.
		Imel bi veliko punc in nebi se poročil
		Poročil bi se že v najstniških letih, imel bi veliko otrok in žensk.
		Verjetno bi bila lena od številnih žena. V prostem času bi gledala na Kilimadžaro.
		Imela bi veliko otrok že v najstniških letih.
		Zgodaj bi me omožili in imela bi veliko otrok
	SKROMNO	Ne bi bil toliko materialno odvisen od vseh dobrin. Ne bi imel 10 parov čevljev, par majčk in r
		Živel bi zelo svobodno (v smislu »živel bi pod mislim nebom«).
		Živel bi v nubskih gorah. Dihal bi svež zrak.

IZGLED IN VERA	Ne bi me zanimala potovanja. Zadovoljen bi bil tam, kjer bi se že rodil
	Lovil bi živali.
	Bila bi bolj temne polti s svedrastimi lasmi, okinčana z raznimi ogrlicami.
	Moja vera bi bila animistična. Verjela bi v razne duhove

10.2.3. UREJANJE IN KODIRANJE OPISA POLJUBNE SLIKE, KI SO JO V MISLIH SLIKALI INTERVJUVANCI V AFRIKI.

POJEM	PODPOJEM	VSEBINA POROČANJA O AFRIKI IN AFRIČANIH - SLIKA INTERVJUVANCA
LJUDJE	GOLOTA	Pripadnik plemena je gol in poslikan z zemeljskimi barvami.
		Ženske so oblečene samo v kratke cunje, medtem ko so otroci popolnoma goli
		Otrok (deček), star okoli 6 – 7 let. Stoji in je oblečen oz. zaviti zgolj v raztrgano cunjo okoli genitalij.
	OTROCI	Eno afriško dete, staro leto in pol. Komunicira z deževnikom.
		Je idilično stanje. Iz okolice je razvidno, da ljudje živijo v sožitju z naravo.
		Oslabela zgarana črna rasa; otrok ki je viden bolj od daleč in joka
		Ženska, ki je noseča in v naročju drži približno leto dni starega otroka
		Trije otroci, stari 7 let, oblečeni v šolske uniforme, ki prekrivajo njihovo pravo identiteto
		Mama v rokah drži svojega sina, ki mu po obrazu hodijo muhe.
	PLEME	Pleme, katerega kamere še niso ujele.
		Tamkajšnje pleme slikano med smehom. Slika izžareva njihovo dobro srčnost, skromnost, prikazuje tudi njihove težke razmere revščino
		Na dvorišču je večja skupina ljudi, eno pleme – prešerni otroci, živopisane ženske v kamnitih posodah meljejo žito za kruh. V ozadju pa stojijo resnobni možje.
		Pripadnik plemena, z velikimi lepimi črnimi bleščečimi očmi. Ima lep nasmech in niz lepih belih zob
		Pod drevesom čepi Bušman s kopjem v roki, ker gre na lov za hrano.
	KJE SO?	Nelson Mandela v zaporu
		Ogromno begunsko taborišče.
		Na dvorišču
		Bivališča v ozadju so skromna postavljena iz cunj
		Šel sem v neko vas, kjer še nihče do sedaj ni bil. Tja me na začetku sami sploh niso spustili
		Pod drevesom
		koče domorodcev iz blata in slame

POKRAJINA	GORE IN ŽIVALI	Kilimandžaro, spodaj je žirafa, sama prostranost in zelenje, vsako toliko pa še eno afriško drevo.
		Motiv Kilimandžaro s hordami živali levov, tigrov, takih ki jih niti ne poznam
		Stojim na vrhu gore, ter sinje modro nebo, ter veliko živali
		Eno kačo
	PUŠČAVA	V ozadju je skalnata puščava,
		Puščava
		Je puščava s prividom oaze. Na njej so sipine, živi pesek ter kača, ki vijuga čez pesek in puščavski škorpjon.
	SAVANA	V ozadju je savanska pokrajina
		Pokrajina Savana
		Le savano, le prosto lepo pokrajino
	SONČNI ZAHOD	Sončni zahod, na sliki so še antilope in žirafa in
		Na sliki je lep sončni zahod in palme So peščene sipine od katerih se odbijajo sončni žarki v modro nebo, ki je nad njimi Makadamska cesta, prah, kolibe, palmina senca

11. IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Teja Kuk, vpisana na Fakulteto za socialno delo v študijskem letu 2003/2004 kot redna študentka izjavljam, da sem diplomsko delo z naslovom *Podoba Afrike v slovenskih časopisih in v očeh naključnih Ljubljančanov* napisala samostojno s konkretnim navajanjem virov in ob pomoči mentorja doc. dr. Sreča Dragoša.

Datum: 18.6.2009

Podpis:

